

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Ο Τριμερής Κανόνας (Tīpiṭaka)

Ο Κανόνας των Ομιλιών (Sutta Piṭaka)

4. Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών (4. Aṅguttara Nikāya)

04. Το βιβλίο των τεσσάρων (04. Catukkanipāṭapāḷi)

4. Η τέταρτη πεντηκοντάδα (4. Catutthapaṇṇāsakaṃ)

[AN 4.151-200, PTS 2.141-2.216]



PaliVerse

4. Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών

04. Το βιβλίο των τεσσάρων

4. Η τέταρτη πεντηκοντάδα

1. Το κεφάλαιο για τις ικανότητες

1. Η ομιλία για τις ικανότητες

151. «Αυτές οι τέσσερις, μοναχοί, είναι οι ικανότητες. Ποιες τέσσερις; Η ικανότητα της πίστης, η ικανότητα της ενεργητικότητας, η ικανότητα της μνήμης, η ικανότητα αυτοσυγκέντρωσης - αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι τέσσερις ικανότητες». Πρώτο.

2. Η ομιλία για τη δύναμη της πίστης

152. «Αυτές οι τέσσερις, μοναχοί, είναι οι δυνάμεις. Ποιες τέσσερις; Η δύναμη της πίστης, η δύναμη της ενεργητικότητας, η δύναμη της μνήμης, η δύναμη της αυτοσυγκέντρωσης - αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι τέσσερις δυνάμεις». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για τη δύναμη της σοφίας

153. «Αυτές οι τέσσερις, μοναχοί, είναι οι δυνάμεις. Ποιες τέσσερις; Η δύναμη της σοφίας, η δύναμη της ενεργητικότητας, η δύναμη του αψεγάδιαστου, η δύναμη της συμπερίληψης - αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι τέσσερις δυνάμεις». Τρίτη.

4. Η ομιλία για τη δύναμη της μνήμης

154. «Αυτές οι τέσσερις, μοναχοί, είναι οι δυνάμεις. Ποιες τέσσερις; Η δύναμη της μνήμης, η δύναμη της αυτοσυγκέντρωσης, η δύναμη του αψεγάδιαστου, η δύναμη της συμπερίληψης - αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι τέσσερις δυνάμεις». Τέταρτο.

5. Η ομιλία για τη δύναμη του αναστοχασμού

155. «Αυτές οι τέσσερις, μοναχοί, είναι οι δυνάμεις. Ποιες τέσσερις; Η δύναμη του αναστοχασμού, η δύναμη της διαλογιστικής ανάπτυξης, η δύναμη του αψεγάδιαστου, η δύναμη της συμπερίληψης - αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι τέσσερις δυνάμεις». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για τον Κάππα

156. «Αυτά τα τέσσερα, μοναχοί, είναι τα αναρίθμητα του κοσμικού κύκλου. Ποιες τέσσερις; Όταν, μοναχοί, ο κοσμικός κύκλος συστέλλεται, δεν είναι εύκολο να υπολογιστεί - τόσα χρόνια, ή τόσες εκατοντάδες χρόνια, ή τόσες χιλιάδες χρόνια, ή τόσες εκατοντάδες χιλιάδες χρόνια.

Όταν, μοναχοί, ο κοσμικός κύκλος παραμένει συσταλμένος, δεν είναι εύκολο να υπολογιστεί - τόσα χρόνια, ή τόσες εκατοντάδες χρόνια, ή τόσες χιλιάδες χρόνια, ή τόσες εκατοντάδες χιλιάδες χρόνια.

Όταν, μοναχοί, ο κοσμικός κύκλος διαστέλλεται, δεν είναι εύκολο να υπολογιστεί - τόσα χρόνια, ή τόσες εκατοντάδες χρόνια, ή τόσες χιλιάδες χρόνια, ή τόσες εκατοντάδες χιλιάδες χρόνια.

Όταν, μοναχοί, ο κοσμικός κύκλος παραμένει διασταλμένος, δεν είναι εύκολο να υπολογιστεί - τόσα χρόνια, ή τόσες εκατοντάδες χρόνια, ή τόσες χιλιάδες χρόνια, ή τόσες εκατοντάδες χιλιάδες χρόνια. Αυτά λοιπόν, μοναχοί, είναι τα τέσσερα αναρίθμητα του κοσμικού κύκλου». Έκτο.

7. Η ομιλία για την ασθένεια

157. «Υπάρχουν, μοναχοί, αυτές οι δύο αρρώστιες. Ποιες δύο; Η σωματική αρρώστια και η νοητική αρρώστια. Φαίνονται, μοναχοί, όντα που ισχυρίζονται υγεία από σωματική αρρώστια για ένα έτος, που ισχυρίζονται υγεία για δύο έτη, που ισχυρίζονται υγεία για τρία έτη, που ισχυρίζονται υγεία για τέσσερα έτη, που ισχυρίζονται υγεία για πέντε έτη, που ισχυρίζονται υγεία για δέκα έτη, που ισχυρίζονται υγεία για είκοσι έτη, που ισχυρίζονται υγεία για τριάντα έτη, που ισχυρίζονται υγεία για σαράντα έτη, που ισχυρίζονται υγεία για πενήντα έτη, για εκατό έτη, και ακόμη περισσότερο που ισχυρίζονται υγεία. Εκείνα, μοναχοί, τα όντα είναι πολύ σπάνια στον κόσμο που ισχυρίζονται υγεία από νοητική αρρώστια έστω και για μια στιγμή, εκτός από αυτούς που έχουν εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές.

«Υπάρχουν, μοναχοί, αυτές οι τέσσερις αρρώστιες του αναχωρητή. Ποιοι τέσσερις; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός έχει πολλές επιθυμίες, έχει δυσφορία, είναι δυσареστημένος με οποιαδήποτε αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς. Αυτός, έχοντας πολλές επιθυμίες, έχοντας δυσφορία, δυσареστημένος με οποιαδήποτε αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς, κατευθύνει κακόβουλο πόθο για την απόκτηση μη περιφρόνησης, για την απόκτηση υλικού κέρδους, τιμής και φήμης. Αυτός σηκώνεται, αγωνίζεται, προσπαθεί για την απόκτηση μη περιφρόνησης, για την απόκτηση υλικού κέρδους, τιμής και φήμης. Αυτός με υπολογισμό πλησιάζει τις οικογένειες, με υπολογισμό κάθεται, με υπολογισμό μιλάει για τη Διδασκαλία, με υπολογισμό συγκρατεί την αφόδευση και την ούρηση. Αυτές, μοναχοί, είναι οι τέσσερις αρρώστιες του αναχωρητή.

«Γι' αυτό, μοναχοί, πρέπει να εξασκείστε έτσι - 'δεν θα έχουμε πολλές επιθυμίες, δεν θα έχουμε δυσφορία, δεν θα είμαστε δυσареστημένοι με οποιαδήποτε αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς, δεν θα κατευθύνουμε κακόβουλο πόθο για την απόκτηση μη περιφρόνησης, για την απόκτηση υλικού κέρδους, τιμής και φήμης, δεν θα σηκωνόμαστε, δεν θα αγωνιζόμαστε, δεν θα προσπαθούμε για την απόκτηση μη περιφρόνησης, για την απόκτηση υλικού κέρδους, τιμής και φήμης, θα είμαστε υπομονετικοί στο κρύο και τη ζέστη, στην πείνα και τη δίψα, στην επαφή με αλογόμυγες, κουνούπια, άνεμο, ήλιο και ερπετά, στους κακόβουλους και προσβλητικούς τρόπους ομιλίας· θα είμαστε από τη φύση μας ανεκτικοί στα εγερμένα σωματικά αισθήματα που είναι οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα, δυσάρεστα, αηδή και απειλητικά για τη ζωή'. Έτσι πρέπει να εξασκείστε, μοναχοί». Έβδομη.

8. Η ομιλία για την παρακμή

158. Εκεί ο σεβάσμιος Σαριπούττα απευθύνθηκε στους μοναχούς - «Φίλοι μοναχοί». «Φίλε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον σεβάσμιο Σαριπούττα. Ο σεβάσμιος Σαριπούττα είπε αυτό -

«Όποιος λοιπόν, φίλοι, μοναχός ή μοναχή βλέπει στον εαυτό του τέσσερις ιδιότητες, πρέπει να καταλήξει σε αυτό το συμπέρασμα - 'ξεπέφτω από τις καλές νοητικές καταστάσεις'. Αυτό έχει δηλωθεί ως παρακμή από τον Ευλογημένο. Ποιοι τέσσερις; Την επέκταση της λαγνείας, την επέκταση του μίσους, την επέκταση της αυταπάτης, και ο οφθαλμός της σοφίας του δεν διεισδύει στα βαθιά ζητήματα του δυνατού και αδύνατου. Όποιος λοιπόν, φίλοι, μοναχός ή μοναχή βλέπει στον εαυτό του αυτές τις τέσσερις ιδιότητες, πρέπει να καταλήξει σε αυτό το συμπέρασμα - 'ξεπέφτω από τις καλές νοητικές καταστάσεις'. Αυτό έχει δηλωθεί ως παρακμή από τον Ευλογημένο.

«Όποιος λοιπόν, φίλοι, μοναχός ή μοναχή βλέπει στον εαυτό του τέσσερις ιδιότητες, πρέπει να καταλήξει σε αυτό το συμπέρασμα - 'δεν ξεπέφτω από τις καλές νοητικές καταστάσεις'. Αυτό έχει δηλωθεί ως μη-παρακμή από τον Ευλογημένο. Ποιοι τέσσερις; Τη λεπτότητα της λαγνείας, τη λεπτότητα του μίσους, τη λεπτότητα της αυταπάτης, και ο οφθαλμός της σοφίας του διεισδύει στα βαθιά ζητήματα του δυνατού και αδύνατου. Όποιος λοιπόν, φίλοι, μοναχός ή μοναχή βλέπει στον εαυτό του αυτές τις τέσσερις ιδιότητες, πρέπει να καταλήξει σε αυτό το συμπέρασμα - 'δεν ξεπέφτω από τις καλές νοητικές καταστάσεις'. Αυτό έχει δηλωθεί ως μη-παρακμή από τον Ευλογημένο». Όγδοη.

9. Η ομιλία για τη μοναχή

159. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο σεβάσμιος Άναντα διέμενε στην Κοσάμπι, στο μοναστήρι του Γκοσίτα. Τότε κάποια μοναχή απευθύνθηκε σε κάποιον άνθρωπο: «Έλα εσύ, άνθρωπε, πήγαινε εκεί όπου είναι ο κύριος Άναντα· αφού πας, εκ μέρους μου απόδωσε σεβασμό με το κεφάλι σου στα πόδια του κυρίου Άναντα: "Η τάδε, σεβάσμιε κύριε, μοναχή είναι άρρωστη, υποφέρει, είναι βαριά άρρωστη. Αυτή αποδίδει σεβασμό με το κεφάλι της στα πόδια του κυρίου Άναντα". Και πες έτσι: "Καλό θα ήταν, σεβάσμιε κύριε, αν ο κύριος Άναντα έρθει στο γυναικείο μοναστήρι, εκεί όπου είναι εκείνη η μοναχή, από συμπόνια"». «Ναι, κυρία», απάντησε εκείνος ο άνθρωπος σε εκείνη τη μοναχή και πήγε εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Άναντα· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον σεβάσμιο Άναντα και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο άνθρωπος είπε στον σεβάσμιο Άναντα:

«Η τάδε, σεβάσμιε κύριε, μοναχή είναι άρρωστη, υποφέρει, είναι βαριά άρρωστη. Αυτή αποδίδει σεβασμό με το κεφάλι της στα πόδια του σεβάσμιου Άναντα, και λέει επίσης: "Καλό θα ήταν, σεβάσμιε κύριε, αν ο σεβάσμιος Άναντα έρθει στο γυναικείο μοναστήρι, εκεί όπου είναι εκείνη η μοναχή, από συμπόνια"». Ο σεβάσμιος Άναντα αποδέχθηκε με σιωπή.

Τότε ο σεβάσμιος Άναντα, αφού ντύθηκε και πήρε το κύπελλο και τους χιτώνες του, πήγε στο γυναικείο μοναστήρι, εκεί όπου ήταν εκείνη η μοναχή. Εκείνη η μοναχή είδε τον σεβάσμιο Άναντα να έρχεται από μακριά. Αφού τον είδε, σκέπασε το κεφάλι της και ξάπλωσε στο κρεβάτι. Τότε ο σεβάσμιος Άναντα πήγε εκεί όπου ήταν εκείνη η μοναχή· αφού έφτασε, κάθισε στο προετοιμασμένο κάθισμα. Αφού κάθισε, ο σεβάσμιος Άναντα είπε σε εκείνη τη μοναχή:

«Αυτό το σώμα, αδελφή, έχει δημιουργηθεί από την τροφή, σε εξάρτηση από την τροφή. Η τροφή πρέπει να εγκαταλειφθεί. Αυτό το σώμα, αδελφή, έχει δημιουργηθεί από την επιθυμία, σε εξάρτηση από την επιθυμία. Η επιθυμία πρέπει να εγκαταλειφθεί. Αυτό το σώμα, αδελφή, έχει δημιουργηθεί από την αλαζονεία, σε εξάρτηση από την αλαζονεία. Η αλαζονεία πρέπει να εγκαταλειφθεί. Αυτό το σώμα, αδελφή, έχει δημιουργηθεί από τη συνουσία. Και η καταστροφή της γέφυρας προς τη συνουσία έχει διδαχθεί από τον Ευλογημένο.

«Αυτό το σώμα, αδελφή, έχει δημιουργηθεί από τροφή, σε εξάρτηση από την τροφή. Η τροφή πρέπει να εγκαταλειφθεί», έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Εδώ, αδελφή, ένας μοναχός με συνετό αναστοχασμό τρώει τροφή - 'ούτε για διασκέδαση, ούτε για ματαιότητα, ούτε για στολισμό, ούτε για ομορφιά, μόνο για τη διάρκεια και τη συντήρηση αυτού του σώματος, για την αποχή από τη βία, για την υποστήριξη της άγιας ζωής. Με τη σκέψη: «Έτσι θα εξαλείψω το παλιό αίσθημα και δεν θα δημιουργήσω νέο αίσθημα. Και θα υπάρχει συντήρηση για μένα και αναμαρτησία και άνετη διαμονή!». Αυτός αργότερα, σε εξάρτηση από την τροφή, εγκαταλείπει την τροφή. «Αυτό το σώμα, αδελφή, έχει δημιουργηθεί από τροφή, σε εξάρτηση από την τροφή. Η τροφή πρέπει να εγκαταλειφθεί», έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Αυτό το σώμα, αδελφή, έχει δημιουργηθεί από επιθυμία, σε εξάρτηση από την επιθυμία. Η επιθυμία πρέπει να εγκαταλειφθεί», έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Εδώ, αδελφή, ένας μοναχός ακούει - «Ο τάδε λοιπόν μοναχός, με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, παραμένει». Αυτός σκέφτεται: «Πότε άραγε κι εγώ, με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, θα παραμένω!» Αυτός αργότερα, σε εξάρτηση από την επιθυμία, εγκαταλείπει την επιθυμία. «Αυτό το σώμα, αδελφή, έχει δημιουργηθεί από επιθυμία, σε εξάρτηση από την επιθυμία. Η επιθυμία πρέπει να εγκαταλειφθεί», έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Αυτό το σώμα, αδελφή, έχει δημιουργηθεί από αλαζονεία, σε εξάρτηση από την αλαζονεία. Η αλαζονεία πρέπει να εγκαταλειφθεί», έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Εδώ, αδελφή, ένας μοναχός ακούει - «Ο τάδε λοιπόν μοναχός, με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, παραμένει». Αυτός σκέφτεται: «Αυτός λοιπόν ο σεβάσμιος, με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, θα παραμένει· πόσο μάλλον εγώ!» Αυτός αργότερα, σε εξάρτηση από την αλαζονεία, εγκαταλείπει την αλαζονεία. «Αυτό το σώμα, αδελφή, έχει δημιουργηθεί από αλαζονεία, σε εξάρτηση από την αλαζονεία. Η αλαζονεία πρέπει να εγκαταλειφθεί», έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Αυτό το σώμα, αδελφή, έχει δημιουργηθεί από τη συνουσία. Και η καταστροφή της

γέφυρας προς τη συνουσία έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο».

Τότε εκείνη η μοναχή, αφού σηκώθηκε από το κρεβάτι, αφού τακτοποίησε τον άνω χιτώνα της πάνω από τον έναν ώμο, αφού έπεσε με το κεφάλι της στα πόδια του σεβάσμιου Άναντα, είπε στον σεβάσμιο Άναντα: «Ένα σφάλμα με κατέλαβε, σεβάσμιε κύριε, σαν αδαή, σαν συγχυσμένη, σαν φαύλη, που έπραξα έτσι. Ας δεχθεί ο κύριος Άναντα, σεβάσμιε κύριε, το σφάλμα μου ως σφάλμα, για αυτοσυγκράτηση στο μέλλον». «Πράγματι, αδελφή, ένα σφάλμα σε κατέλαβε σαν αδαή, σαν συγχυσμένη, σαν φαύλη, που έπραξες έτσι. Αλλά επειδή, αδελφή, βλέποντας το σφάλμα ως σφάλμα επανορθώνεις σύμφωνα με τη Διδασκαλία, αυτό το δεχόμαστε από εσένα. Διότι αυτή είναι πρόοδος, αδελφή, στη διαγωγή των ευγενών, όταν κάποιος βλέποντας το σφάλμα ως σφάλμα επανορθώνει σύμφωνα με τη Διδασκαλία και επιτυγχάνει αυτοσυγκράτηση στο μέλλον». Ένατη.

10. Η ομιλία για τη μοναστική διαγωγή του Καλότυχου

160. «Είτε ο Καλότυχος, μοναχοί, παραμένοντας στον κόσμο είτε η διαγωγή του Καλότυχου, αυτό θα είναι για την ευημερία του πλήθους, για την ευτυχία του πλήθους, από συμπόνια για τον κόσμο, για το όφελος, την ευημερία και την ευτυχία θεών και ανθρώπων.

«Και ποιος, μοναχοί, είναι ο Καλότυχος; Εδώ, μοναχοί, ο Τατχάγκατα εγείρεται στον κόσμο, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, ο τέλειος στην αληθινή γνώση και στην καλή συμπεριφορά, ο Καλότυχος, ο γνώστης του κόσμου, ο ανυπέρβλητος οδηγός των ανθρώπων που πρέπει να εκπαιδευτούν, ο Διδάσκαλος θεών και ανθρώπων, ο Φωτισμένος, ο Ευλογημένος. Αυτός, μοναχοί, είναι ο Καλότυχος.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η διαγωγή του Καλότυχου; Αυτός διδάσκει τη Διδασκαλία που είναι καλή στην αρχή, καλή στη μέση, καλή στο τέλος, με νόημα και φρασεολογία, και φανερώνει την άγια ζωή ολοκληρωμένη και αγνή. Αυτή, μοναχοί, είναι η διαγωγή του Καλότυχου. Έτσι είτε ο Καλότυχος, μοναχοί, παραμένοντας στον κόσμο είτε η διαγωγή του Καλότυχου, αυτό θα είναι για την ευημερία του πλήθους, για την ευτυχία του πλήθους, από συμπόνια για τον κόσμο, για το όφελος, την ευημερία και την ευτυχία θεών και ανθρώπων».

«Αυτά τα τέσσερα φαινόμενα, μοναχοί, οδηγούν στη φθορά και την εξαφάνιση της Άριστης Διδασκαλίας. Ποιοι τέσσερις; Εδώ, μοναχοί, οι μοναχοί εκμανθάνουν μια ομιλία που έχει παρανοηθεί, με εσφαλμένα τοποθετημένους όρους και φρασεολογία. Όταν οι όροι και η φρασεολογία είναι εσφαλμένα τοποθετημένα, μοναχοί, το νόημα επίσης ερμηνεύεται εσφαλμένα. Αυτό, μοναχοί, είναι το πρώτο φαινόμενο που οδηγεί στη φθορά και την εξαφάνιση της Άριστης Διδασκαλίας.

«Επιπλέον, μοναχοί, οι μοναχοί είναι δύσκολοι στην αποδοχή συμβουλής, προικισμένοι με παράγοντες που δημιουργούν δυσκολία στην αποδοχή συμβουλής, ανυπόμονοι, μη δεχόμενοι ευνοϊκά την παραίνεση. Αυτό, μοναχοί, είναι το δεύτερο φαινόμενο που οδηγεί στη φθορά και την εξαφάνιση της Άριστης Διδασκαλίας.

«Επιπλέον, μοναχοί, εκείνοι οι μοναχοί που είναι πολυμαθείς, που έχουν κατακτήσει τις παραδόσεις, κάτοχοι της Διδασκαλίας, κάτοχοι της μοναστικής διαγωγής, κάτοχοι των πινάκων περιεχομένων, αυτοί δεν διδάσκουν προσεκτικά την ομιλία σε

άλλους. Με τον θάνατό τους η ομιλία γίνεται με κομμένη ρίζα, χωρίς καταφύγιο. Αυτό, μοναχοί, είναι το τρίτο φαινόμενο που οδηγεί στη φθορά και την εξαφάνιση της Άριστης Διδασκαλίας.

«Επιπλέον, μοναχοί, οι πρεσβύτεροι μοναχοί είναι πολυτελείς, αμελείς, προπορευόμενοι στην πτώση, έχοντας εγκαταλείψει το καθήκον της αποστασιοποίησης, δεν ξεκινούν ενεργητικότητα για την επίτευξη του μη επιτευχθέντος, για το επίτευγμα του μη αποκτηθέντος, για την πραγμάτωση του μη πραγματοποιημένου. Οι μελλοντικές γενιές τους ακολουθούν το παράδειγμα. Κι αυτή είναι πολυτελής, αμελής, προπορευόμενη στην πτώση, έχοντας εγκαταλείψει το καθήκον της αποστασιοποίησης, δεν ξεκινά ενεργητικότητα για την επίτευξη του μη επιτευχθέντος, για το επίτευγμα του μη αποκτηθέντος, για την πραγμάτωση του μη πραγματοποιημένου. Αυτό, μοναχοί, είναι το τέταρτο φαινόμενο που οδηγεί στη φθορά και την εξαφάνιση της Άριστης Διδασκαλίας. Αυτά λοιπόν, μοναχοί, είναι τα τέσσερα φαινόμενα που οδηγούν στη φθορά και την εξαφάνιση της Άριστης Διδασκαλίας».

«Αυτά τα τέσσερα φαινόμενα, μοναχοί, οδηγούν στη διάρκεια, στη μη φθορά και στη μη εξαφάνιση της Άριστης Διδασκαλίας. Ποιοι τέσσερις; Εδώ, μοναχοί, οι μοναχοί εκμανθάνουν μια ομιλία που έχει ορθώς ληφθεί, με ορθά τοποθετημένους όρους και φρασεολογία. Όταν οι όροι και η φρασεολογία είναι ορθά τοποθετημένα, μοναχοί, το νόημα επίσης ερμηνεύεται ορθά. Αυτό, μοναχοί, είναι το πρώτο φαινόμενο που οδηγεί στη διάρκεια, στη μη φθορά και στη μη εξαφάνιση της Άριστης Διδασκαλίας.

«Επιπλέον, μοναχοί, οι μοναχοί είναι εύκολοι στην αποδοχή συμβουλής, προικισμένοι με παράγοντες που δημιουργούν ευκολία στην αποδοχή συμβουλής, υπομονετικοί, δεχόμενοι ευνοϊκά την παραίνεση. Αυτό, μοναχοί, είναι το δεύτερο φαινόμενο που οδηγεί στη διάρκεια, στη μη φθορά και στη μη εξαφάνιση της Άριστης Διδασκαλίας.

«Επιπλέον, μοναχοί, εκείνοι οι μοναχοί που είναι πολυμαθείς, που έχουν κατακτήσει τις παραδόσεις, κάτοχοι της Διδασκαλίας, κάτοχοι της μοναστικής διαγωγής, κάτοχοι των πινάκων περιεχομένων, αυτοί προσεκτικά διδάσκουν τις ομιλίες στους άλλους. Με τον θάνατό τους η ομιλία δεν είναι κομμένη από τη ρίζα, έχει καταφύγιο. Αυτός, μοναχοί, είναι ο τρίτος παράγοντας που οδηγεί στη διάρκεια, στη μη φθορά και στη μη εξαφάνιση της Άριστης Διδασκαλίας.

«Επιπλέον, μοναχοί, οι πρεσβύτεροι μοναχοί δεν είναι πολυτελείς, δεν είναι αμελείς, έχοντας εγκαταλείψει το καθήκον της πτώσης, προπορευόμενοι στην αποστασιοποίηση, ξεκινούν ενεργητικότητα για την επίτευξη του μη επιτευχθέντος, για το επίτευγμα του μη αποκτηθέντος, για την πραγμάτωση του μη πραγματοποιημένου. Οι μελλοντικές γενιές τους ακολουθούν το παράδειγμα. Κι αυτή δεν είναι πολυτελής, δεν είναι αμελής, έχοντας εγκαταλείψει το καθήκον της πτώσης, προπορευόμενη στην αποστασιοποίηση, ξεκινά ενεργητικότητα για την επίτευξη του μη επιτευχθέντος, για το επίτευγμα του μη αποκτηθέντος, για την πραγμάτωση του μη πραγματοποιημένου. Αυτός, μοναχοί, είναι ο τέταρτος παράγοντας που οδηγεί στη διάρκεια, στη μη φθορά και στη μη εξαφάνιση της Άριστης Διδασκαλίας. Αυτοί λοιπόν, μοναχοί, είναι οι τέσσερις παράγοντες που οδηγούν στη διάρκεια, στη μη φθορά και στη μη εξαφάνιση της Άριστης Διδασκαλίας». Δέκατη.

Το κεφάλαιο των ικανοτήτων πρώτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Ικανότητες, πίστη, σοφία, μνήμη, με πέμπτη την αρίθμηση·
κοσμικός κύκλος, αρρώστια, παρακμή, μοναχή και με τον Καλότυχο.

2. Το κεφάλαιο για τους τρόπους πρακτικής

1. Η συνοπτική ομιλία

161. «Υπάρχουν, μοναχοί, αυτές οι τέσσερις πρακτικές. Ποιοι τέσσερις; Δύσκολη πρακτική με βραδεία άμεση γνώση, δύσκολη πρακτική με ταχεία άμεση γνώση, εύκολη πρακτική με βραδεία άμεση γνώση, εύκολη πρακτική με ταχεία άμεση γνώση - αυτές, μοναχοί, είναι οι τέσσερις πρακτικές». Πρώτο.

2. Η εκτενής ομιλία

162. «Υπάρχουν, μοναχοί, αυτές οι τέσσερις πρακτικές. Ποιοι τέσσερις; Δύσκολη πρακτική με βραδεία άμεση γνώση, δύσκολη πρακτική με ταχεία άμεση γνώση, εύκολη πρακτική με βραδεία άμεση γνώση, εύκολη πρακτική με ταχεία άμεση γνώση.

Και ποια, μοναχοί, είναι η δύσκολη πρακτική με βραδεία άμεση γνώση; Εδώ, μοναχοί, κάποιος είναι εκ φύσεως με έντονη λαγνεία, συχνά βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια που προέρχονται από τη λαγνεία. Είναι εκ φύσεως με έντονο μίσος, συχνά βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια που προέρχονται από το μίσος. Είναι εκ φύσεως με έντονη αυταπάτη, συχνά βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια που προέρχονται από την αυταπάτη. Σε αυτόν εμφανίζονται αυτές οι πέντε ικανότητες αδύναμες - η ικανότητα της πίστης, η ικανότητα της ενεργητικότητας, η ικανότητα της μνήμης, η ικανότητα αυτοσυγκέντρωσης, η ικανότητα της σοφίας. Αυτός, λόγω της αδυναμίας αυτών των πέντε ικανοτήτων, αργά φτάνει στη συνθήκη αμεσότητας για την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, δύσκολη πρακτική με βραδεία άμεση γνώση.

Και ποια, μοναχοί, είναι η δύσκολη πρακτική με ταχεία άμεση γνώση; Εδώ, μοναχοί, κάποιος είναι εκ φύσεως με έντονη λαγνεία, συχνά βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια που προέρχονται από τη λαγνεία. Είναι εκ φύσεως με έντονο μίσος, συχνά βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια που προέρχονται από το μίσος. Είναι εκ φύσεως με έντονη αυταπάτη, συχνά βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια που προέρχονται από την αυταπάτη. Σε αυτόν εμφανίζονται αυτές οι πέντε ικανότητες ισχυρές - η ικανότητα της πίστης, η ικανότητα της ενεργητικότητας, η ικανότητα της μνήμης, η ικανότητα αυτοσυγκέντρωσης, η ικανότητα της σοφίας. Αυτός, λόγω της ισχύος αυτών των πέντε ικανοτήτων, γρήγορα φτάνει στη συνθήκη αμεσότητας για την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, δύσκολη πρακτική με ταχεία άμεση γνώση.

Και ποια, μοναχοί, είναι η εύκολη πρακτική με βραδεία άμεση γνώση; Εδώ, μοναχοί, κάποιος δεν είναι εκ φύσεως με έντονη λαγνεία, δεν βιώνει συχνά πόνο και δυσαρέσκεια που προέρχονται από τη λαγνεία. Δεν είναι εκ φύσεως με έντονο μίσος, δεν βιώνει συχνά πόνο και δυσαρέσκεια που προέρχονται από το μίσος. Δεν είναι εκ φύσεως με έντονη αυταπάτη, δεν βιώνει συχνά πόνο και δυσαρέσκεια που προέρχονται από την αυταπάτη. Σε αυτόν εμφανίζονται αυτές οι πέντε ικανότητες αδύναμες - η ικανότητα της πίστης... κ.λπ... η ικανότητα της σοφίας. Αυτός, λόγω

της αδυναμίας αυτών των πέντε ικανοτήτων, αργά φτάνει στη συνθήκη αμεσότητας για την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, εύκολη πρακτική με βραδεία άμεση γνώση.

Και ποια, μοναχοί, είναι η εύκολη πρακτική με ταχεία άμεση γνώση; Εδώ, μοναχοί, κάποιος δεν είναι εκ φύσεως με έντονη λαγνεία, δεν βιώνει συχνά πόνο και δυσαρέσκεια που προέρχονται από τη λαγνεία. Δεν είναι εκ φύσεως με έντονο μίσος, δεν βιώνει συχνά πόνο και δυσαρέσκεια που προέρχονται από το μίσος. Δεν είναι εκ φύσεως με έντονη αυταπάτη, δεν βιώνει συχνά πόνο και δυσαρέσκεια που προέρχονται από την αυταπάτη. Σε αυτόν εμφανίζονται αυτές οι πέντε ικανότητες ισχυρές - η ικανότητα της πίστης, η ικανότητα της ενεργητικότητας, η ικανότητα της μνήμης, η ικανότητα αυτοσυγκέντρωσης, η ικανότητα της σοφίας. Αυτός, λόγω της ισχύος αυτών των πέντε ικανοτήτων, γρήγορα φτάνει στη συνθήκη αμεσότητας για την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, εύκολη πρακτική με ταχεία άμεση γνώση. Αυτές, μοναχοί, είναι οι τέσσερις πρακτικές». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για τη ρυπαρότητα

163. «Υπάρχουν, μοναχοί, αυτές οι τέσσερις πρακτικές. Ποιοι τέσσερις; Δύσκολη πρακτική με βραδεία άμεση γνώση, δύσκολη πρακτική με ταχεία άμεση γνώση, εύκολη πρακτική με βραδεία άμεση γνώση, εύκολη πρακτική με ταχεία άμεση γνώση.

Και ποια, μοναχοί, είναι η δύσκολη πρακτική με βραδεία άμεση γνώση; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας τη ρυπαρότητα στο σώμα, αντιλαμβανόμενος την αποστροφή για την τροφή, αντιλαμβανόμενος τη μη-ευχαρίστηση σε ολόκληρο τον κόσμο, παρατηρώντας το παροδικό σε όλες τις δραστηριότητες· και η αντίληψη του θανάτου είναι καλά εδραιωμένη εσωτερικά σε αυτόν. Αυτός διαμένει στηριζόμενος σε αυτές τις πέντε δυνάμεις του ασκούμενου - τη δύναμη της πίστης, τη δύναμη της ντροπής, τη δύναμη του ηθικού φόβου, τη δύναμη της ενεργητικότητας, τη δύναμη της σοφίας. Σε αυτόν εμφανίζονται αυτές οι πέντε ικανότητες αδύναμες - η ικανότητα της πίστης, η ικανότητα της ενεργητικότητας, η ικανότητα της μνήμης, η ικανότητα αυτοσυγκέντρωσης, η ικανότητα της σοφίας. Αυτός, λόγω της αδυναμίας αυτών των πέντε ικανοτήτων, αργά φτάνει στη συνθήκη αμεσότητας για την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, δύσκολη πρακτική με βραδεία άμεση γνώση.

Και ποια, μοναχοί, είναι η δύσκολη πρακτική με ταχεία άμεση γνώση; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας τη ρυπαρότητα στο σώμα, αντιλαμβανόμενος την αποστροφή για την τροφή, αντιλαμβανόμενος τη μη-ευχαρίστηση σε ολόκληρο τον κόσμο, παρατηρώντας το παροδικό σε όλες τις δραστηριότητες· και η αντίληψη του θανάτου είναι καλά εδραιωμένη εσωτερικά σε αυτόν. Αυτός διαμένει στηριζόμενος σε αυτές τις πέντε δυνάμεις του ασκούμενου - τη δύναμη της πίστης... κ.λπ... τη δύναμη της σοφίας. Σε αυτόν εμφανίζονται αυτές οι πέντε ικανότητες ισχυρές - η ικανότητα της πίστης... κ.λπ... η ικανότητα της σοφίας. Αυτός, λόγω της ισχύος αυτών των πέντε ικανοτήτων, γρήγορα φτάνει στη συνθήκη αμεσότητας για την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, δύσκολη πρακτική με ταχεία άμεση γνώση.

Και ποια, μοναχοί, είναι η εύκολη πρακτική με βραδεία άμεση γνώση; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις

φαύλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, διαμένει· με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού, έχοντας επιτύχει τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από εσωτερική ηρεμία και ενότητα του νου, χωρίς λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση, διαμένει· με την απαλλαγή από την αγαλλίαση, παραμένει με αταραξία, μνήμων και με πλήρη επίγνωση, και βιώνει σωματική ευτυχία, αυτό που οι ευγενείς περιγράφουν ως - 'αυτός που έχει αταραξία και μνήμη, που διαμένει στην ευτυχία', έχοντας επιτύχει την τρίτη διαλογιστική έκσταση, διαμένει· με την εγκατάλειψη της ευχαρίστησης και με την εγκατάλειψη του πόνου, και με την προηγούμενη πάροδο της ευαρέσκειας και της δυσαρέσκειας, έχοντας επιτύχει την τέταρτη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο και την εξάγνιση της μνήμης λόγω της αταραξίας, διαμένει. Αυτός διαμένει στηριζόμενος σε αυτές τις πέντε δυνάμεις του ασκούμενου - τη δύναμη της πίστης... κ.λπ... τη δύναμη της σοφίας. Σε αυτόν εμφανίζονται αυτές οι πέντε ικανότητες αδύναμες -η ικανότητα της πίστης... κ.λπ... η ικανότητα της σοφίας. Αυτός, λόγω της αδυναμίας αυτών των πέντε ικανοτήτων, αργά φτάνει στη συνθήκη αμεσότητας για την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, εύκολη πρακτική με βραδεία άμεση γνώση.

Και ποια, μοναχοί, είναι η εύκολη πρακτική με ταχεία άμεση γνώση; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φαύλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, διαμένει... κ.λπ... τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση... κ.λπ... την τρίτη διαλογιστική έκσταση... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση. Αυτός διαμένει στηριζόμενος σε αυτές τις πέντε δυνάμεις του ασκούμενου - τη δύναμη της πίστης, τη δύναμη της ντροπής, τη δύναμη του ηθικού φόβου, τη δύναμη της ενεργητικότητας, τη δύναμη της σοφίας. Σε αυτόν εμφανίζονται αυτές οι πέντε ικανότητες ισχυρές -η ικανότητα της πίστης, η ικανότητα της ενεργητικότητας, η ικανότητα της μνήμης, η ικανότητα αυτοσυγκέντρωσης, η ικανότητα της σοφίας. Αυτός, λόγω της ισχύος αυτών των πέντε ικανοτήτων, γρήγορα φτάνει στη συνθήκη αμεσότητας για την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, εύκολη πρακτική με ταχεία άμεση γνώση. Αυτές, μοναχοί, είναι οι τέσσερις πρακτικές». Τρίτη.

4. Η πρώτη ομιλία για την υπομονή

164. «Υπάρχουν, μοναχοί, αυτές οι τέσσερις πρακτικές. Ποιοι τέσσερις; Η πρακτική της μη υπομονής, η πρακτική της υπομονής, η πρακτική του δαμάσματος, η πρακτική της γαλήνης. Και ποια, μοναχοί, είναι η πρακτική της μη υπομονής; Εδώ, μοναχοί, κάποιος ανταποδίδει την ύβρη σε αυτόν που υβρίζει, ανταποδίδει την προσβολή σε αυτόν που προσβάλλει, ανταποδίδει την επίθεση σε αυτόν που επιτίθεται. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η πρακτική της μη υπομονής.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η πρακτική της υπομονής; Εδώ, μοναχοί, κάποιος δεν ανταποδίδει την ύβρη σε αυτόν που υβρίζει, δεν ανταποδίδει την προσβολή σε αυτόν που προσβάλλει, δεν ανταποδίδει την επίθεση σε αυτόν που επιτίθεται. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η πρακτική της υπομονής.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η πρακτική του δαμάσματος; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός έχοντας δει μια μορφή με το μάτι, δεν συλλαμβάνει το χαρακτηριστικό της ούτε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της· επειδή αν παρέμενε με την οφθαλμική ικανότητα ασυγκράτητη, η πλεονεξία, η δυσαρέσκεια και οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις θα τον κατέκλυζαν, ακολουθεί την αυτοσυγκράτησή της· προστατεύει την οφθαλμική ικανότητα· επιτυγχάνει αυτοσυγκράτηση στην οφθαλμική ικανότητα. Έχοντας ακούσει έναν ήχο με το αυτί... έχοντας μυρίσει μια οσμή με τη μύτη... έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα... έχοντας αγγίξει ένα από αντικείμενο με το σώμα... έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, δεν συλλαμβάνει το χαρακτηριστικό του ούτε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του· επειδή αν παρέμενε με τη νοητική ικανότητα ασυγκράτητη, η πλεονεξία, η δυσαρέσκεια και οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις θα τον κατέκλυζαν, ακολουθεί την αυτοσυγκράτησή της· προστατεύει τη νοητική ικανότητα· επιτυγχάνει αυτοσυγκράτηση στη νοητική ικανότητα. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η πρακτική του δαμάσματος.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η πρακτική της γαλήνης; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός δεν αποδέχεται τον εγερθέντα ηδονικό λογισμό, τον εγκαταλείπει, τον απομακρύνει, τον γαληνεύει, τον τερματίζει, τον οδηγεί στην εξαφάνιση· τον εγερθέντα λογισμό του θυμού... κ.λπ... τον εγερθέντα λογισμό της βίας... δεν αποδέχεται τις κάθε φορά εγειρόμενες κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις, τις εγκαταλείπει, τις απομακρύνει, τις γαληνεύει, τις τερματίζει, τις οδηγεί στην εξαφάνιση. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η πρακτική της γαλήνης. Αυτές, μοναχοί, είναι οι τέσσερις πρακτικές». Τέταρτο.

5. Η δεύτερη ομιλία για την υπομονή

165. «Υπάρχουν, μοναχοί, αυτές οι τέσσερις πρακτικές. Ποιοι τέσσερις; Η πρακτική της μη υπομονής, η πρακτική της υπομονής, η πρακτική του δαμάσματος, η πρακτική της γαλήνης.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η πρακτική της μη υπομονής; Εδώ, μοναχοί, κάποιος είναι ανυπόμονος στο κρύο και τη ζέστη, στην πείνα και τη δίψα, στην επαφή με αλογόμυγες, κουνούπια, άνεμο, ήλιο και ερπετά, στους κακόβουλους και προσβλητικούς τρόπους ομιλίας· είναι από τη φύση του μη ανεκτικός στα εγερμένα σωματικά αισθήματα που είναι οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα, δυσάρεστα, αηδή και απειλητικά για τη ζωή. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η πρακτική της μη υπομονής.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η πρακτική της υπομονής; Εδώ, μοναχοί, κάποιος είναι υπομονετικός στο κρύο και τη ζέστη, στην πείνα και τη δίψα, στην επαφή με αλογόμυγες, κουνούπια, άνεμο, ήλιο και ερπετά, στους κακόβουλους και προσβλητικούς τρόπους ομιλίας· είναι από τη φύση του ανεκτικός στα εγερμένα σωματικά αισθήματα που είναι οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα, δυσάρεστα, αηδή και απειλητικά για τη ζωή. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η πρακτική της υπομονής.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η πρακτική του δαμάσματος; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός έχοντας δει μια μορφή με το μάτι, δεν συλλαμβάνει το χαρακτηριστικό της... κ.λπ... έχοντας ακούσει έναν ήχο με το αυτί... έχοντας μυρίσει μια οσμή με τη μύτη... έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα... έχοντας αγγίξει ένα από αντικείμενο με το σώμα... έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, δεν συλλαμβάνει το χαρακτηριστικό του ούτε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του· επειδή αν παρέμενε με τη νοητική ικανότητα ασυγκράτητη, η πλεονεξία, η δυσαρέσκεια και οι κακές

φαύλες νοητικές καταστάσεις θα τον κατέκλυζαν, ακολουθεί την αυτοσυγκράτησή της· προστατεύει τη νοητική ικανότητα· επιτυγχάνει αυτοσυγκράτηση στη νοητική ικανότητα. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η πρακτική του δαμάσματος.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η πρακτική της γαλήνης; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός δεν αποδέχεται τον εγερθέντα ηδονικό λογισμό, τον εγκαταλείπει, τον απομακρύνει, τον γαληνεύει, τον τερματίζει, τον οδηγεί στην εξαφάνιση· τον εγερθέντα λογισμό του θυμού... κ.λπ... τον εγερθέντα λογισμό της βίας... δεν αποδέχεται τις κάθε φορά εγειρόμενες κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις, τις εγκαταλείπει, τις απομακρύνει, τις γαληνεύει, τις τερματίζει, τις οδηγεί στην εξαφάνιση. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η πρακτική της γαλήνης. Αυτές, μοναχοί, είναι οι τέσσερις πρακτικές». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για αμφοτέρω

166. «Υπάρχουν, μοναχοί, αυτές οι τέσσερις πρακτικές. Ποιοι τέσσερις; Δύσκολη πρακτική με βραδεία άμεση γνώση, δύσκολη πρακτική με ταχεία άμεση γνώση, εύκολη πρακτική με βραδεία άμεση γνώση, εύκολη πρακτική με ταχεία άμεση γνώση.

Εκεί, μοναχοί, αυτή η πρακτική που είναι δύσκολη με βραδεία άμεση γνώση, αυτή, μοναχοί, η πρακτική είναι σαφές ότι είναι κατώτερη και στα δύο. Επειδή αυτή η πρακτική είναι δύσκολη, γι' αυτό είναι σαφές ότι είναι κατώτερη· επειδή αυτή η πρακτική είναι βραδεία, γι' αυτό είναι σαφές ότι είναι κατώτερη. Αυτή, μοναχοί, η πρακτική είναι σαφές ότι είναι κατώτερη και στα δύο.

Εκεί, μοναχοί, αυτή η πρακτική που είναι δύσκολη με ταχεία άμεση γνώση, αυτή, μοναχοί, η πρακτική είναι σαφές ότι είναι κατώτερη λόγω της δυσκολίας.

Εκεί, μοναχοί, αυτή η πρακτική που είναι εύκολη με βραδεία άμεση γνώση, αυτή, μοναχοί, η πρακτική είναι σαφές ότι είναι κατώτερη λόγω της βραδύτητας.

Εκεί, μοναχοί, αυτή η πρακτική που είναι εύκολη με ταχεία άμεση γνώση, αυτή, μοναχοί, η πρακτική είναι σαφές ότι είναι ανώτερη και στα δύο. Επειδή αυτή η πρακτική είναι εύκολη, γι' αυτό είναι σαφές ότι είναι ανώτερη· επειδή αυτή η πρακτική είναι ταχεία, γι' αυτό είναι σαφές ότι είναι ανώτερη. Αυτή, μοναχοί, η πρακτική είναι σαφές ότι είναι ανώτερη και στα δύο. Αυτές, μοναχοί, είναι οι τέσσερις πρακτικές». Έκτο.

7. Η ομιλία στον Μαχαμογκαλλάνα

167. Τότε ο σεβάσμιος Σαριπούττα πήγε εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Μαχαμογκαλλάνα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Σαριπούττα είπε στον σεβάσμιο Μαχαμογκαλλάνα:

«Υπάρχουν, φίλε Μογκαλλάνα, αυτές οι τέσσερις πρακτικές. Ποιοι τέσσερις; Δύσκολη πρακτική με βραδεία άμεση γνώση, δύσκολη πρακτική με ταχεία άμεση γνώση, εύκολη πρακτική με βραδεία άμεση γνώση, εύκολη πρακτική με ταχεία άμεση γνώση. Αυτές πράγματι, φίλε, είναι οι τέσσερις πρακτικές. Από αυτές τις τέσσερις πρακτικές, φίλε, ποια πρακτική ακολουθώντας, μέσω της μη προσκόλλησης η συνείδησή σου απελευθερώθηκε από τις νοητικές διαφθορές;»

«Υπάρχουν, φίλε Σαριπούττα, αυτές οι τέσσερις πρακτικές. Ποιοι τέσσερις; Δύσκολη πρακτική με βραδεία άμεση γνώση, δύσκολη πρακτική με ταχεία άμεση γνώση, εύκολη πρακτική με βραδεία άμεση γνώση, εύκολη πρακτική με ταχεία άμεση γνώση. Αυτές πράγματι, φίλε, είναι οι τέσσερις πρακτικές. Από αυτές τις τέσσερις πρακτικές, φίλε, αυτή η πρακτική που είναι δύσκολη με ταχεία άμεση γνώση, αυτή την πρακτική ακολουθώντας, μέσω της μη προσκόλλησης η συνείδησή μου απελευθερώθηκε από τις νοητικές διαφθορές». Έβδομη.

8. Η ομιλία στον Σαριπούττα

168. Τότε ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα πήγε εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Σαριπούττα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Σαριπούττα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα είπε στον σεβάσμιο Σαριπούττα:

«Υπάρχουν, φίλε Σαριπούττα, αυτές οι τέσσερις πρακτικές. Ποιοι τέσσερις; Δύσκολη πρακτική με βραδεία άμεση γνώση, δύσκολη πρακτική με ταχεία άμεση γνώση, εύκολη πρακτική με βραδεία άμεση γνώση, εύκολη πρακτική με ταχεία άμεση γνώση. Αυτές πράγματι, φίλε, είναι οι τέσσερις πρακτικές. Από αυτές τις τέσσερις πρακτικές, φίλε, ποια πρακτική ακολουθώντας, μέσω της μη προσκόλλησης η συνείδησή σου απελευθερώθηκε από τις νοητικές διαφθορές;»

«Υπάρχουν, φίλε Μογκαλλάνα, αυτές οι τέσσερις πρακτικές. Ποιοι τέσσερις; Δύσκολη πρακτική με βραδεία άμεση γνώση, δύσκολη πρακτική με ταχεία άμεση γνώση, εύκολη πρακτική με βραδεία άμεση γνώση, εύκολη πρακτική με ταχεία άμεση γνώση. Αυτές πράγματι, φίλε, είναι οι τέσσερις πρακτικές. Από αυτές τις τέσσερις πρακτικές, φίλε, αυτή η πρακτική που είναι εύκολη με ταχεία άμεση γνώση, αυτή την πρακτική ακολουθώντας, μέσω της μη προσκόλλησης η συνείδησή μου απελευθερώθηκε από τις νοητικές διαφθορές». Όγδοη.

9. Η ομιλία για τη δραστηριότητα

169. «Υπάρχουν, μοναχοί, αυτά τα τέσσερα άτομα στον κόσμο. Ποιοι τέσσερις; Εδώ, μοναχοί, κάποιο άτομο γίνεται επιτυγχάνων το τελικό Νιμπάνα με μόχθο στην παρούσα ζωή. Εδώ επίσης, μοναχοί, κάποιο άτομο γίνεται επιτυγχάνων το τελικό Νιμπάνα με μόχθο με την κατάρρευση του σώματος. Εδώ επίσης, μοναχοί, κάποιο άτομο γίνεται επιτυγχάνων το τελικό Νιμπάνα χωρίς μόχθο στην παρούσα ζωή. Εδώ επίσης, μοναχοί, κάποιο άτομο γίνεται επιτυγχάνων το τελικό Νιμπάνα χωρίς μόχθο με την κατάρρευση του σώματος.

«Και πώς, μοναχοί, ένα άτομο γίνεται επιτυγχάνων το τελικό Νιμπάνα με μόχθο στην παρούσα ζωή; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας τη ρυπαρότητα στο σώμα, αντιλαμβανόμενος την αποστροφή για την τροφή, αντιλαμβανόμενος τη μη-ευχαρίστηση σε ολόκληρο τον κόσμο, παρατηρώντας το παροδικό σε όλες τις δραστηριότητες. Και η αντίληψη του θανάτου είναι καλά εδραιωμένη εσωτερικά σε αυτόν. Αυτός διαμένει στηριζόμενος σε αυτές τις πέντε δυνάμεις του ασκούμενου - τη δύναμη της πίστης, τη δύναμη της ντροπής, τη δύναμη του ηθικού φόβου, τη δύναμη της ενεργητικότητας, τη δύναμη της σοφίας. Σε αυτόν εμφανίζονται αυτές οι πέντε ικανότητες ισχυρές - η ικανότητα της πίστης, η ικανότητα της ενεργητικότητας, η ικανότητα της μνήμης, η ικανότητα αυτοσυγκέντρωσης, η ικανότητα της σοφίας. Αυτός, λόγω της ισχύος αυτών των πέντε ικανοτήτων,

γίνεται επιτυχάνων το τελικό Νιμπάνα με μόχθο στην παρούσα ζωή. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένα άτομο γίνεται επιτυχάνων το τελικό Νιμπάνα με μόχθο στην παρούσα ζωή.

«Και πώς, μοναχοί, ένα άτομο γίνεται επιτυχάνων το τελικό Νιμπάνα με μόχθο με την κατάρρευση του σώματος; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας τη ρυπαρότητα στο σώμα, αντιλαμβανόμενος την αποστροφή για την τροφή, αντιλαμβανόμενος τη μη-ευχαρίστηση σε ολόκληρο τον κόσμο, παρατηρώντας το παροδικό σε όλες τις δραστηριότητες. Και η αντίληψη του θανάτου είναι καλά εδραιωμένη εσωτερικά σε αυτόν. Αυτός διαμένει στηριζόμενος σε αυτές τις πέντε δυνάμεις του ασκούμενου - τη δύναμη της πίστης, τη δύναμη της ντροπής, τη δύναμη του ηθικού φόβου, τη δύναμη της ενεργητικότητας, τη δύναμη της σοφίας. Σε αυτόν εμφανίζονται αυτές οι πέντε ικανότητες αδύναμες - η ικανότητα της πίστης, η ικανότητα της ενεργητικότητας, η ικανότητα της μνήμης, η ικανότητα αυτοσυγκέντρωσης, η ικανότητα της σοφίας. Αυτός, λόγω της αδυναμίας αυτών των πέντε ικανοτήτων, γίνεται επιτυχάνων το τελικό Νιμπάνα με μόχθο με την κατάρρευση του σώματος. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένα άτομο γίνεται επιτυχάνων το τελικό Νιμπάνα με μόχθο με την κατάρρευση του σώματος.

«Και πώς, μοναχοί, ένα άτομο γίνεται επιτυχάνων το τελικό Νιμπάνα χωρίς μόχθο στην παρούσα ζωή; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές... κ.λπ... την πρώτη διαλογιστική έκσταση... κ.λπ... τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση... κ.λπ... την τρίτη διαλογιστική έκσταση... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση. Αυτός διαμένει στηριζόμενος σε αυτές τις πέντε δυνάμεις του ασκούμενου - τη δύναμη της πίστης... κ.λπ... τη δύναμη της σοφίας. Σε αυτόν εμφανίζονται αυτές οι πέντε ικανότητες ισχυρές - η ικανότητα της πίστης... κ.λπ... η ικανότητα της σοφίας. Αυτός, λόγω της ισχύος αυτών των πέντε ικανοτήτων, γίνεται επιτυχάνων το τελικό Νιμπάνα χωρίς μόχθο στην παρούσα ζωή. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένα άτομο γίνεται επιτυχάνων το τελικό Νιμπάνα χωρίς μόχθο στην παρούσα ζωή.

«Και πώς, μοναχοί, ένα άτομο με την κατάρρευση του σώματος γίνεται επιτυχάνων το τελικό Νιμπάνα χωρίς μόχθο; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές... κ.λπ... την πρώτη διαλογιστική έκσταση... κ.λπ... τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση... κ.λπ... την τρίτη διαλογιστική έκσταση... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση. Αυτός διαμένει στηριζόμενος σε αυτές τις πέντε δυνάμεις του ασκούμενου - τη δύναμη της πίστης, τη δύναμη της ντροπής, τη δύναμη του ηθικού φόβου, τη δύναμη της ενεργητικότητας, τη δύναμη της σοφίας. Σε αυτόν αυτές οι πέντε ικανότητες... κ.λπ... η ικανότητα της σοφίας. Αυτός, λόγω της αδυναμίας αυτών των πέντε ικανοτήτων, με την κατάρρευση του σώματος γίνεται επιτυχάνων το τελικό Νιμπάνα χωρίς μόχθο. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένα άτομο με την κατάρρευση του σώματος γίνεται επιτυχάνων το τελικό Νιμπάνα χωρίς μόχθο. Αυτά, μοναχοί, είναι τα τέσσερα άτομα που υπάρχουν στον κόσμο». Ένατη.

10. Η ομιλία για τη ζευγαρωτή πρακτική

170. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο σεβάσμιος Άναντα διέμενε στην Κοσάμπι, στο μοναστήρι του Γκοσίτα. Εκεί ο σεβάσμιος Άναντα απευθύνθηκε στους μοναχούς - «Φίλοι μοναχοί». «Φίλε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον σεβάσμιο Άναντα. Ο

σεβάσμιος Άναντα είπε αυτό:

«Όποιος λοιπόν, φίλοι, μοναχός ή μοναχή διακηρύσσει κοντά μου την επίτευξη της Αξιότητας, όλος αυτός το κάνει με τέσσερις οδούς, ή με κάποια από αυτές.

«Με ποιες τέσσερις; Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός αναπτύσσει τον διορατικό διαλογισμό που προηγείται από τον ηρεμιστικό διαλογισμό. Σε αυτόν που αναπτύσσει τον διορατικό διαλογισμό που προηγείται από τον ηρεμιστικό διαλογισμό, η οδός γεννιέται. Αυτός ασκεί εκείνη την οδό, την αναπτύσσει, την καλλιεργεί. Σε αυτόν που ασκεί εκείνη την οδό, που την αναπτύσσει, που την καλλιεργεί, οι νοητικοί δεσμοί εγκαταλείπονται, οι υπολανθάνουσες τάσεις εξαφανίζονται.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός αναπτύσσει τον ηρεμιστικό διαλογισμό που προηγείται από τον διορατικό διαλογισμό. Σε αυτόν που αναπτύσσει τον ηρεμιστικό διαλογισμό που προηγείται από τον διορατικό διαλογισμό, η οδός γεννιέται. Αυτός ασκεί εκείνη την οδό, την αναπτύσσει, την καλλιεργεί. Σε αυτόν που ασκεί εκείνη την οδό, που την αναπτύσσει, που την καλλιεργεί, οι νοητικοί δεσμοί εγκαταλείπονται, οι υπολανθάνουσες τάσεις εξαφανίζονται.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός αναπτύσσει τον ηρεμιστικό και τον διορατικό διαλογισμό σε συνδυασμό. Σε αυτόν που αναπτύσσει τον ηρεμιστικό και τον διορατικό διαλογισμό σε συνδυασμό, η οδός γεννιέται. Αυτός ασκεί εκείνη την οδό, την αναπτύσσει, την καλλιεργεί. Σε αυτόν που ασκεί εκείνη την οδό, που την αναπτύσσει, που την καλλιεργεί, οι νοητικοί δεσμοί εγκαταλείπονται, οι υπολανθάνουσες τάσεις εξαφανίζονται.

«Επιπλέον, φίλοι, ο νους ενός μοναχού είναι συλληφθείς από ανησυχία σχετικά με τη Διδασκαλία. Έρχεται, φίλοι, ο καιρός που εκείνη η συνείδηση εσωτερικά σταθεροποιείται, καθισχυράζει, γίνεται πλήρως εστιασμένη, αυτοσυγκεντρώνεται. Σε αυτόν η οδός γεννιέται. Αυτός ασκεί εκείνη την οδό, την αναπτύσσει, την καλλιεργεί. Σε αυτόν που ασκεί εκείνη την οδό, που την αναπτύσσει, που την καλλιεργεί, οι νοητικοί δεσμοί εγκαταλείπονται, οι υπολανθάνουσες τάσεις εξαφανίζονται.

«Όποιος λοιπόν, φίλοι, μοναχός ή μοναχή διακηρύσσει κοντά μου την επίτευξη της Αξιότητας, όλος αυτός το κάνει με αυτές τις τέσσερις οδούς, ή με κάποια από αυτές». Δέκατη.

Το κεφάλαιο της πρακτικής δεύτερο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Συνοπτικά, εκτενώς, ρυπαρότητα, δύο υπομονή και με τα δύο·
Μογκαλλάνα, Σαριπούττα, με δραστηριότητα, και με το ζευγάρι.

3. Το κεφάλαιο για τη βούληση

1. Η ομιλία για τη βούληση

171. «Όταν λοιπόν, μοναχοί, υπάρχει σώμα, εξαιτίας της σωματικής βούλησης εγείρεται εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία. Όταν λοιπόν, μοναχοί, υπάρχει ομιλία, εξαιτίας της λεκτικής βούλησης εγείρεται εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία. Όταν

λοιπόν, μοναχοί, υπάρχει νους, εξαιτίας της νοητικής βούλησης εγείρεται εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία, ακριβώς με την άγνοια ως συνθήκη.

«Είτε ο ίδιος, μοναχοί, δημιουργεί εκείνη τη σωματική δραστηριότητα, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία. Είτε άλλοι του, μοναχοί, δημιουργούν εκείνη τη σωματική δραστηριότητα, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία. Είτε με πλήρη επίγνωση, μοναχοί, δημιουργεί εκείνη τη σωματική δραστηριότητα, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία. Είτε χωρίς πλήρη επίγνωση, μοναχοί, δημιουργεί εκείνη τη σωματική δραστηριότητα, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία.

«Είτε ο ίδιος, μοναχοί, δημιουργεί εκείνη τη λεκτική δραστηριότητα, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία· είτε άλλοι του, μοναχοί, δημιουργούν εκείνη τη λεκτική δραστηριότητα· η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία· είτε με πλήρη επίγνωση, μοναχοί, δημιουργεί εκείνη τη λεκτική δραστηριότητα, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία· είτε χωρίς πλήρη επίγνωση, μοναχοί, δημιουργεί εκείνη τη λεκτική δραστηριότητα, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία.

«Είτε ο ίδιος, μοναχοί, δημιουργεί εκείνη τη νοητική δραστηριότητα, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία· είτε άλλοι του, μοναχοί, δημιουργούν εκείνη τη νοητική δραστηριότητα, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία· είτε με πλήρη επίγνωση, μοναχοί, δημιουργεί εκείνη τη νοητική δραστηριότητα, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία· είτε χωρίς πλήρη επίγνωση, μοναχοί, δημιουργεί εκείνη τη νοητική δραστηριότητα, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία.

«Σε αυτά τα φαινόμενα, μοναχοί, η άγνοια είναι εμπλεκόμενη· αλλά ακριβώς από την πλήρη φθίση και παύση της άγνοιας, εκείνο το σώμα δεν υπάρχει, το οποίο ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία, εκείνη η ομιλία δεν υπάρχει, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία, εκείνος ο νους δεν υπάρχει, ο οποίος ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία, εκείνο το χωράφι δεν υπάρχει... κ.λπ... εκείνη η τοποθεσία δεν υπάρχει... κ.λπ... εκείνη η αισθητήρια βάση δεν υπάρχει... κ.λπ... εκείνη η αιτία δεν υπάρχει, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία».

«Υπάρχουν, μοναχοί, αυτοί οι τέσσερις τρόποι απόκτησης ατομικής ύπαρξης. Ποιοι τέσσερις; Υπάρχει, μοναχοί, τρόπος απόκτησης ατομικής ύπαρξης, στον οποίο λειτουργεί η δική του πρόθεση, όχι η πρόθεση άλλου. Υπάρχει, μοναχοί, τρόπος απόκτησης ατομικής ύπαρξης, στον οποίο λειτουργεί η πρόθεση άλλου, όχι η δική του πρόθεση. Υπάρχει, μοναχοί, τρόπος απόκτησης ατομικής ύπαρξης, στον οποίο λειτουργεί τόσο η δική του πρόθεση όσο και η πρόθεση άλλου. Υπάρχει, μοναχοί, τρόπος απόκτησης ατομικής ύπαρξης, στον οποίο δεν λειτουργεί ούτε η δική του πρόθεση, ούτε η πρόθεση άλλου. Αυτοί, μοναχοί, είναι οι τέσσερις τρόποι απόκτησης ατομικής ύπαρξης».

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Σαριπούττα είπε στον Ευλογημένο: «Εγώ λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, κατανοώ έτσι αναλυτικά το νόημα αυτού που ειπώθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο - 'Εκεί, σεβάσμιε κύριε, αυτός ο τρόπος απόκτησης ατομικής ύπαρξης στον οποίο λειτουργεί η δική του πρόθεση, όχι η πρόθεση άλλου, εξαιτίας της δικής τους πρόθεσης εκείνων των όντων υπάρχει θάνατος από εκείνη την

κατηγορία. Εκεί, σεβάσμιε κύριε, αυτός ο τρόπος απόκτησης ατομικής ύπαρξης στον οποίο λειτουργεί η πρόθεση άλλου, όχι η δική τους πρόθεση, εξαιτίας της πρόθεσης άλλου εκείνων των όντων υπάρχει θάνατος από εκείνη την κατηγορία. Εκεί, σεβάσμιε κύριε, αυτός ο τρόπος απόκτησης ατομικής ύπαρξης στον οποίο λειτουργεί τόσο η δική τους πρόθεση όσο και η πρόθεση άλλου, εξαιτίας τόσο της δικής τους πρόθεσης όσο και της πρόθεσης άλλου εκείνων των όντων υπάρχει θάνατος από εκείνη την κατηγορία. Εκεί, σεβάσμιε κύριε, αυτός ο τρόπος απόκτησης ατομικής ύπαρξης στον οποίο δεν λειτουργεί ούτε η δική τους πρόθεση ούτε η πρόθεση άλλου, ποιοι θεοί πρέπει να θεωρηθούν με αυτόν;» «Οι θεοί που φτάνουν στο επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, Σαριπούττα, πρέπει να θεωρηθούν με αυτόν».

«Ποια άραγε, σεβάσμιε κύριε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ, έχοντας πεθάνει από εκείνη την τάξη, είναι επιστρέφοντες, ερχόμενοι σε αυτή την κατάσταση ύπαρξης; Και ποια, σεβάσμιε κύριε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ, έχοντας πεθάνει από εκείνη την τάξη, είναι μη-επιστρέφοντες, μη ερχόμενοι σε αυτή την κατάσταση ύπαρξης;» «Εδώ, Σαριπούττα, σε κάποιο άτομο οι κατώτεροι νοητικοί δεσμοί δεν έχουν εγκαταλειφθεί· αυτός στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, διαμένει. Αυτός το απολαμβάνει, το επιθυμεί και βρίσκει ικανοποίηση σε αυτό· σταθερός σε αυτό, αφοσιωμένος σε αυτό, διαμένοντας συχνά σε αυτό, χωρίς να έχει ξεπέσει, πεθαίνοντας επαναγεννιέται ως σύντροφος των θεών που έχουν φτάσει στο επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης. Αυτός πεθαίνοντας από εκεί είναι επιστρέφων, ερχόμενος σε αυτή την κατάσταση ύπαρξης.

«Εδώ επίσης, Σαριπούττα, σε κάποιο άτομο οι κατώτεροι νοητικοί δεσμοί έχουν εγκαταλειφθεί· αυτός στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, διαμένει. Αυτός το απολαμβάνει, το επιθυμεί και βρίσκει ικανοποίηση σε αυτό· σταθερός σε αυτό, αφοσιωμένος σε αυτό, διαμένοντας συχνά σε αυτό, χωρίς να έχει ξεπέσει, πεθαίνοντας επαναγεννιέται ως σύντροφος των θεών που έχουν φτάσει στο επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης. Αυτός πεθαίνοντας από εκεί είναι μη-επιστρέφων, μη ερχόμενος σε αυτή την κατάσταση ύπαρξης.

«Αυτή λοιπόν, Σαριπούττα, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ, έχοντας πεθάνει από εκείνη την τάξη, είναι επιστρέφοντες, ερχόμενοι σε αυτή την κατάσταση ύπαρξης. Αυτή όμως, Σαριπούττα, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ, έχοντας πεθάνει από εκείνη την τάξη, είναι μη-επιστρέφοντες, μη ερχόμενοι σε αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Πρώτο.

2. Η ομιλία για τη διάκριση

172. Εκεί ο σεβάσμιος Σαριπούττα απευθύνθηκε στους μοναχούς - «Φίλοι μοναχοί». «Φίλε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον σεβάσμιο Σαριπούττα. Ο σεβάσμιος Σαριπούττα είπε αυτό -

«Μισό μήνα μετά την πλήρη χειροτονία μου, φίλοι, η αναλυτική γνώση του νοήματος πραγματώθηκε από εμένα κατά αιτία και κατά φράση. Αυτήν εγώ με πολλούς τρόπους εξηγώ, διδάσκω, διακηρύσσω, καθιερώνω, αποκαλύπτω, αναλύω, διασαφηνίζω. Όποιος όμως έχει αβεβαιότητα ή αμφιβολία, ας με ρωτήσει. Εγώ θα απαντήσω· ο Διδάσκαλος είναι μπροστά μας, αυτός που είναι τόσο επιδέξιος στις διδασκαλίες μας.

«Μισό μήνα μετά την πλήρη χειροτονία μου, φίλοι, η αναλυτική γνώση των φαινομένων πραγματώθηκε από εμένα κατά αιτία και κατά φράση. Αυτήν εγώ με πολλούς τρόπους εξηγώ, διδάσκω, διακηρύσσω, καθιερώνω, αποκαλύπτω, αναλύω, διασαφηνίζω. Όποιος όμως έχει αβεβαιότητα ή αμφιβολία, ας με ρωτήσει. Εγώ θα απαντήσω· ο Διδάσκαλος είναι μπροστά μας, αυτός που είναι τόσο επιδέξιος στις διδασκαλίες μας.

«Μισό μήνα μετά την πλήρη χειροτονία μου, φίλοι, η αναλυτική γνώση της γλώσσας πραγματώθηκε από εμένα κατά αιτία και κατά φράση. Αυτήν εγώ με πολλούς τρόπους εξηγώ, διδάσκω, διακηρύσσω, καθιερώνω, αποκαλύπτω, αναλύω, διασαφηνίζω. Όποιος όμως έχει αβεβαιότητα ή αμφιβολία, ας με ρωτήσει. Εγώ θα απαντήσω· ο Διδάσκαλος είναι μπροστά μας, αυτός που είναι τόσο επιδέξιος στις διδασκαλίες μας.

«Μισό μήνα μετά την πλήρη χειροτονία μου, φίλοι, η αναλυτική γνώση της οξυδέρκειας πραγματώθηκε από εμένα κατά αιτία και κατά φράση. Αυτήν εγώ με πολλούς τρόπους εξηγώ, διδάσκω, διακηρύσσω, καθιερώνω, αποκαλύπτω, αναλύω, διασαφηνίζω. Όποιος όμως έχει αβεβαιότητα ή αμφιβολία, ας με ρωτήσει. Εγώ θα απαντήσω· ο Διδάσκαλος είναι μπροστά μας, αυτός που είναι τόσο επιδέξιος στις διδασκαλίες μας». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για τον Μαχακόττχικα

173. Τότε ο σεβάσμιο Μαχακόττχικα πλησίασε τον σεβάσμιο Σαριπούττα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Σαριπούττα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιο Μαχακόττχικα είπε στον σεβάσμιο Σαριπούττα:

«Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, υπάρχει κάτι άλλο;»

«Μην μιλάς έτσι, φίλε.»

«Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, δεν υπάρχει κάτι άλλο;»

«Μην μιλάς έτσι, φίλε.»

«Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, υπάρχει και δεν υπάρχει κάτι άλλο;»

«Μην μιλάς έτσι, φίλε.»

«Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει κάτι άλλο;»

«Μην μιλάς έτσι, φίλε.»

«'Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, υπάρχει κάτι άλλο;' - έτσι ερωτηθείς λες 'μην μιλάς έτσι, φίλε'. 'Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, δεν υπάρχει κάτι άλλο;' - έτσι ερωτηθείς λες 'μην μιλάς έτσι, φίλε'. 'Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, υπάρχει και δεν υπάρχει κάτι άλλο;' - έτσι

ερωτηθείς λες 'μην μιλάς έτσι, φίλε'. 'Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει κάτι άλλο;' - έτσι ερωτηθείς λες 'μην μιλάς έτσι, φίλε'. Πώς λοιπόν, φίλε, πρέπει να κατανοηθεί το νόημα αυτών που ειπώθηκαν;»

«'Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, υπάρχει κάτι άλλο' - λέγοντας έτσι εμμένει σε αυτό που δεν είναι εμμονή. 'Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, δεν υπάρχει κάτι άλλο' - λέγοντας έτσι εμμένει σε αυτό που δεν είναι εμμονή. 'Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, υπάρχει και δεν υπάρχει κάτι άλλο' - λέγοντας έτσι εμμένει σε αυτό που δεν είναι εμμονή. 'Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει κάτι άλλο' - λέγοντας έτσι εμμένει σε αυτό που δεν είναι εμμονή. Όσο εκτείνεται ο προορισμός των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, τόσο εκτείνεται ο προορισμός της εμμονής· όσο εκτείνεται ο προορισμός της εμμονής, τόσο εκτείνεται ο προορισμός των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής. Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, υπάρχει η παύση της εμμονής, ο κατευνασμός της εμμονής.» Τρίτη.

4. Η ομιλία για τον Άναντα

174. Τότε ο σεβάσμιος Άναντα πλησίασε τον σεβάσμιο Μαχακόττχικα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Μαχακόττχικα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον σεβάσμιο Μαχακόττχικα:

«Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, υπάρχει κάτι άλλο;»

«Μην μιλάς έτσι, φίλε.»

«Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, δεν υπάρχει κάτι άλλο;»

«Μην μιλάς έτσι, φίλε.»

«Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, υπάρχει και δεν υπάρχει κάτι άλλο;»

«Μην μιλάς έτσι, φίλε.»

«Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει κάτι άλλο;»

«Μην μιλάς έτσι, φίλε.»

«'Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, υπάρχει κάτι άλλο;' - έτσι ερωτηθείς λες 'μην μιλάς έτσι, φίλε'. 'Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, δεν υπάρχει κάτι άλλο;' - έτσι ερωτηθείς λες 'μην μιλάς έτσι, φίλε'. 'Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, υπάρχει και δεν υπάρχει κάτι άλλο;' - έτσι ερωτηθείς λες 'μην μιλάς έτσι, φίλε'. 'Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι

αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει κάτι άλλο;' - έτσι ερωτηθείς λες 'μην μιλάς έτσι, φίλε'. Πώς λοιπόν, φίλε, πρέπει να κατανοηθεί το νόημα αυτών που ειπώθηκαν;»

«'Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, υπάρχει κάτι άλλο' - λέγοντας έτσι εμμένει σε αυτό που δεν είναι εμμονή. 'Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, δεν υπάρχει κάτι άλλο' - λέγοντας έτσι εμμένει σε αυτό που δεν είναι εμμονή. 'Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, υπάρχει και δεν υπάρχει κάτι άλλο' - λέγοντας έτσι εμμένει σε αυτό που δεν είναι εμμονή. 'Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει κάτι άλλο' - λέγοντας έτσι εμμένει σε αυτό που δεν είναι εμμονή. Όσο εκτείνεται ο προορισμός των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, τόσο εκτείνεται ο προορισμός της εμμονής· όσο εκτείνεται ο προορισμός της εμμονής, τόσο εκτείνεται ο προορισμός των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής. Από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, φίλε, υπάρχει η παύση της εμμονής, ο κατευνασμός της εμμονής.» Τέταρτο.

5. Η ομιλία για τον Ουπαβάνα

175. Τότε ο σεβάσμιος Ουπαβάνα πήγε εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Σαριπούττα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Σαριπούττα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Ουπαβάνα είπε στον σεβάσμιο Σαριπούττα:

«Τι λοιπόν, φίλε Σαριπούττα, με την αληθινή γνώση γίνεται κάποιος τερματιστής;»

«Όχι βέβαια, φίλε».

«Τι όμως, φίλε Σαριπούττα, με τη συμπεριφορά γίνεται κάποιος τερματιστής;»

«Όχι βέβαια, φίλε».

«Τι όμως, φίλε Σαριπούττα, με την αληθινή γνώση και τη συμπεριφορά γίνεται κάποιος τερματιστής;»

«Όχι βέβαια, φίλε».

«Τι όμως, φίλε Σαριπούττα, χωρίς την αληθινή γνώση και τη συμπεριφορά γίνεται κάποιος τερματιστής;»

«Όχι βέβαια, φίλε».

«'Τι λοιπόν, φίλε Σαριπούττα, με την αληθινή γνώση γίνεται κάποιος τερματιστής;' - έτσι ερωτηθείς λες 'όχι βέβαια, φίλε'. 'Τι όμως, φίλε Σαριπούττα, με τη συμπεριφορά γίνεται κάποιος τερματιστής;' - έτσι ερωτηθείς λες 'όχι βέβαια, φίλε'. 'Τι όμως, φίλε Σαριπούττα, με την αληθινή γνώση και τη συμπεριφορά γίνεται κάποιος τερματιστής;' - έτσι ερωτηθείς λες 'όχι βέβαια, φίλε'. 'Τι όμως, φίλε Σαριπούττα, χωρίς την αληθινή γνώση και τη συμπεριφορά γίνεται κάποιος τερματιστής;' - έτσι ερωτηθείς λες 'όχι βέβαια, φίλε'. Πώς λοιπόν, φίλε, γίνεται κάποιος τερματιστής;»

«Αν, φίλε, με την αληθινή γνώση γινόταν κάποιος τερματιστής, ενώ ακόμη έχει προσκόλληση θα γινόταν τερματιστής. Αν, φίλε, με τη συμπεριφορά γινόταν κάποιος τερματιστής, ενώ ακόμη έχει προσκόλληση θα γινόταν τερματιστής. Αν, φίλε, με την

αληθινή γνώση και τη συμπεριφορά γινόταν κάποιος τερματιστής, ενώ ακόμη έχει προσκόλληση θα γινόταν τερματιστής. Αν, φίλε, χωρίς την αληθινή γνώση και τη συμπεριφορά γινόταν κάποιος τερματιστής, ο κοινός άνθρωπος θα γινόταν τερματιστής. Διότι, φίλε, ο κοινός άνθρωπος είναι χωρίς την αληθινή γνώση και τη συμπεριφορά. Αυτός που στερείται συμπεριφοράς, φίλε, δεν γνωρίζει και δεν βλέπει όπως πραγματικά είναι. Αυτός που είναι τέλειος στη συμπεριφορά γνωρίζει και βλέπει όπως πραγματικά είναι. Γνωρίζοντας και βλέποντας όπως πραγματικά είναι, γίνεται τερματιστής». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για την παράκληση

176. «Ένας πιστός, μοναχοί, μοναχός ευχόμενος σωστά έτσι θα ευχόταν -'να γίνω τέτοιος όπως ο Σαριπούττα και ο Μογκαλλάνα'. Αυτή, μοναχοί, είναι η ζυγαριά, αυτό είναι το μέτρο για τους μοναχούς μαθητές μου, δηλαδή ο Σαριπούττα και ο Μογκαλλάνα.

«Μια πιστή, μοναχοί, μοναχή ευχόμενη σωστά έτσι θα ευχόταν -'να γίνω τέτοια όπως η μοναχή Κχεμά και η Ουππαλαβαννά'. Αυτή, μοναχοί, είναι η ζυγαριά, αυτό είναι το μέτρο για τις μοναχές μαθήτριές μου, δηλαδή η μοναχή Κχεμά και η Ουππαλαβαννά.

«Ένας πιστός, μοναχοί, λαϊκός ακόλουθος ευχόμενος σωστά έτσι θα ευχόταν -'να γίνω τέτοιος όπως ο οικοδεσπότης Τσίττα και ο Χατθάκα ο Αλαβάκα'. Αυτή, μοναχοί, είναι η ζυγαριά, αυτό είναι το μέτρο για τους λαϊκούς ακολούθους μαθητές μου, δηλαδή ο οικοδεσπότης Τσίττα και ο Χατθάκα ο Αλαβάκα.

«Μια πιστή, μοναχοί, λαϊκή ακόλουθος ευχόμενη σωστά έτσι θα ευχόταν -'να γίνω τέτοια όπως η λαϊκή ακόλουθος Κχουτζουττάρα και η Νανταμάτα της Βελουκαντακίγια'. Αυτή, μοναχοί, είναι η ζυγαριά, αυτό είναι το μέτρο για τις λαϊκές ακολούθους μαθήτριές μου, δηλαδή η λαϊκή ακόλουθος Κχουτζουττάρα και η Νανταμάτα της Βελουκαντακίγια». Έκτο.

7. Η ομιλία για τον Ράχουλα

177. Τότε ο σεβάσμιος Ράχουλα πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Στον σεβάσμιο Ράχουλα που καθόταν στο πλάι, ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Και το εσωτερικό στερεό στοιχείο, Ράχουλα, και το εξωτερικό στερεό στοιχείο, αυτό είναι απλώς στερεό στοιχείο. 'Αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Έχοντας δει έτσι αυτό όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, αποστρέφεται από το στερεό στοιχείο, απαλλάσσει τη συνείδηση από το πάθος για το στερεό στοιχείο.

«Και το εσωτερικό υγρό στοιχείο, Ράχουλα, και το εξωτερικό υγρό στοιχείο, αυτό είναι απλώς υγρό στοιχείο. 'Αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Έχοντας δει έτσι αυτό όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, αποστρέφεται από το υγρό στοιχείο, απαλλάσσει τη συνείδηση από το πάθος για το υγρό στοιχείο.

«Και το εσωτερικό θερμό στοιχείο, Ράχουλα, και το εξωτερικό θερμό στοιχείο, αυτό είναι απλώς θερμό στοιχείο. 'Αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν

είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Έχοντας δει έτσι αυτό όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, αποστρέφεται από το θερμό στοιχείο, απαλλάσσει τη συνείδηση από το πάθος για το θερμό στοιχείο.

«Και το εσωτερικό στοιχείο του αέρα, Ράχουλα, και το εξωτερικό στοιχείο του αέρα, αυτό είναι απλώς στοιχείο του αέρα. 'Αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Έχοντας δει έτσι αυτό όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, αποστρέφεται από το στοιχείο του αέρα, απαλλάσσει τη συνείδηση από το πάθος για το στοιχείο του αέρα.

«Όταν λοιπόν, Ράχουλα, ένας μοναχός σε αυτά τα τέσσερα στοιχεία δεν θεωρεί ούτε εαυτό ούτε κάτι που ανήκει σε έναν εαυτό, αυτός ονομάζεται, Ράχουλα, μοναχός που έκοψε την επιθυμία, απέρριψε τους νοητικούς δεσμούς, μέσω της πλήρους συνειδητοποίησης της αλαζονείας έθεσε τέλος στον πόνο». Έβδομη.

8. Η ομιλία για τον Τζαμπαλί

178. «Υπάρχουν, μοναχοί, αυτά τα τέσσερα άτομα στον κόσμο. Ποιοι τέσσερις; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός έχοντας επιτύχει κάποια γαλήνια απελευθέρωση του νου διαμένει. Αυτός στρέφει την προσοχή του στην παύση της ταυτότητας. Σε αυτόν που στρέφει την προσοχή του στην παύση της ταυτότητας, η συνείδηση δεν εισέρχεται στην παύση της ταυτότητας, δεν γαληνεύει, δεν σταθεροποιείται, δεν αποφασίζει. Για αυτόν τον μοναχό έτσι, μοναχοί, η παύση της ταυτότητας δεν αναμένεται. Όπως, μοναχοί, ένας άνθρωπος θα έπιανε ένα κλαδί με χέρι αλειμμένο με κόλλα, το χέρι του θα κολλούσε, θα συλλαμβανόταν, θα δεσμευόταν· ακριβώς έτσι, μοναχοί, ένας μοναχός έχοντας επιτύχει κάποια γαλήνια απελευθέρωση του νου διαμένει. Αυτός στρέφει την προσοχή του στην παύση της ταυτότητας. Σε αυτόν που στρέφει την προσοχή του στην παύση της ταυτότητας, η συνείδηση δεν εισέρχεται στην παύση της ταυτότητας, δεν γαληνεύει, δεν σταθεροποιείται, δεν αποφασίζει. Για αυτόν τον μοναχό έτσι, μοναχοί, η παύση της ταυτότητας δεν αναμένεται.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός έχοντας επιτύχει κάποια γαλήνια απελευθέρωση του νου διαμένει. Αυτός στρέφει την προσοχή του στην παύση της ταυτότητας. Σε αυτόν που στρέφει την προσοχή του στην παύση της ταυτότητας, η συνείδηση εισέρχεται στην παύση της ταυτότητας, γαληνεύει, σταθεροποιείται, αποφασίζει. Για αυτόν τον μοναχό έτσι, μοναχοί, η παύση της ταυτότητας αναμένεται. Όπως, μοναχοί, ένας άνθρωπος θα έπιανε ένα κλαδί με καθαρό χέρι, το χέρι του ούτε θα κολλούσε, ούτε θα συλλαμβανόταν, ούτε θα δεσμευόταν· ακριβώς έτσι, μοναχοί, ένας μοναχός έχοντας επιτύχει κάποια γαλήνια απελευθέρωση του νου διαμένει. Αυτός στρέφει την προσοχή του στην παύση της ταυτότητας. Σε αυτόν που στρέφει την προσοχή του στην παύση της ταυτότητας, η συνείδηση εισέρχεται στην παύση της ταυτότητας, γαληνεύει, σταθεροποιείται, αποφασίζει. Για αυτόν τον μοναχό έτσι, μοναχοί, η παύση της ταυτότητας αναμένεται.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός έχοντας επιτύχει κάποια γαλήνια απελευθέρωση του νου διαμένει. Αυτός στρέφει την προσοχή του στη διάσπαση της άγνοιας. Σε αυτόν που στρέφει την προσοχή του στη διάσπαση της άγνοιας, η συνείδηση δεν εισέρχεται στη διάσπαση της άγνοιας, δεν γαληνεύει, δεν σταθεροποιείται, δεν

αποφασίζει. Για αυτόν τον μοναχό έτσι, μοναχοί, η διάσπαση της άγνοιας δεν αναμένεται. Όπως, μοναχοί, μια λασπώδης λίμνη πολλών ετών. Αν ένας άνθρωπος έκλεινε τις εισόδους της και άνοιγε τις εξόδους της, και ο ουρανός δεν έστελνε σωστή βροχή. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, για εκείνη τη λασπώδη λίμνη η διάσπαση του φράγματος δεν αναμένεται. Ακριβώς έτσι, μοναχοί, ένας μοναχός έχοντας επιτύχει κάποια γαλήνια απελευθέρωση του νου διαμένει. Αυτός στρέφει την προσοχή του στη διάσπαση της άγνοιας. Σε αυτόν που στρέφει την προσοχή του στη διάσπαση της άγνοιας, η συνείδηση δεν εισέρχεται στη διάσπαση της άγνοιας, δεν γαληνεύει, δεν σταθεροποιείται, δεν αποφασίζει. Για αυτόν τον μοναχό έτσι, μοναχοί, η διάσπαση της άγνοιας δεν αναμένεται.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός έχοντας επιτύχει κάποια γαλήνια απελευθέρωση του νου διαμένει. Αυτός στρέφει την προσοχή του στη διάσπαση της άγνοιας. Σε αυτόν που στρέφει την προσοχή του στη διάσπαση της άγνοιας, η συνείδηση εισέρχεται στη διάσπαση της άγνοιας, γαληνεύει, σταθεροποιείται, αποφασίζει. Έτσι πράγματι, μοναχοί, για αυτόν τον μοναχό η διάσπαση της άγνοιας αναμένεται. Όπως, μοναχοί, μια λασπώδης λίμνη πολλών ετών. Αν ένας άνθρωπος άνοιγε τις εισόδους νερού της και έκλεινε τις εξόδους της, και ο ουρανός έστελνε σωστή βροχή. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, για αυτή τη λιμνούλα λάσπης η διάσπαση του φράγματος αναμένεται. Ακριβώς έτσι, μοναχοί, ένας μοναχός έχοντας επιτύχει κάποια γαλήνια απελευθέρωση του νου διαμένει. Αυτός στρέφει την προσοχή του στη διάσπαση της άγνοιας. Σε αυτόν που στρέφει την προσοχή του στη διάσπαση της άγνοιας, η συνείδηση εισέρχεται στη διάσπαση της άγνοιας, γαληνεύει, σταθεροποιείται, αποφασίζει. Έτσι πράγματι, μοναχοί, για αυτόν τον μοναχό η διάσπαση της άγνοιας αναμένεται. Αυτά, μοναχοί, είναι τα τέσσερα άτομα που υπάρχουν στον κόσμο». Όγδοη.

9. Η ομιλία για το Νιμπάνα

179. Τότε ο σεβάσμιος Άναντα πλησίασε τον σεβάσμιο Σαριπούττα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Σαριπούττα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιοσημείων συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον σεβάσμιο Σαριπούττα: «Ποια άραγε, φίλε Σαριπούττα, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ δεν επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή;»

«Εδώ, φίλε Άναντα, τα όντα δεν κατανοούν όπως πραγματικά είναι: 'αυτές είναι οι αντιλήψεις που οδηγούν στην παρακμή', δεν κατανοούν όπως πραγματικά είναι: 'αυτές είναι οι αντιλήψεις που οδηγούν στη σταθερότητα', δεν κατανοούν όπως πραγματικά είναι: 'αυτές είναι οι αντιλήψεις που οδηγούν στην υπεροχή', δεν κατανοούν όπως πραγματικά είναι: 'αυτές είναι οι αντιλήψεις που οδηγούν στη διεύδυση'. Αυτή λοιπόν, φίλε Άναντα, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ δεν επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή».

«Και ποια, φίλε Σαριπούττα, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή;» «Εδώ, φίλε Άναντα, τα όντα κατανοούν όπως πραγματικά είναι: 'αυτές είναι οι αντιλήψεις που οδηγούν στην παρακμή', κατανοούν όπως πραγματικά είναι: 'αυτές είναι οι αντιλήψεις που οδηγούν στη σταθερότητα', κατανοούν όπως πραγματικά είναι: 'αυτές είναι οι αντιλήψεις που οδηγούν στην υπεροχή', κατανοούν όπως πραγματικά είναι: 'αυτές είναι οι

αντιλήψεις που οδηγούν στη διείσδυση'. Αυτή λοιπόν, φίλε Άναντα, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή». Ένατη.

10. Η ομιλία για τις μεγάλες αναφορές

180. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στην πόλη Μπόγκα, στο ιερό μνημείο Άναντα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Θα σας διδάξω, μοναχοί, τέσσερις μεγάλες αναφορές· ακούστε το, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Ποιες, μοναχοί, είναι οι τέσσερις μεγάλες αναφορές; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός θα μπορούσε να πει έτσι - "Αυτό, φίλε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - αυτή είναι η Διδασκαλία, αυτή είναι η μοναστική διαγωγή, αυτή είναι η διδαχή του Δασκάλου". Αυτά που είπε εκείνος ο μοναχός, μοναχοί, δεν πρέπει ούτε να γίνουν δεκτά με χαρά ούτε να απορριφθούν. Χωρίς να τα δεχτείτε με χαρά, χωρίς να τα απορρίψετε, αφού μάθετε καλά εκείνους τους όρους και τις φράσεις, πρέπει να τα συγκρίνετε με τις ομιλίες, να τα ελέγξετε με τη μοναστική διαγωγή. Αν αυτά, όταν συγκρίνονται με τις ομιλίες και ελέγχονται με τη μοναστική διαγωγή, δεν συμφωνούν με τις ομιλίες και δεν ταιριάζουν με τη μοναστική διαγωγή, πρέπει να καταλήξετε σε αυτό το συμπέρασμα - "Σίγουρα, αυτό δεν είναι ο λόγος εκείνου του Ευλογημένου, του Άξιου, του Πλήρως Αυτοφωτισμένου· και αυτός ο μοναχός το έχει παρανοήσει". Έτσι, μοναχοί, πρέπει να το απορρίψετε.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός θα μπορούσε να πει έτσι - "Αυτό, φίλε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - αυτή είναι η Διδασκαλία, αυτή είναι η μοναστική διαγωγή, αυτή είναι η διδαχή του Δασκάλου". Αυτά που είπε εκείνος ο μοναχός, μοναχοί, δεν πρέπει ούτε να γίνουν δεκτά με χαρά ούτε να απορριφθούν. Χωρίς να τα δεχτείτε με χαρά, χωρίς να τα απορρίψετε, αφού μάθετε καλά εκείνους τους όρους και τις φράσεις, πρέπει να τα συγκρίνετε με τις ομιλίες, να τα ελέγξετε με τη μοναστική διαγωγή. Αν αυτά, όταν συγκρίνονται με τις ομιλίες και ελέγχονται με τη μοναστική διαγωγή, συμφωνούν με τις ομιλίες και ταιριάζουν με τη μοναστική διαγωγή, πρέπει να καταλήξετε σε αυτό το συμπέρασμα - "Σίγουρα, αυτό είναι ο λόγος εκείνου του Ευλογημένου, του Άξιου, του Πλήρως Αυτοφωτισμένου· και αυτός ο μοναχός το έχει κατανοήσει ορθά". Αυτή, μοναχοί, την πρώτη μεγάλη αναφορά να τη θυμάστε.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός θα μπορούσε να πει έτσι - "Σε τάδε κατοικία διαμένει μια Κοινότητα με πρεσβύτερους και με ηγέτες. Αυτό, μπροστά σε εκείνη την Κοινότητα, το άκουσα, μπροστά της το έλαβα - αυτή είναι η Διδασκαλία, αυτή είναι η μοναστική διαγωγή, αυτή είναι η διδαχή του Δασκάλου". Αυτά που είπε εκείνος ο μοναχός, μοναχοί, δεν πρέπει ούτε να γίνουν δεκτά με χαρά ούτε να απορριφθούν. Χωρίς να τα δεχτείτε με χαρά, χωρίς να τα απορρίψετε, αφού μάθετε καλά εκείνους τους όρους και τις φράσεις, πρέπει να τα συγκρίνετε με τις ομιλίες, να τα ελέγξετε με τη μοναστική διαγωγή. Αν αυτά, όταν συγκρίνονται με τις ομιλίες και ελέγχονται με τη μοναστική διαγωγή, δεν συμφωνούν με τις ομιλίες και δεν ταιριάζουν με τη

μοναστική διαγωγή, πρέπει να καταλήξετε σε αυτό το συμπέρασμα - "Σίγουρα, αυτό δεν είναι ο λόγος εκείνου του Ευλογημένου, του Άξιου, του Πλήρως Αυτοφωτισμένου· και εκείνη η Κοινότητα το έχει παρανοήσει". Έτσι, μοναχοί, πρέπει να το απορρίψετε.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός θα μπορούσε να πει έτσι - "Σε τάδε κατοικία διαμένει μια Κοινότητα με πρεσβύτερους και με ηγέτες. Αυτό, μπροστά σε εκείνη την Κοινότητα, το άκουσα, μπροστά της το έλαβα - αυτή είναι η Διδασκαλία, αυτή είναι η μοναστική διαγωγή, αυτή είναι η διδαχή του Δασκάλου". Αυτά που είπε εκείνος ο μοναχός, μοναχοί, δεν πρέπει ούτε να γίνουν δεκτά με χαρά ούτε να απορριφθούν. Χωρίς να τα δεχτείτε με χαρά, χωρίς να τα απορρίψετε, αφού μάθετε καλά εκείνους τους όρους και τις φράσεις, πρέπει να τα συγκρίνετε με τις ομιλίες, να τα ελέγξετε με τη μοναστική διαγωγή. Αν αυτά, όταν συγκρίνονται με τις ομιλίες και ελέγχονται με τη μοναστική διαγωγή, συμφωνούν με τις ομιλίες και ταιριάζουν με τη μοναστική διαγωγή, πρέπει να καταλήξετε σε αυτό το συμπέρασμα - "Σίγουρα, αυτό είναι ο λόγος εκείνου του Ευλογημένου, του Άξιου, του Πλήρως Αυτοφωτισμένου· και εκείνη η Κοινότητα το έχει κατανοήσει ορθά". Αυτή, μοναχοί, τη δεύτερη μεγάλη αναφορά να τη θυμάστε.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός θα μπορούσε να πει έτσι - "Σε τάδε κατοικία διαμένουν πολλοί πρεσβύτεροι μοναχοί, πολυμαθείς, που έχουν κατακτήσει τις παραδόσεις, κάτοχοι της Διδασκαλίας, κάτοχοι της μοναστικής διαγωγής, κάτοχοι των πινάκων περιεχομένων. Αυτό, μπροστά σε εκείνους τους πρεσβύτερους, το άκουσα, μπροστά τους το έλαβα - αυτή είναι η Διδασκαλία, αυτή είναι η μοναστική διαγωγή, αυτή είναι η διδαχή του Δασκάλου". Αυτά που είπε εκείνος ο μοναχός, μοναχοί, δεν πρέπει ούτε να γίνουν δεκτά με χαρά ούτε να απορριφθούν. Χωρίς να τα δεχτείτε με χαρά, χωρίς να τα απορρίψετε, αφού μάθετε καλά εκείνους τους όρους και τις φράσεις, πρέπει να τα συγκρίνετε με τις ομιλίες, να τα ελέγξετε με τη μοναστική διαγωγή. Αν αυτά, όταν συγκρίνονται με τις ομιλίες και ελέγχονται με τη μοναστική διαγωγή, δεν συμφωνούν με τις ομιλίες και δεν ταιριάζουν με τη μοναστική διαγωγή, πρέπει να καταλήξετε σε αυτό το συμπέρασμα - "Σίγουρα, αυτό δεν είναι ο λόγος εκείνου του Ευλογημένου, του Άξιου, του Πλήρως Αυτοφωτισμένου· και εκείνοι οι πρεσβύτεροι το έχουν παρανοήσει". Έτσι, μοναχοί, πρέπει να το απορρίψετε.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός θα μπορούσε να πει έτσι - "Σε τάδε κατοικία διαμένουν πολλοί πρεσβύτεροι μοναχοί, πολυμαθείς, που έχουν κατακτήσει τις παραδόσεις, κάτοχοι της Διδασκαλίας, κάτοχοι της μοναστικής διαγωγής, κάτοχοι των πινάκων περιεχομένων. Αυτό, μπροστά σε εκείνους τους πρεσβύτερους, το άκουσα, μπροστά τους το έλαβα - αυτή είναι η Διδασκαλία, αυτή είναι η μοναστική διαγωγή, αυτή είναι η διδαχή του Δασκάλου". Αυτά που είπε εκείνος ο μοναχός, μοναχοί, δεν πρέπει ούτε να γίνουν δεκτά με χαρά ούτε να απορριφθούν. Χωρίς να τα δεχτείτε με χαρά, χωρίς να τα απορρίψετε, αφού μάθετε καλά εκείνους τους όρους και τις φράσεις, πρέπει να τα συγκρίνετε με τις ομιλίες, να τα ελέγξετε με τη μοναστική διαγωγή. Αν αυτά, όταν συγκρίνονται με τις ομιλίες και ελέγχονται με τη μοναστική διαγωγή, συμφωνούν με τις ομιλίες και ταιριάζουν με τη μοναστική διαγωγή, πρέπει να καταλήξετε σε αυτό το συμπέρασμα - "Σίγουρα, αυτό είναι ο λόγος εκείνου του Ευλογημένου, του Άξιου, του Πλήρως Αυτοφωτισμένου· και εκείνοι οι πρεσβύτεροι το έχουν κατανοήσει ορθά". Αυτή, μοναχοί, την τρίτη μεγάλη αναφορά να τη θυμάστε.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός θα μπορούσε να πει έτσι - "Σε τάδε κατοικία διαμένει ένας πρεσβύτερος μοναχός, πολυμαθής, γνώστης της παράδοσης, κάτοχος της Διδασκαλίας, κάτοχος της μοναστικής διαγωγής, κάτοχος των πινάκων περιεχομένων. Μπροστά σε εκείνον τον πρεσβύτερο το άκουσα, μπροστά του το έλαβα - αυτή είναι η Διδασκαλία, αυτή είναι η μοναστική διαγωγή, αυτή είναι η διδαχή του Δασκάλου". Αυτά που είπε εκείνος ο μοναχός, μοναχοί, δεν πρέπει ούτε να γίνουν δεκτά με χαρά ούτε να απορριφθούν. Χωρίς να τα δεχτείτε με χαρά, χωρίς να τα απορρίψετε, αφού μάθετε καλά εκείνους τους όρους και τις φράσεις, πρέπει να τα συγκρίνετε με τις ομιλίες, να τα ελέγξετε με τη μοναστική διαγωγή. Αν αυτά, όταν συγκρίνονται με τις ομιλίες και ελέγχονται με τη μοναστική διαγωγή, δεν συμφωνούν με τις ομιλίες και δεν ταιριάζουν με τη μοναστική διαγωγή, πρέπει να καταλήξετε σε αυτό το συμπέρασμα - "Σίγουρα, αυτό δεν είναι ο λόγος εκείνου του Ευλογημένου, του Άξιου, του Πλήρως Αυτοφωτισμένου· και από εκείνον τον πρεσβύτερο έχει παρανοηθεί". Έτσι, μοναχοί, πρέπει να το απορρίψετε.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός θα μπορούσε να πει έτσι - "Σε τάδε κατοικία διαμένει ένας πρεσβύτερος μοναχός, πολυμαθής, γνώστης της παράδοσης, κάτοχος της Διδασκαλίας, κάτοχος της μοναστικής διαγωγής, κάτοχος των πινάκων περιεχομένων. Μπροστά σε εκείνον τον πρεσβύτερο το άκουσα, μπροστά του το έλαβα - αυτή είναι η Διδασκαλία, αυτή είναι η μοναστική διαγωγή, αυτή είναι η διδαχή του Δασκάλου". Αυτά που είπε εκείνος ο μοναχός, μοναχοί, δεν πρέπει ούτε να γίνουν δεκτά με χαρά ούτε να απορριφθούν. Χωρίς να τα δεχτείτε με χαρά, χωρίς να τα απορρίψετε, αφού μάθετε καλά εκείνους τους όρους και τις φράσεις, πρέπει να τα συγκρίνετε με τις ομιλίες, να τα ελέγξετε με τη μοναστική διαγωγή. Αν αυτά, όταν συγκρίνονται με τις ομιλίες και ελέγχονται με τη μοναστική διαγωγή, συμφωνούν με τις ομιλίες και ταιριάζουν με τη μοναστική διαγωγή, πρέπει να καταλήξετε σε αυτό το συμπέρασμα - "Σίγουρα, αυτό είναι ο λόγος εκείνου του Ευλογημένου, του Άξιου, του Πλήρως Αυτοφωτισμένου· και από εκείνον τον πρεσβύτερο έχει ληφθεί ορθώς". Αυτή, μοναχοί, την τέταρτη μεγάλη αναφορά να θυμάστε. Αυτές, μοναχοί, είναι οι τέσσερις μεγάλες αναφορές». Δέκατη.

Το κεφάλαιο της πρόθεσης τρίτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Τσετανά-βιμπάττι-κόττιχο, Άναντο-ουπαβάνα-πέμπτη·
Αγιάτσανα-Ράχουλα-Τζαμπάλι, Νιμπάνα με τις μεγάλες αναφορές.

4. Το κεφάλαιο για τους Βραχμάνους

1. Η ομιλία για τον επαγγελματία πολεμιστή

181. «Με τέσσερις ιδιότητες προικισμένος, μοναχοί, ένας επαγγελματίας πολεμιστής γίνεται άξιος για βασιλιά, χρήσιμος για βασιλιά, θεωρείται πράγματι ως μέρος του βασιλιά. Ποιες τέσσερις; Εδώ, μοναχοί, ένας επαγγελματίας πολεμιστής είναι επιδέξιος στις θέσεις και ρίχνει μακριά και χτυπάει ακαριαία και συντρίβει μεγάλο σώμα. Με αυτές τις τέσσερις ιδιότητες προικισμένος, μοναχοί, ένας επαγγελματίας πολεμιστής γίνεται άξιος για βασιλιά, χρήσιμος για βασιλιά, θεωρείται πράγματι ως μέρος του βασιλιά. Ακριβώς έτσι, μοναχοί, ένας μοναχός προικισμένος με τέσσερις ιδιότητες είναι άξιος προσφορών, άξιος φιλοξενίας, άξιος

δώρων, άξιος χαιρετισμού με ενωμένες παλάμες, το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο. Ποιες τέσσερις; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός είναι επιδέξιος στις θέσεις και ρίχνει μακριά και χτυπάει ακαριαία και συντρίβει μεγάλο σώμα.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός είναι επιδέξιος στις θέσεις; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός είναι ηθικός... κ.λπ... αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης εξασκείται σε αυτούς. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός είναι επιδέξιος στις θέσεις.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός ρίχνει μακριά; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός οποιαδήποτε ύλη παρελθούσα, μελλοντική ή παρούσα, εσωτερική ή εξωτερική, χονδροειδής ή λεπτοφυής, κατώτερη ή ανώτερη, μακριά ή κοντά, όλη την ύλη 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό βλέπει όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Οποιοδήποτε αίσθημα... κ.λπ... οποιαδήποτε αντίληψη... οποιεσδήποτε δραστηριότητες... οποιαδήποτε συνείδηση παρελθούσα, μελλοντική ή παρούσα, εσωτερική ή εξωτερική, χονδροειδής ή λεπτοφυής, κατώτερη ή ανώτερη, μακριά ή κοντά, όλη τη συνείδηση 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό βλέπει όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός ρίχνει μακριά.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός χτυπάει ακαριαία; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτός είναι ο υπαρξιακός πόνος»... κ.λπ... κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου». Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός χτυπάει ακαριαία.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός συντρίβει μεγάλο σώμα; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός συντρίβει τη μεγάλη μάζα της άγνοιας. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός συντρίβει μεγάλο σώμα. Με αυτές τις τέσσερις ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός είναι άξιος προσφορών... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο». Πρώτο.

2. Η ομιλία για την εγγύηση

182. «Για τέσσερα φαινόμενα, μοναχοί, δεν υπάρχει κανείς εγγυητής - ασκητής ή βραχμάνος ή θεός ή Μάρα ή Βράχμα ή οποιοσδήποτε στον κόσμο.

«Ποιων τεσσάρων; 'Αυτός που είναι υποκείμενος στο γήρας ας μη γεράσει' - δεν υπάρχει κανείς εγγυητής - ασκητής ή βραχμάνος ή θεός ή Μάρα ή Βράχμα ή οποιοσδήποτε στον κόσμο· 'αυτός που είναι υποκείμενος στην ασθένεια ας μην αρρωστήσει' - δεν υπάρχει κανείς εγγυητής - ασκητής ή βραχμάνος ή θεός ή Μάρα ή Βράχμα ή οποιοσδήποτε στον κόσμο· 'αυτός που είναι υποκείμενος στον θάνατο ας μην πεθάνει' - δεν υπάρχει κανείς εγγυητής - ασκητής ή βραχμάνος ή θεός ή Μάρα ή Βράχμα ή οποιοσδήποτε στον κόσμο· 'εκείνες οι κακόβουλες πράξεις που έγιναν στο παρελθόν από τον ίδιο, υποκείμενες στη μόλυνση, οδηγούσες σε επαναγέννηση, προκαλούσες προβλήματα, με επώδυνο επακόλουθο, οδηγούσες στο μέλλον σε γέννηση, γήρας και θάνατο, το επακόλουθο αυτών ας μην εκδηλωθεί' - δεν υπάρχει κανείς εγγυητής - ασκητής ή βραχμάνος ή θεός ή Μάρα ή Βράχμα ή οποιοσδήποτε στον κόσμο.

«Για αυτά τα τέσσερα φαινόμενα, μοναχοί, δεν υπάρχει κανείς εγγυητής - ασκητής ή βραχμάνος ή θεός ή Μάρα ή Βράχμα ή οποιοσδήποτε στον κόσμο». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για τη μάθηση

183. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο Άλσος των Μπαμπού, στο καταφύγιο σίτισης σκιούρων. Τότε ο βραχμάνος Βασσακάρα, ο πρωθυπουργός της Μαγκάντα, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον Ευλογημένο. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο βραχμάνος Βασσακάρα, ο μεγάλος υπουργός της Μαγκάντα, είπε στον Ευλογημένο:

«Εγώ πράγματι, αγαπητέ Γκόταμα, λέω έτσι και έχω αυτήν την άποψη -'όποιος μιλάει για κάτι που έχει δει - έτσι το είδα, δεν υπάρχει σφάλμα σε αυτό· όποιος μιλάει για κάτι που έχει ακούσει - έτσι το άκουσα, δεν υπάρχει σφάλμα σε αυτό· όποιος μιλάει για κάτι που έχει αισθανθεί - έτσι το αισθάνθηκα, δεν υπάρχει σφάλμα σε αυτό· όποιος μιλάει για κάτι που έχει συνειδητοποιήσει - έτσι το συνειδητοποίησα, δεν υπάρχει σφάλμα σε αυτό'».

«Δεν λέω, βραχμάνε, ότι κάθε τι που έχει ιδωθεί πρέπει να ειπωθεί· ούτε όμως λέω, βραχμάνε, ότι κάθε τι που έχει ιδωθεί δεν πρέπει να ειπωθεί· δεν λέω, βραχμάνε, ότι κάθε τι που έχει ακουστεί πρέπει να ειπωθεί· ούτε όμως λέω, βραχμάνε, ότι κάθε τι που έχει ακουστεί δεν πρέπει να ειπωθεί· δεν λέω, βραχμάνε, ότι κάθε τι που έχει αισθανθεί πρέπει να ειπωθεί· ούτε όμως λέω, βραχμάνε, ότι κάθε τι που έχει αισθανθεί δεν πρέπει να ειπωθεί· δεν λέω, βραχμάνε, ότι κάθε τι που έχει συνειδητοποιηθεί πρέπει να ειπωθεί· ούτε όμως λέω, βραχμάνε, ότι κάθε τι που έχει συνειδητοποιηθεί δεν πρέπει να ειπωθεί.

«Διότι, βραχμάνε, όταν κάποιος μιλάει για κάτι που έχει δει και οι φαύλες νοητικές καταστάσεις αυξάνονται και οι καλές νοητικές καταστάσεις παρακμάζουν, λέω ότι κάτι τέτοιο που έχει ιδωθεί δεν πρέπει να ειπωθεί. Και όταν, βραχμάνε, κάποιος δεν μιλάει για κάτι που έχει δει και οι καλές νοητικές καταστάσεις παρακμάζουν και οι φαύλες νοητικές καταστάσεις αυξάνονται, λέω ότι κάτι τέτοιο που έχει ιδωθεί πρέπει να ειπωθεί.

«Διότι, βραχμάνε, όταν κάποιος μιλάει για κάτι που έχει ακούσει και οι φαύλες νοητικές καταστάσεις αυξάνονται και οι καλές νοητικές καταστάσεις παρακμάζουν, λέω ότι κάτι τέτοιο που έχει ακουστεί δεν πρέπει να ειπωθεί. Και όταν, βραχμάνε, κάποιος δεν μιλάει για κάτι που έχει ακούσει και οι καλές νοητικές καταστάσεις παρακμάζουν και οι φαύλες νοητικές καταστάσεις αυξάνονται, λέω ότι κάτι τέτοιο που έχει ακουστεί πρέπει να ειπωθεί.

«Διότι, βραχμάνε, όταν κάποιος μιλάει για κάτι που έχει αισθανθεί και οι φαύλες νοητικές καταστάσεις αυξάνονται και οι καλές νοητικές καταστάσεις παρακμάζουν, λέω ότι κάτι τέτοιο που έχει αισθανθεί δεν πρέπει να ειπωθεί. Και όταν, βραχμάνε, κάποιος δεν μιλάει για κάτι που έχει αισθανθεί και οι καλές νοητικές καταστάσεις παρακμάζουν και οι φαύλες νοητικές καταστάσεις αυξάνονται, λέω ότι κάτι τέτοιο που έχει αισθανθεί πρέπει να ειπωθεί.

«Διότι, βραχμάνε, όταν κάποιος μιλάει για κάτι που έχει συνειδητοποιήσει και οι φαύλες νοητικές καταστάσεις αυξάνονται και οι καλές νοητικές καταστάσεις παρακμάζουν, λέω ότι κάτι τέτοιο που έχει συνειδητοποιηθεί δεν πρέπει να ειπωθεί. Και όταν, βραχμάνε, κάποιος δεν μιλάει για κάτι που έχει συνειδητοποιήσει και οι καλές νοητικές καταστάσεις παρακμάζουν και οι φαύλες νοητικές καταστάσεις αυξάνονται, λέω ότι κάτι τέτοιο που έχει συνειδητοποιηθεί πρέπει να ειπωθεί».

Τότε ο βραχμάνος Βασσακάρα, ο πρωθυπουργός της Μαγκάντα, αφού χάρηκε και ευχαρίστησε για τα λόγια του Ευλογημένου, σηκώθηκε από τη θέση του και έφυγε. Τρίτη.

4. Η ομιλία για τον Αμπχάγια

184. Τότε ο βραχμάνος Τζανουσσόνι πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον Ευλογημένο. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο βραχμάνος Τζανουσσόνι είπε στον Ευλογημένο:

«Εγώ πράγματι, αγαπητέ Γκόταμα, λέω έτσι και έχω αυτήν την άποψη -'δεν υπάρχει κανείς υποκείμενος στον θάνατο που δεν φοβάται, που δεν περιπίπτει σε τρόπο μπροστά στον θάνατο'». «Υπάρχει, βραχμάνε, κάποιος υποκείμενος στον θάνατο που φοβάται, που περιπίπτει σε τρόπο μπροστά στον θάνατο· υπάρχει όμως, βραχμάνε, κάποιος υποκείμενος στον θάνατο που δεν φοβάται, που δεν περιπίπτει σε τρόπο μπροστά στον θάνατο.

«Και ποιος, βραχμάνε, υποκείμενος στον θάνατο φοβάται, περιπίπτει σε τρόπο μπροστά στον θάνατο; Εδώ, βραχμάνε, κάποιος δεν είναι χωρίς πάθος για τις ηδονές, δεν έχει απαλλαγή από την επιθυμία, δεν έχει απαλλαγή από την αγάπη, δεν έχει απαλλαγή από τη δίψα, δεν έχει απαλλαγή από τον πυρετό του πάθους, δεν έχει απαλλαγή από την επιθυμία. Αυτόν τον πλήττει κάποια σοβαρή ασθένεια. Σε αυτόν που έχει πληγεί από κάποια σοβαρή ασθένεια έρχεται η σκέψη: 'Αλίμονο, οι αγαπητές ηδονές θα με εγκαταλείψουν, και εγώ θα εγκαταλείψω τις αγαπητές ηδονές'. Αυτός θλίβεται, εξαντλείται, θρηνεί, χτυπώντας το στήθος του κλαίει, περιπίπτει σε σύγχυση. Αυτός λοιπόν, βραχμάνε, υποκείμενος στον θάνατο φοβάται, περιπίπτει σε τρόπο μπροστά στον θάνατο.

«Επιπλέον, βραχμάνε, εδώ κάποιος δεν είναι χωρίς πάθος για το σώμα, δεν έχει απαλλαγή από την επιθυμία, δεν έχει απαλλαγή από την αγάπη, δεν έχει απαλλαγή από τη δίψα, δεν έχει απαλλαγή από τον πυρετό του πάθους, δεν έχει απαλλαγή από την επιθυμία. Αυτόν τον πλήττει κάποια σοβαρή ασθένεια. Σε αυτόν που έχει πληγεί από κάποια σοβαρή ασθένεια έρχεται η σκέψη: 'Αλίμονο, το αγαπητό σώμα θα με εγκαταλείψει, και εγώ θα εγκαταλείψω το αγαπητό σώμα'. Αυτός θλίβεται, εξαντλείται, θρηνεί, χτυπώντας το στήθος του κλαίει, περιπίπτει σε σύγχυση. Αυτός επίσης, βραχμάνε, υποκείμενος στον θάνατο φοβάται, περιπίπτει σε τρόπο μπροστά στον θάνατο.

«Επιπλέον, βραχμάνε, εδώ κάποιος δεν έχει κάνει καλό, δεν έχει κάνει επιδέξιο, δεν έχει κάνει καταφύγιο από τον φόβο, έχει κάνει κακό, έχει κάνει σκληρό, έχει κάνει αμάρτημα. Αυτόν τον πλήττει κάποια σοβαρή ασθένεια. Σε αυτόν που έχει πληγεί από κάποια σοβαρή ασθένεια έρχεται η σκέψη: 'Δεν έχω κάνει πράγματι τίποτα καλό, δεν έχω κάνει τίποτα επιδέξιο, δεν έχω κάνει τίποτα ως καταφύγιο από τον φόβο· έχω κάνει κακό, έχω κάνει σκληρό, έχω κάνει αμάρτημα. Σε όλη την έκταση που είναι ο προορισμός αυτών που δεν έχουν κάνει καλό, που δεν έχουν κάνει επιδέξιο, που δεν έχουν κάνει καταφύγιο από τον φόβο, που έχουν κάνει κακό, που έχουν κάνει σκληρό, που έχουν κάνει αμάρτημα, σε εκείνον τον προορισμό πεθαίνοντας θα πάω'. Αυτός θλίβεται, εξαντλείται, θρηνεί, χτυπώντας το στήθος του κλαίει, περιπίπτει σε σύγχυση. Αυτός επίσης, βραχμάνε, υποκείμενος στον θάνατο φοβάται, περιπίπτει σε τρόπο μπροστά στον θάνατο.

«Επιπλέον, βραχμάνε, εδώ κάποιος έχει αβεβαιότητα, έχει σκεπτικιστική αμφιβολία, δεν έχει φτάσει στην Άριστη Διδασκαλία. Αυτόν τον πλήττει κάποια σοβαρή ασθένεια. Σε αυτόν που έχει πληγεί από κάποια σοβαρή ασθένεια έρχεται η σκέψη: 'Πράγματι έχω αβεβαιότητα, έχω σκεπτικιστική αμφιβολία, δεν έχω φτάσει στην Άριστη Διδασκαλία'. Αυτός θλίβεται, εξαντλείται, θρηνεί, χτυπώντας το στήθος του κλαίει, περιπίπτει σε σύγχυση. Αυτός επίσης, βραχμάνε, υποκείμενος στον θάνατο φοβάται, περιπίπτει σε τρόμο μπροστά στον θάνατο. Αυτοί, βραχμάνε, οι τέσσερις όντας υποκείμενοι στον θάνατο, φοβούνται, περιπίπτουν σε τρόμο για τον θάνατο.

«Και ποιος, βραχμάνε, όντας υποκείμενος στον θάνατο, δεν φοβάται, δεν περιπίπτει σε τρόμο για τον θάνατο; Εδώ, βραχμάνε, κάποιος είναι χωρίς πάθος για τις ηδονές, έχει απαλλαγή από την επιθυμία, έχει απαλλαγή από την αγάπη, έχει απαλλαγή από τη δίψα, έχει απαλλαγή από τον πυρετό του πάθους, έχει απαλλαγή από την επιθυμία. Αυτόν τον πλήττει κάποια σοβαρή ασθένεια. Σε αυτόν που έχει πληγεί από κάποια σοβαρή ασθένεια δεν έρχεται έτσι η σκέψη - 'Αλίμονο, οι αγαπητές ηδονές θα με εγκαταλείψουν, και εγώ θα εγκαταλείψω τις αγαπητές ηδονές'. Αυτός δεν θλίβεται, δεν εξαντλείται, δεν θρηνεί, δεν κλαίει χτυπώντας το στήθος του, δεν περιπίπτει σε σύγχυση. Αυτός, βραχμάνε, όντας υποκείμενος στον θάνατο, δεν φοβάται, δεν περιπίπτει σε τρόμο για τον θάνατο.

«Επιπλέον, βραχμάνε, εδώ κάποιος είναι χωρίς πάθος για το σώμα, έχει απαλλαγή από την επιθυμία, έχει απαλλαγή από την αγάπη, έχει απαλλαγή από τη δίψα, έχει απαλλαγή από τον πυρετό του πάθους, έχει απαλλαγή από την επιθυμία. Αυτόν τον πλήττει κάποια σοβαρή ασθένεια. Σε αυτόν που έχει πληγεί από κάποια σοβαρή ασθένεια δεν έρχεται έτσι η σκέψη - 'Αλίμονο, το αγαπητό σώμα θα με εγκαταλείψει, και εγώ θα εγκαταλείψω το αγαπητό σώμα'. Αυτός δεν θλίβεται, δεν εξαντλείται, δεν θρηνεί, δεν κλαίει χτυπώντας το στήθος του, δεν περιπίπτει σε σύγχυση. Αυτός επίσης, βραχμάνε, όντας υποκείμενος στον θάνατο, δεν φοβάται, δεν περιπίπτει σε τρόμο για τον θάνατο.

«Επιπλέον, βραχμάνε, εδώ κάποιος δεν έχει κάνει κακό, δεν έχει κάνει σκληρό, δεν έχει κάνει αμάρτημα, έχει κάνει καλό, έχει κάνει επιδέξιο, έχει κάνει καταφύγιο από τον φόβο. Αυτόν τον πλήττει κάποια σοβαρή ασθένεια. Σε αυτόν που έχει πληγεί από κάποια σοβαρή ασθένεια έρχεται η σκέψη: 'Δεν έχω κάνει πράγματι τίποτα κακό, δεν έχω κάνει τίποτα σκληρό, δεν έχω κάνει κανένα αμάρτημα· έχω κάνει καλό, έχω κάνει επιδέξιο, έχω κάνει καταφύγιο από τον φόβο. Σε όλη την έκταση που είναι ο προορισμός αυτών που δεν έχουν κάνει κακό, που δεν έχουν κάνει σκληρό, που δεν έχουν κάνει αμάρτημα, που έχουν κάνει καλό, που έχουν κάνει επιδέξιο, που έχουν κάνει καταφύγιο από τον φόβο, σε εκείνον τον προορισμό πεθαίνοντας θα πάω'. Αυτός δεν θλίβεται, δεν εξαντλείται, δεν θρηνεί, δεν κλαίει χτυπώντας το στήθος του, δεν περιπίπτει σε σύγχυση. Αυτός επίσης, βραχμάνε, όντας υποκείμενος στον θάνατο, δεν φοβάται, δεν περιπίπτει σε τρόμο για τον θάνατο.

«Επιπλέον, βραχμάνε, εδώ κάποιος δεν έχει αβεβαιότητα, δεν έχει σκεπτικιστική αμφιβολία, έχει φτάσει στην Άριστη Διδασκαλία. Αυτόν τον πλήττει κάποια σοβαρή ασθένεια. Σε αυτόν που έχει πληγεί από κάποια σοβαρή ασθένεια έρχεται η σκέψη: 'Πράγματι δεν έχω αβεβαιότητα, δεν έχω σκεπτικιστική αμφιβολία, έχω φτάσει στην Άριστη Διδασκαλία'. Αυτός δεν θλίβεται, δεν εξαντλείται, δεν θρηνεί, δεν κλαίει χτυπώντας το στήθος του, δεν περιπίπτει σε σύγχυση. Αυτός επίσης, βραχμάνε,

όντας υποκείμενος στον θάνατο, δεν φοβάται, δεν περιπίπτει σε τρόμο για τον θάνατο. Αυτοί, βραχμάνε, οι τέσσερις όντας υποκείμενοι στον θάνατο, δεν φοβούνται, δεν περιπίπτουν σε τρόμο για τον θάνατο».

«Θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα, θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα!... κ.λπ... Ας με θεωρεί ο αξιότιμος Γκόταμα λαϊκό ακόλουθο που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής». Τέταρτο.

5. Η ομιλία για την αλήθεια του βραχμάνου

185. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο όρος Γκιτζτζακούτα. Εκείνη την περίοδο αρκετοί διάσημοι περιπλανώμενοι ασκητές διέμεναν στην όχθη της Σιππινικά, στο πάρκο περιπλανώμενων ασκητών, όπως: ο Ανναμπάρα, ο Βαραντάρα, ο περιπλανώμενος ασκητής Σακουλουντάγι και άλλοι διάσημοι περιπλανώμενοι ασκητές. Τότε ο Ευλογημένος, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγήκε από την απομόνωση, πήγε στην όχθη της Σιππινικά, στο πάρκο περιπλανώμενων ασκητών.

Εκείνη την περίοδο, σε εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές που είχαν καθίσει και συγκεντρωθεί, εγέρθηκε αυτή η συζήτηση μεταξύ τους - «αυτές επίσης είναι οι βραχμανικές αλήθειες, αυτές επίσης είναι οι βραχμανικές αλήθειες». Τότε ο Ευλογημένος πήγε εκεί όπου ήταν εκείνοι οι περιπλανώμενοι ασκητές· αφού έφτασε, κάθισε στο προετοιμασμένο κάθισμα. Αφού κάθισε, ο Ευλογημένος είπε σε εκείνους τους περιπλανώμενους ασκητές:

«Για ποιο θέμα, περιπλανώμενοι ασκητές, συζητάτε τώρα που είστε συγκεντρωμένοι εδώ, και ποια ήταν η συζήτηση που διακόπηκε;» «Εδώ, αγαπητέ Γκόταμα, σε εμάς που είχαμε καθίσει και συγκεντρωθεί, εγέρθηκε αυτή η συζήτηση μεταξύ μας - 'αυτές επίσης είναι οι βραχμανικές αλήθειες, αυτές επίσης είναι οι βραχμανικές αλήθειες'».

«Αυτές οι τέσσερις, περιπλανώμενοι ασκητές, είναι οι βραχμανικές αλήθειες που εγώ ο ίδιος έχω κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση και διακηρύσσω. Ποιες τέσσερις; Εδώ, περιπλανώμενοι ασκητές, ένας βραχμάνος λέει έτσι - 'όλα τα έμβια όντα δεν πρέπει να σκοτώνονται'. Λέγοντας έτσι, ο βραχμάνος λέει την αλήθεια, όχι ψέμα. Αυτός εξαιτίας αυτού δεν φαντάζεται 'είμαι ασκητής', δεν φαντάζεται 'είμαι βραχμάνος', δεν φαντάζεται 'είμαι ανώτερος', δεν φαντάζεται 'είμαι ίσος', δεν φαντάζεται 'είμαι κατώτερος'. Αλλά όμως, έχοντας γνωρίσει άμεσα ό,τι εκεί είναι αλήθεια, ασκεί για τη στοργή και τη συμπόνια προς τα έμβια όντα.

«Επιπλέον, περιπλανώμενοι ασκητές, ένας βραχμάνος λέει έτσι - 'όλες οι ηδονές είναι παροδικές, επώδυνες, υποκείμενες σε μεταβολή'. Λέγοντας έτσι, ο βραχμάνος λέει την αλήθεια, όχι ψέμα. Αυτός εξαιτίας αυτού δεν φαντάζεται 'είμαι ασκητής', δεν φαντάζεται 'είμαι βραχμάνος', δεν φαντάζεται 'είμαι ανώτερος', δεν φαντάζεται 'είμαι ίσος', δεν φαντάζεται 'είμαι κατώτερος'. Αλλά όμως, έχοντας γνωρίσει άμεσα ό,τι εκεί είναι αλήθεια, ασκεί για την αποστασιοποίηση από τις ηδονές, για το μη πάθος, για την παύση.

«Επιπλέον, περιπλανώμενοι ασκητές, ένας βραχμάνος λέει έτσι - 'όλα τα είδη ύπαρξης είναι παροδικά... κ.λπ... ασκεί για την αποστασιοποίηση από το γίγνεσθαι, για το μη πάθος, για την παύση.

«Επιπλέον, περιπλανώμενοι ασκητές, ένας βραχμάνος λέει έτσι - 'εγώ δεν είμαι πουθενά κατοχή κανενός, και δεν υπάρχει πουθενά σε τίποτα κατοχή δική μου'. Λέγοντας έτσι, ο βραχμάνος λέει την αλήθεια, όχι ψέμα. Αυτός εξαιτίας αυτού δεν φαντάζεται 'είμαι ασκητής', δεν φαντάζεται 'είμαι βραχμάνος', δεν φαντάζεται 'είμαι ανώτερος', δεν φαντάζεται 'είμαι ίσος', δεν φαντάζεται 'είμαι κατώτερος'. Αλλά όμως, έχοντας γνωρίσει άμεσα ό,τι εκεί είναι αλήθεια, ασκεί την πρακτική της μηδαμινότητας. Αυτές λοιπόν, περιπλανώμενοι ασκητές, είναι οι τέσσερις βραχμανικές αλήθειες που εγώ ο ίδιος έχω κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση και διακηρύσσω». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για τη σήραγγα

186. Τότε κάποιος μοναχός πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Από τι άραγε, σεβάσμιε κύριε, οδηγείται ο κόσμος, από τι παρασύρεται ο κόσμος, και σε ποιανού την εξουσία υποκύπτει όταν αυτό εγερθεί;»

«Καλώς, καλώς, μοναχέ! Εξαίρετη πράγματι, μοναχέ, η σοφία σου, εξαίρετη η οξυδέρκειά σου, καλή η ερώτησή σου. Έτσι λοιπόν εσύ, μοναχέ, ρωτάς: 'Από τι άραγε, σεβάσμιε κύριε, οδηγείται ο κόσμος, από τι παρασύρεται ο κόσμος, και σε ποιανού την εξουσία υποκύπτει όταν αυτό εγερθεί;'» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Από τη συνείδηση λοιπόν, μοναχέ, οδηγείται ο κόσμος, από τη συνείδηση παρασύρεται, στην εξουσία της εγερθείσας συνείδησης υποκύπτει».

«Καλώς, σεβάσμιε κύριε», εκείνος ο μοναχός, αφού χάρηκε και ευχαρίστησε για τα λόγια του Ευλογημένου, ρώτησε τον Ευλογημένο μια περαιτέρω ερώτηση:

«'Πολυμαθής κάτοχος της Διδασκαλίας, πολυμαθής κάτοχος της Διδασκαλίας', σεβάσμιε κύριε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, κάποιος είναι πολυμαθής κάτοχος της Διδασκαλίας;»

«Καλώς, καλώς, μοναχέ! Εξαίρετη πράγματι, μοναχέ, η σοφία σου, εξαίρετη η οξυδέρκειά σου, καλή η ερώτησή σου. Έτσι λοιπόν εσύ, μοναχέ, ρωτάς: 'Πολυμαθής κάτοχος της Διδασκαλίας, πολυμαθής κάτοχος της Διδασκαλίας', σεβάσμιε κύριε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, κάποιος είναι πολυμαθής κάτοχος της Διδασκαλίας;'» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Πολλές λοιπόν, μοναχέ, διδασκαλίες έχουν διδαχθεί από εμένα - ομιλία, μικτό κείμενο, επεξήγηση, στίχοι, εμπνευσμένος λόγος, ιτιβούτακα, τζάτακα, θαυμαστά φαινόμενα, βεντάλλα. Ακόμη κι αν, μοναχέ, κάποιος γνωρίζοντας το νόημα και γνωρίζοντας τη Διδασκαλία ενός στίχου τεσσάρων γραμμών, ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία, είναι άξιος να ονομαστεί πολυμαθής κάτοχος της Διδασκαλίας».

«Καλώς, σεβάσμιε κύριε», εκείνος ο μοναχός, αφού χάρηκε και ευχαρίστησε για τα λόγια του Ευλογημένου, ρώτησε τον Ευλογημένο μια περαιτέρω ερώτηση:

«'Μορφωμένος με διεισδυτική σοφία, μορφωμένος με διεισδυτική σοφία', σεβάσμιε κύριε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, κάποιος είναι μορφωμένος με διεισδυτική σοφία;»

«Καλώς, καλώς, μοναχέ! Εξαίρετη πράγματι, μοναχέ, η σοφία σου, εξαίρετη η οξυδέρκειά σου, καλή η ερώτησή σου. Έτσι λοιπόν εσύ, μοναχέ, ρωτάς: 'Μορφωμένος με διεισδυτική σοφία, μορφωμένος με διεισδυτική σοφία', σεβάσμιε κύριε, λέγεται. Σε

ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, κάποιος είναι μορφωμένος με διεισδυτική σοφία;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Εδώ, μοναχέ, ένας μοναχός έχει ακούσει: 'αυτός είναι ο υπαρξιακός πόνος', και με τη σοφία διαπερνά και βλέπει το νόημά του· έχει ακούσει: 'αυτή είναι η προέλευση του υπαρξιακού πόνου', και με τη σοφία διαπερνά και βλέπει το νόημά του· έχει ακούσει: 'αυτή είναι η παύση του υπαρξιακού πόνου', και με τη σοφία διαπερνά και βλέπει το νόημά του· έχει ακούσει: 'αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου', και με τη σοφία διαπερνά και βλέπει το νόημά του. Έτσι λοιπόν, μοναχέ, κάποιος είναι μορφωμένος με διεισδυτική σοφία».

«Καλώς, σεβάσμιε κύριε», εκείνος ο μοναχός, αφού χάρηκε και ευχαρίστησε για τα λόγια του Ευλογημένου, ρώτησε τον Ευλογημένο μια περαιτέρω ερώτηση: «'Σοφός με μεγάλη σοφία, σοφός με μεγάλη σοφία', σεβάσμιε κύριε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, κάποιος είναι σοφός με μεγάλη σοφία;»

«Καλώς, καλώς, μοναχέ! Εξαιρετη πράγματι, μοναχέ, η σοφία σου, εξαιρετη η οξυδέρκειά σου, καλή η ερώτησή σου. Έτσι λοιπόν εσύ, μοναχέ, ρωτάς: 'Σοφός με μεγάλη σοφία, σοφός με μεγάλη σοφία', σεβάσμιε κύριε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, κάποιος είναι σοφός με μεγάλη σοφία;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Εδώ, μοναχέ, ο σοφός με μεγάλη σοφία δεν προτίθεται για πάθηση του εαυτού του, δεν προτίθεται για πάθηση άλλου, δεν προτίθεται για πάθηση και των δύο· σκεπτόμενος σκέφτεται μόνο την προσωπική ευημερία, την ευημερία των άλλων, την ευημερία και των δύο, την ευημερία ολόκληρου του κόσμου. Έτσι λοιπόν, μοναχέ, κάποιος είναι σοφός με μεγάλη σοφία». Έκτο.

7. Η ομιλία για τον Βασσακάρα

187. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο Άλσος των Μπαμπού, στο καταφύγιο σίτισης σκιούρων. Τότε ο βραχμάνος Βασσακάρα, ο πρωθυπουργός της Μαγκάντα, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον Ευλογημένο. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο βραχμάνος Βασσακάρα, ο μεγάλος υπουργός της Μαγκάντα, είπε στον Ευλογημένο:

«Θα γνώριζε άραγε, αγαπητέ Γκόταμα, ένα ανάρετο άτομο ένα ανάρετο άτομο - 'αυτό το άτομο είναι ανάρετο';» «Αυτό είναι αδύνατον, βραχμάνε, δεν υπάρχει δυνατότητα, ένα ανάρετο άτομο να γνωρίσει ένα ανάρετο άτομο - 'αυτό το άτομο είναι ανάρετο'.» «Θα γνώριζε όμως, αγαπητέ Γκόταμα, ένα ανάρετο άτομο ένα ανάρετο άτομο - 'αυτό το άτομο είναι ανάρετο';» «Και αυτό είναι αδύνατον, βραχμάνε, δεν υπάρχει δυνατότητα, ένα ανάρετο άτομο να γνωρίσει ένα ανάρετο άτομο - 'αυτό το άτομο είναι ανάρετο'.» «Θα γνώριζε άραγε, αγαπητέ Γκόταμα, ένα ανάρετο άτομο ένα ανάρετο άτομο - 'αυτό το άτομο είναι ανάρετο';» «Είναι δυνατόν, βραχμάνε, ένα ανάρετο άτομο να γνωρίσει ένα ανάρετο άτομο - 'αυτό το άτομο είναι ανάρετο'.» «Θα γνώριζε όμως, αγαπητέ Γκόταμα, ένα ανάρετο άτομο ένα ανάρετο άτομο - 'αυτό το άτομο είναι ανάρετο';» «Και αυτό είναι δυνατόν, βραχμάνε, ένα ανάρετο άτομο να γνωρίσει ένα ανάρετο άτομο - 'αυτό το άτομο είναι ανάρετο'.»

«Καταπληκτικό, αγαπητέ Γκόταμα, εκπληκτικό, αγαπητέ Γκόταμα! Πόσο καλά ειπωμένο είναι αυτό από τον αξιότιμο Γκόταμα - 'αυτό είναι αδύνατον, βραχμάνε, δεν υπάρχει δυνατότητα, ένα ανάρετο άτομο να γνωρίσει ένα ανάρετο άτομο - αυτό το άτομο είναι ανάρετο. Και αυτό είναι αδύνατον, βραχμάνε, δεν υπάρχει δυνατότητα, ένα ανάρετο άτομο να γνωρίσει ένα ανάρετο άτομο - αυτό το άτομο είναι ανάρετο.

Είναι δυνατόν, βραχμάνε, ένα ενάρτετο άτομο να γνωρίσει ένα ενάρτετο άτομο -αυτό το άτομο είναι ενάρτετο. Και αυτό είναι δυνατόν, βραχμάνε, ένα ενάρτετο άτομο να γνωρίσει ένα ανάρτετο άτομο - αυτό το άτομο είναι ανάρτετο'.»

«Κάποτε, αγαπητέ Γκόταμα, στη συνέλευση του βραχμάνου Τοντέγια έλεγαν επικρίσεις για άλλους - 'αυτός ο βασιλιάς Ελέγια είναι ανόητος που έχει βαθιά πίστη στον ασκητή Ραμαπούττα, και μάλιστα στον ασκητή Ραμαπούττα δείχνει τέτοια ύψιστη ευλάβεια, δηλαδή απόδοση σεβασμού, έγερση σε ένδειξη σεβασμού, χαιρετισμό με ενωμένες παλάμες και εκτέλεση των πρεπόντων καθηκόντων'. Ακόμη και αυτοί οι ακόλουθοι του βασιλιά Ελέγια είναι ανόητοι - ο Γιάμακα, ο Μογκάλλα, ο Ούγκα, ο Ναβινταντί, ο Γκαντχάμπα, ο Αγκιβέσσα, αυτοί που έχουν βαθιά πίστη στον ασκητή Ραμαπούττα, και μάλιστα στον ασκητή Ραμαπούττα δείχνουν τέτοια ύψιστη ευλάβεια, δηλαδή απόδοση σεβασμού, έγερση σε ένδειξη σεβασμού, χαιρετισμό με ενωμένες παλάμες και εκτέλεση των πρεπόντων καθηκόντων'. Αυτούς ο βραχμάνος Τοντέγια οδηγούσε με αυτή τη μέθοδο. Τι νομίζουν οι σεβάσμιοι, ο βασιλιάς Ελέγια είναι σοφός, σε ό,τι πρέπει να γίνει και σε ό,τι επιπλέον πρέπει να γίνει, σε ό,τι πρέπει να ειπωθεί και σε ό,τι επιπλέον πρέπει να ειπωθεί, ικανότερος να βλέπει το όφελος από τους ικανούς να βλέπουν το όφελος;' 'Ναι, αγαπητέ, ο βασιλιάς Ελέγια είναι σοφός, σε ό,τι πρέπει να γίνει και σε ό,τι επιπλέον πρέπει να γίνει, σε ό,τι πρέπει να ειπωθεί και σε ό,τι επιπλέον πρέπει να ειπωθεί, ικανότερος να βλέπει το όφελος από τους ικανούς να βλέπουν το όφελος'.

«Επειδή όμως, αγαπητέ, ο ασκητής Ραμαπούττα είναι σοφότερος από τον σοφό βασιλιά Ελέγια, σε ό,τι πρέπει να γίνει και σε ό,τι επιπλέον πρέπει να γίνει, σε ό,τι πρέπει να ειπωθεί και σε ό,τι επιπλέον πρέπει να ειπωθεί, ικανότερος να βλέπει το όφελος από τον ικανό να βλέπει το όφελος, για αυτό ο βασιλιάς Ελέγια έχει βαθιά πίστη στον ασκητή Ραμαπούττα, και μάλιστα στον ασκητή Ραμαπούττα δείχνει τέτοια ύψιστη ευλάβεια, δηλαδή απόδοση σεβασμού, έγερση σε ένδειξη σεβασμού, χαιρετισμό με ενωμένες παλάμες και εκτέλεση των πρεπόντων καθηκόντων».

«Τι νομίζουν οι σεβάσμιοι, οι ακόλουθοι του βασιλιά Ελέγια είναι σοφοί -ο Γιάμακα, ο Μογκάλλα, ο Ούγκα, ο Ναβινταντί, ο Γκαντχάμπα, ο Αγκιβέσσα, σε ό,τι πρέπει να γίνει και σε ό,τι επιπλέον πρέπει να γίνει, σε ό,τι πρέπει να ειπωθεί και σε ό,τι επιπλέον πρέπει να ειπωθεί, ικανότεροι να βλέπουν το όφελος από τους ικανούς να βλέπουν το όφελος;' 'Ναι, αγαπητέ, οι ακόλουθοι του βασιλιά Ελέγια είναι σοφοί -ο Γιάμακα, ο Μογκάλλα, ο Ούγκα, ο Ναβινταντί, ο Γκαντχάμπα, ο Αγκιβέσσα, σε ό,τι πρέπει να γίνει και σε ό,τι επιπλέον πρέπει να γίνει, σε ό,τι πρέπει να ειπωθεί και σε ό,τι επιπλέον πρέπει να ειπωθεί, ικανότεροι να βλέπουν το όφελος από τους ικανούς να βλέπουν το όφελος'.

«Επειδή όμως, αγαπητέ, ο ασκητής Ραμαπούττα είναι σοφότερος από τους σοφούς ακολούθους του βασιλιά Ελέγια, σε ό,τι πρέπει να γίνει και σε ό,τι επιπλέον πρέπει να γίνει, σε ό,τι πρέπει να ειπωθεί και σε ό,τι επιπλέον πρέπει να ειπωθεί, ικανότερος να βλέπει το όφελος από τους ικανούς να βλέπουν το όφελος, για αυτό οι ακόλουθοι του βασιλιά Ελέγια έχουν βαθιά πίστη στον ασκητή Ραμαπούττα· και μάλιστα στον ασκητή Ραμαπούττα δείχνουν τέτοια ύψιστη ευλάβεια, δηλαδή απόδοση σεβασμού, έγερση σε ένδειξη σεβασμού, χαιρετισμό με ενωμένες παλάμες και εκτέλεση των πρεπόντων καθηκόντων».

«Καταπληκτικό, αγαπητέ Γκόταμα, εκπληκτικό, αγαπητέ Γκόταμα! Πόσο καλά ειπωμένο είναι αυτό από τον αξιότιμο Γκόταμα - 'αυτό είναι αδύνατον, βραχμάνε, δεν υπάρχει δυνατότητα, ένα ανάρετο άτομο να γνωρίσει ένα ανάρετο άτομο - αυτό το άτομο είναι ανάρετο. Και αυτό είναι αδύνατον, βραχμάνε, δεν υπάρχει δυνατότητα, ένα ανάρετο άτομο να γνωρίσει ένα ανάρετο άτομο - αυτό το άτομο είναι ανάρετο. Είναι δυνατόν, βραχμάνε, ένα ανάρετο άτομο να γνωρίσει ένα ανάρετο άτομο - αυτό το άτομο είναι ανάρετο. Και αυτό είναι δυνατόν, βραχμάνε, ένα ανάρετο άτομο να γνωρίσει ένα ανάρετο άτομο - 'αυτό το άτομο είναι ανάρετο'. Λοιπόν, τώρα, αγαπητέ Γκόταμα, εμείς φεύγουμε. Έχουμε πολλές υποχρεώσεις, πολλά πρέπει να κάνουμε». «Όποτε θεωρείς ότι είναι η κατάλληλη ώρα, βραχμάνε». Τότε ο βραχμάνος Βασσακάρα, ο πρωθυπουργός της Μαγκάντα, αφού χάρηκε και ευχαρίστησε για τα λόγια του Ευλογημένου, σηκώθηκε από τη θέση του και έφυγε. Έβδομη.

8. Η ομιλία στον Ουπάκα

188. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο όρος Γκιτζτζακούτα. Τότε ο Ουπάκα Μαντικάπουττα πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο Ουπάκα Μαντικάπουττα είπε στον Ευλογημένο:

«Εγώ πράγματι, σεβάσμιε κύριε, λέω έτσι και έχω αυτήν την άποψη - 'Όποιος εκφέρει επικρίσεις για άλλους, εκφέροντας επικρίσεις για άλλους, όλος αυτός δεν αποδεικνύει. Μη αποδεικνύοντας, είναι αξιόμεμπτος και επικρίσιμος.'» «Αν, Ουπάκα, εκφέρει επικρίσεις για άλλους, εκφέροντας επικρίσεις για άλλους δεν αποδεικνύει, μη αποδεικνύοντας είναι αξιόμεμπτος και επικρίσιμος. Εσύ λοιπόν, Ουπάκα, εκφέρεις επικρίσεις για άλλους, εκφέροντας επικρίσεις για άλλους δεν αποδεικνύεις, μη αποδεικνύοντας είσαι αξιόμεμπτος και επικρίσιμος». «Όπως, σεβάσμιε κύριε, κάποιος θα έδενε με μεγάλη παγίδα αυτόν που μόλις αναδύεται· ακριβώς έτσι κι εγώ, σεβάσμιε κύριε, μόλις αναδυόμενος, έχω δεθεί από τον Ευλογημένο με τη μεγάλη παγίδα του επιχειρήματος».

«'Αυτό είναι φαύλο', Ουπάκα, έχει θεσπιστεί από εμένα. Εκεί υπάρχουν αμέτρητοι όροι, αμέτρητες φράσεις, αμέτρητη διδαχή της Διδασκαλίας του Τατχάγκατα - έτσι και αυτό είναι φαύλο. 'Αυτό όμως το φαύλο πρέπει να εγκαταλειφθεί', Ουπάκα, έχει θεσπιστεί από εμένα. Εκεί υπάρχουν αμέτρητοι όροι, αμέτρητες φράσεις, αμέτρητη διδαχή της Διδασκαλίας του Τατχάγκατα - έτσι και αυτό το φαύλο πρέπει να εγκαταλειφθεί.

«'Αυτό είναι καλό', Ουπάκα, έχει θεσπιστεί από εμένα. Εκεί υπάρχουν αμέτρητοι όροι, αμέτρητες φράσεις, αμέτρητη διδαχή της Διδασκαλίας του Τατχάγκατα - έτσι και αυτό είναι καλό. 'Αυτό όμως το καλό πρέπει να αναπτυχθεί', Ουπάκα, έχει θεσπιστεί από εμένα. Εκεί υπάρχουν αμέτρητοι όροι, αμέτρητες φράσεις, αμέτρητη διδαχή της Διδασκαλίας του Τατχάγκατα - έτσι και αυτό το καλό πρέπει να αναπτυχθεί».

Τότε ο Ουπάκα Μαντικάπουττα, αφού χάρηκε και ευχαρίστησε για τα λόγια του Ευλογημένου, σηκώθηκε από τη θέση του, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο, τον περιήλθε κρατώντας τον στα δεξιά του και πλησίασε τον βασιλιά της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιο της Βεντέχι· αφού πλησίασε, ανέφερε στον βασιλιά της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιο της Βεντέχι, όλη τη συνομιλία που είχε με τον Ευλογημένο.

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο βασιλιάς της Μαγκάντα Ατζατασάττου, γιος της Βεντέχι, θυμωμένος και δυσαρεστημένος, είπε στον Ουπάκα Μαντικάπουττα: «Πόσο αλαζόνας πράγματι αυτός ο γιος του αλατοποίου, πόσο φλύαρος, πόσο θρασύς, που νόμισε ότι μπορούσε να προσβάλει εκείνον τον Ευλογημένο, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο· φύγε εσύ, Ουπάκα, χάσου, να μη σε ξαναδώ». Όγδοη.

9. Η ομιλία για αυτά που πρέπει να πραγματοποιηθούν

189. «Υπάρχουν, μοναχοί, αυτές οι τέσσερις καταστάσεις που πρέπει να πραγματοποιηθούν. Ποιοι τέσσερις; Υπάρχουν, μοναχοί, καταστάσεις που πρέπει να πραγματοποιηθούν με το σώμα· υπάρχουν, μοναχοί, καταστάσεις που πρέπει να πραγματοποιηθούν με τη μνήμη· υπάρχουν, μοναχοί, καταστάσεις που πρέπει να πραγματοποιηθούν με τον οφθαλμό· υπάρχουν, μοναχοί, καταστάσεις που πρέπει να πραγματοποιηθούν με τη σοφία. Και ποιες, μοναχοί, είναι οι καταστάσεις που πρέπει να πραγματοποιηθούν με το σώμα; Οι οκτώ απολυτρώσεις, μοναχοί, πρέπει να πραγματοποιηθούν με το σώμα.

«Και ποιες, μοναχοί, είναι οι καταστάσεις που πρέπει να πραγματοποιηθούν με τη μνήμη; Η προηγούμενη ζωή, μοναχοί, πρέπει να πραγματοποιηθεί με τη μνήμη.

«Και ποιες, μοναχοί, είναι οι καταστάσεις που πρέπει να πραγματοποιηθούν με τον οφθαλμό; Ο θάνατος και η επαναγέννηση των όντων, μοναχοί, πρέπει να πραγματοποιηθεί με τον οφθαλμό.

«Και ποιες, μοναχοί, είναι οι καταστάσεις που πρέπει να πραγματοποιηθούν με τη σοφία; Η εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, μοναχοί, πρέπει να πραγματοποιηθεί με τη σοφία. Αυτές, μοναχοί, είναι οι τέσσερις καταστάσεις που πρέπει να πραγματοποιηθούν». Ένατη.

10. Η ομιλία για την τήρηση των κανόνων

190. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο Ανατολικό Μοναστήρι, στο μέγαρο της μητέρας του Μιγκάρα. Εκείνη την περίοδο ο Ευλογημένος, την ημέρα της τήρησης των κανόνων, καθόταν περιστοιχισμένος από την Κοινότητα μοναχών. Τότε ο Ευλογημένος, αφού κοίταξε την Κοινότητα των μοναχών που ήταν σιωπηλή, απόλυτα σιωπηλή, απευθύνθηκε στους μοναχούς:

«Αυτή η συνέλευση, μοναχοί, είναι χωρίς κούφια λόγια· αυτή η συνέλευση, μοναχοί, είναι απαλλαγμένη από κούφια λόγια· αγνή, εδραιωμένη στην ουσία. Τέτοια είναι αυτή η κοινότητα μοναχών, μοναχοί· τέτοια είναι αυτή η συνέλευση, μοναχοί. Όπως μια τέτοια συνέλευση είναι δύσκολο να τη δει κανείς στον κόσμο, τέτοια είναι αυτή η κοινότητα μοναχών, μοναχοί· τέτοια είναι αυτή η συνέλευση, μοναχοί. Όπως μια τέτοια συνέλευση είναι άξια προσφορών, άξια φιλοξενίας, άξια δώρων, άξια χαιρετισμού με ενωμένες παλάμες, το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο, τέτοια είναι αυτή η κοινότητα μοναχών, μοναχοί· τέτοια είναι αυτή η συνέλευση, μοναχοί. Όπως σε μια τέτοια συνέλευση το λίγο που δίνεται γίνεται πολύ, το πολύ που δίνεται γίνεται περισσότερο, τέτοια είναι αυτή η κοινότητα μοναχών, μοναχοί· τέτοια είναι αυτή η συνέλευση, μοναχοί. Όπως μια τέτοια συνέλευση αξίζει να ταξιθέψει κανείς πολλές γιότζανες για να τη δει, ακόμα και με εφόδια στον ώμο, τέτοια είναι αυτή η κοινότητα μοναχών, μοναχοί.

«Υπάρχουν, μοναχοί, μοναχοί σε αυτή την κοινότητα μοναχών που έχουν φτάσει στο επίπεδο των θεών και διαμένουν· υπάρχουν, μοναχοί, μοναχοί σε αυτή την κοινότητα μοναχών που έχουν φτάσει στο επίπεδο του Βράχμα και διαμένουν· υπάρχουν, μοναχοί, μοναχοί σε αυτή την κοινότητα μοναχών που έχουν φτάσει στην αδιαταραξία και διαμένουν· υπάρχουν, μοναχοί, μοναχοί σε αυτή την κοινότητα μοναχών που έχουν φτάσει στην ευγένεια και διαμένουν.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός έχει φτάσει στο επίπεδο των θεών; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές... κ.λπ... έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, διαμένει· με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού... κ.λπ... τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση... κ.λπ... την τρίτη διαλογιστική έκσταση... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός έχει φτάσει στο επίπεδο των θεών.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός έχει φτάσει στο επίπεδο του Βράχμα; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός, με νου συνοδευόμενο από φιλικότητα, έχοντας διαπεράσει μια κατεύθυνση, διαμένει· ομοίως τη δεύτερη, ομοίως την τρίτη, ομοίως την τέταρτη. Έτσι προς τα πάνω, προς τα κάτω, οριζοντίως, παντού, σε όλους τους εαυτούς, ολόκληρο τον κόσμο, με νου συνοδευόμενο από φιλικότητα, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία, έχοντας διαπεράσει, διαμένει. Με συμπόνια... με αλτρουιστική χαρά... με νου συνοδευόμενο από αταραξία, έχοντας διαπεράσει μια κατεύθυνση, διαμένει· ομοίως τη δεύτερη, ομοίως την τρίτη, ομοίως την τέταρτη. Έτσι προς τα πάνω, προς τα κάτω, οριζοντίως, παντού, σε όλους τους εαυτούς, ολόκληρο τον κόσμο, με νου συνοδευόμενο από αταραξία, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία, έχοντας διαπεράσει, διαμένει. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός έχει φτάσει στο επίπεδο του Βράχμα.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός έχει επιτύχει την αδιαταραξία; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός, με την πλήρη υπέρβαση των αντιλήψεων της υλικής μορφής, με την πάροδο των αντιλήψεων της αποστροφής, με τη μη προσοχή στις αντιλήψεις της ποικιλομορφίας, σκεπτόμενος 'άπειρος είναι ο χώρος', έχοντας επιτύχει το επίπεδο του άπειρου χώρου, διαμένει. Έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο του άπειρου χώρου, σκεπτόμενος «άπειρη είναι η συνείδηση», εισέρχεται και παραμένει στο επίπεδο της άπειρης συνείδησης. Έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, σκεπτόμενος «δεν υπάρχει τίποτε», εισέρχεται και παραμένει στο επίπεδο της μηδαμινότητας. Έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μηδαμινότητας, εισέρχεται και παραμένει στο επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός έχει επιτύχει την αδιαταραξία.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός έχει επιτύχει την ευγένεια; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτός είναι ο υπαρξιακός πόνος»... κ.λπ... κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου». Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός έχει επιτύχει την ευγένεια». Δέκατη.

Το κεφάλαιο των βραχμάνων τέταρτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Πολεμιστές, εγγυητής, αφοβία, βραχμάνος με αλήθεια πέμπτο·
Ουμμάγκα, Βασσακάρα, Ουπάκα, πραγμάτωση και τήρηση των κανόνων.

5. Το μεγάλο κεφάλαιο

1. Η ομιλία για αυτό που ακολουθεί το ρεύμα

191. «Για τις διδασκαλίες που έχουν εισέλθει από το αυτί, μοναχοί, που έχουν εξασκηθεί λεκτικά, που έχουν εξεταστεί με τον νου, που έχουν διεισδυθεί καλά με την άποψη, τέσσερα οφέλη αναμένονται. Ποιοι τέσσερις; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός εκμανθάνει τη Διδασκαλία - ομιλία, μικτό κείμενο, επεξήγηση, στίχους, εμπνευσμένο λόγο, ιτιβούτακα, τζάτακα, θαυμαστά φαινόμενα, βεντάλλα. Αυτές οι διδασκαλίες του έχουν εισέλθει από το αυτί, τις έχει εξασκήσει λεκτικά, τις έχει εξετάσει με τον νου, τις έχει διεισδύσει καλά με την άποψη. Αυτός επιλήσμων πεθαίνοντας επαναγεννιέται σε κάποια τάξη θεών. Σε αυτόν εκεί ευτυχισμένο τα εδάφια της Διδασκαλίας αναδύονται. Αργή, μοναχοί, είναι η έγερση της μνήμης· αλλά εκείνο το ον γρήγορα γίνεται αυτός που πηγαίνει προς την υπεροχή. Για τις διδασκαλίες που έχουν εισέλθει από το αυτί, μοναχοί, που έχουν εξασκηθεί λεκτικά, που έχουν εξεταστεί με τον νου, που έχουν διεισδυθεί καλά με την άποψη, αυτό είναι το πρώτο όφελος που αναμένεται.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός εκμανθάνει τη Διδασκαλία - ομιλία, μικτό κείμενο, επεξήγηση, στίχους, εμπνευσμένο λόγο, ιτιβούτακα, τζάτακα, θαυμαστά φαινόμενα, βεντάλλα. Αυτές οι διδασκαλίες του έχουν εισέλθει από το αυτί, τις έχει εξασκήσει λεκτικά, τις έχει εξετάσει με τον νου, τις έχει διεισδύσει καλά με την άποψη. Αυτός επιλήσμων πεθαίνοντας επαναγεννιέται σε κάποια τάξη θεών. Σε αυτόν εκεί δεν αναδύονται βέβαια τα εδάφια της Διδασκαλίας ενώ είναι ευτυχισμένος· αλλά όμως ένας μοναχός κάτοχος υπερφυσικής δύναμης που έχει επιτύχει την κυριαρχία του νου διδάσκει τη Διδασκαλία στη συνέλευση των θεών. Αυτός σκέφτεται: «Αυτή είναι η Διδασκαλία και διαγωγή, όπου εγώ στο παρελθόν άσκησα την άγια ζωή». Αργή, μοναχοί, είναι η έγερση της μνήμης· αλλά εκείνο το ον γρήγορα γίνεται αυτός που πηγαίνει προς την υπεροχή. Όπως, μοναχοί, ένας άνθρωπος επιδέξις στον ήχο του τυμπάνου. Αυτός ταξιδεύοντας στον κεντρικό δρόμο θα άκουγε τον ήχο του τυμπάνου. Σε αυτόν δεν θα υπήρχε βέβαια αβεβαιότητα ή αμφιβολία - «Είναι άραγε ήχος τυμπάνου ή δεν είναι ήχος τυμπάνου;» Αλλά θα κατέληγε στο συμπέρασμα ότι είναι ήχος τυμπάνου. Ακριβώς έτσι, μοναχοί, ένας μοναχός εκμανθάνει τη Διδασκαλία - ομιλία, μικτό κείμενο, επεξήγηση, στίχους, εμπνευσμένο λόγο, ιτιβούτακα, τζάτακα, θαυμαστά φαινόμενα, βεντάλλα. Αυτές οι διδασκαλίες του έχουν εισέλθει από το αυτί, τις έχει εξασκήσει λεκτικά, τις έχει εξετάσει με τον νου, τις έχει διεισδύσει καλά με την άποψη. Αυτός επιλήσμων πεθαίνοντας επαναγεννιέται σε κάποια τάξη θεών. Σε αυτόν εκεί δεν αναδύονται βέβαια τα εδάφια της Διδασκαλίας ενώ είναι ευτυχισμένος· αλλά όμως ένας μοναχός κάτοχος υπερφυσικής δύναμης που έχει επιτύχει την κυριαρχία του νου διδάσκει τη Διδασκαλία στη συνέλευση των θεών. Αυτός σκέφτεται: «Αυτή είναι η Διδασκαλία και διαγωγή, όπου εγώ στο παρελθόν άσκησα την άγια ζωή». Αργή, μοναχοί, είναι η έγερση της μνήμης· αλλά εκείνο το ον γρήγορα γίνεται αυτός που πηγαίνει προς την υπεροχή. Για τις διδασκαλίες που έχουν εισέλθει από το αυτί, μοναχοί, που έχουν εξασκηθεί λεκτικά, που έχουν εξεταστεί με τον νου, που έχουν διεισδυθεί καλά με την άποψη, αυτό είναι το δεύτερο όφελος που αναμένεται.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός εκμανθάνει τη Διδασκαλία - ομιλία, μικτό κείμενο, επεξήγηση, στίχους, εμπνευσμένο λόγο, ιτιβούτακα, τζάτακα, θαυμαστά φαινόμενα,

βεντάλλα. Αυτές οι διδασκαλίες του έχουν εισέλθει από το αυτί, τις έχει εξασκήσει λεκτικά, τις έχει εξετάσει με τον νου, τις έχει διεισδύσει καλά με την άποψη. Αυτός επιλήσμων πεθαίνοντας επαναγεννιέται σε κάποια τάξη θεών. Σε αυτόν εκεί δεν επιπλέουν βέβαια εδάφια της Διδασκαλίας ενώ είναι ευτυχισμένος, ούτε κάποιος μοναχός κάτοχος υπερφυσικής δύναμης που έχει επιτύχει την κυριαρχία του νου διδάσκει τη Διδασκαλία στη συνέλευση των θεών· αλλά όμως ένας νεαρός θεός διδάσκει τη Διδασκαλία στη συνέλευση των θεών. Αυτός σκέφτεται: «Αυτή είναι η Διδασκαλία και διαγωγή, όπου εγώ στο παρελθόν άσκησα την άγια ζωή». Αργή, μοναχοί, είναι η έγερση της μνήμης· αλλά εκείνο το ον γρήγορα γίνεται αυτός που πηγαίνει προς την υπεροχή. Όπως, μοναχοί, ένας άνθρωπος επιδέξιος στον ήχο του κόχλου. Αυτός ταξιδεύοντας στον κεντρικό δρόμο θα άκουγε τον ήχο του κόχλου. Σε αυτόν δεν θα υπήρχε βέβαια αβεβαιότητα ή αμφιβολία - «ήχος κόχλου άραγε, ή όχι ήχος κόχλου;» Τότε θα κατέληγε στο συμπέρασμα ότι είναι ακριβώς ήχος κόχλου. Ακριβώς έτσι, μοναχοί, ένας μοναχός εκμανθάνει τη Διδασκαλία -ομιλία, μικτό κείμενο, επεξήγηση, στίχους, εμπνευσμένο λόγο, ιτιβούτακα, τζάτακα, θαυμαστά φαινόμενα, βεντάλλα. Αυτές οι διδασκαλίες του έχουν εισέλθει από το αυτί, τις έχει εξασκήσει λεκτικά, τις έχει εξετάσει με τον νου, τις έχει διεισδύσει καλά με την άποψη. Αυτός επιλήσμων πεθαίνοντας επαναγεννιέται σε κάποια τάξη θεών. Σε αυτόν εκεί δεν επιπλέουν βέβαια εδάφια της Διδασκαλίας ενώ είναι ευτυχισμένος, ούτε κάποιος μοναχός κάτοχος υπερφυσικής δύναμης που έχει επιτύχει την κυριαρχία του νου διδάσκει τη Διδασκαλία στη συνέλευση των θεών· αλλά όμως ένας νεαρός θεός διδάσκει τη Διδασκαλία στη συνέλευση των θεών. Αυτός σκέφτεται: «Αυτή είναι η Διδασκαλία και διαγωγή, όπου εγώ στο παρελθόν άσκησα την άγια ζωή». Αργή, μοναχοί, είναι η έγερση της μνήμης· αλλά εκείνο το ον γρήγορα γίνεται αυτός που πηγαίνει προς την υπεροχή. Για τις διδασκαλίες που έχουν εισέλθει μέσω του αυτιού, μοναχοί, που έχουν εξασκηθεί λεκτικά, που έχουν εξεταστεί με τον νου, που έχουν διεισδυθεί καλά με την άποψη, αυτό είναι το τρίτο όφελος που αναμένεται.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός εκμανθάνει τη Διδασκαλία -ομιλία, μικτό κείμενο, επεξήγηση, στίχους, εμπνευσμένο λόγο, ιτιβούτακα, τζάτακα, θαυμαστά φαινόμενα, βεντάλλα. Αυτές οι διδασκαλίες του έχουν εισέλθει από το αυτί, τις έχει εξασκήσει λεκτικά, τις έχει εξετάσει με τον νου, τις έχει διεισδύσει καλά με την άποψη. Αυτός επιλήσμων πεθαίνοντας επαναγεννιέται σε κάποια τάξη θεών. Σε αυτόν εκεί δεν επιπλέουν βέβαια εδάφια της Διδασκαλίας ενώ είναι ευτυχισμένος, ούτε κάποιος μοναχός κάτοχος υπερφυσικής δύναμης που έχει επιτύχει την κυριαρχία του νου διδάσκει τη Διδασκαλία στη συνέλευση των θεών, ούτε ένας νεαρός θεός διδάσκει τη Διδασκαλία στη συνέλευση των θεών· αλλά όμως ένα αυθόρμητα γεννημένο ον υπενθυμίζει σε ένα άλλο αυθόρμητα γεννημένο ον - «θυμάσαι εσύ, αγαπητέ, θυμάσαι εσύ, αγαπητέ, εκεί όπου εμείς στο παρελθόν ασκήσαμε την άγια ζωή;» Αυτός λέει τα εξής: «θυμάμαι, αγαπητέ, θυμάμαι, αγαπητέ». Αργή, μοναχοί, είναι η έγερση της μνήμης· αλλά εκείνο το ον γρήγορα γίνεται αυτός που πηγαίνει προς την υπεροχή. Όπως, μοναχοί, δύο φίλοι που έπαιζαν μαζί στη σκόνη. Αυτοί κάποτε θα συναντιόνταν ο ένας τον άλλον. Ένας φίλος θα έλεγε στον άλλον φίλο έτσι -«και αυτό, αγαπητέ, θυμάσαι, και αυτό, αγαπητέ, θυμάσαι;» Εκείνος θα έλεγε έτσι - «θυμάμαι, αγαπητέ, θυμάμαι, αγαπητέ». Ακριβώς έτσι, μοναχοί, ένας μοναχός εκμανθάνει τη Διδασκαλία - ομιλία, μικτό κείμενο, επεξήγηση, στίχους, εμπνευσμένο λόγο, ιτιβούτακα, τζάτακα, θαυμαστά φαινόμενα, βεντάλλα. Αυτές οι διδασκαλίες του έχουν εισέλθει από το αυτί, τις έχει εξασκήσει λεκτικά, τις έχει εξετάσει με τον

νου, τις έχει διεισδύσει καλά με την άποψη. Αυτός επιλήσμων πεθαίνοντας επαναγεννιέται σε κάποια τάξη θεών. Σε αυτόν εκεί δεν επιπλέουν βέβαια εδάφια της Διδασκαλίας ενώ είναι ευτυχισμένος, ούτε κάποιος μοναχός κάτοχος υπερφυσικής δύναμης που έχει επιτύχει την κυριαρχία του νου διδάσκει τη Διδασκαλία στη συνέλευση των θεών, ούτε ένας νεαρός θεός διδάσκει τη Διδασκαλία στη συνέλευση των θεών· αλλά όμως ένα αυθόρμητα γεννημένο ον υπενθυμίζει σε ένα άλλο αυθόρμητα γεννημένο ον - «θυμάσαι εσύ, αγαπητέ, θυμάσαι εσύ, αγαπητέ, εκεί όπου εμείς στο παρελθόν ασκήσαμε την άγια ζωή;» Αυτός λέει τα εξής: «θυμάμαι, αγαπητέ, θυμάμαι, αγαπητέ». Αργή, μοναχοί, είναι η έγερση της μνήμης· τότε αυτό το ον γρήγορα γίνεται αυτός που οδεύει προς τη διάκριση. Για τις διδασκαλίες που έχουν εισέλθει μέσω του αυτιού, μοναχοί, που έχουν εξασκηθεί λεκτικά, που έχουν εξεταστεί με τον νου, που έχουν διεισδυθεί καλά με την άποψη, αυτό είναι το τέταρτο όφελος που αναμένεται. Για τις διδασκαλίες που έχουν εισέλθει μέσω του αυτιού, μοναχοί, που έχουν εξασκηθεί λεκτικά, που έχουν εξεταστεί με τον νου, που έχουν διεισδυθεί καλά με την άποψη, αυτά τα τέσσερα οφέλη αναμένονται». Πρώτο.

2. Η ομιλία για τη θέση

192. «Αυτές οι τέσσερις καταστάσεις, μοναχοί, πρέπει να γίνουν γνωστές μέσω τεσσάρων καταστάσεων. Ποιες τέσσερις; Με τη συγκατοικία, μοναχοί, η ηθική πρέπει να γίνει γνωστή, και αυτό σε μακρά περίοδο, όχι σε σύντομη· από αυτόν που δίνει προσοχή, όχι από αυτόν που δεν δίνει προσοχή· από τον σοφό, όχι από αυτόν που στερείται σοφίας. Με τη συνομιλία, μοναχοί, η αγνότητα πρέπει να γίνει γνωστή, και αυτή σε μακρά περίοδο, όχι σε σύντομη· από αυτόν που δίνει προσοχή, όχι από αυτόν που δεν δίνει προσοχή· από τον σοφό, όχι από αυτόν που στερείται σοφίας. Στις δυσκολίες, μοναχοί, η δύναμη πρέπει να γίνει γνωστή, και αυτή σε μακρά περίοδο, όχι σε σύντομη· από αυτόν που δίνει προσοχή, όχι από αυτόν που δεν δίνει προσοχή· από τον σοφό, όχι από αυτόν που στερείται σοφίας. Με τη συζήτηση, μοναχοί, η σοφία πρέπει να γίνει γνωστή, και αυτή σε μακρά περίοδο, όχι σε σύντομη· από αυτόν που δίνει προσοχή, όχι από αυτόν που δεν δίνει προσοχή· από τον σοφό, όχι από αυτόν που στερείται σοφίας».

«Με τη συγκατοικία, μοναχοί, η ηθική πρέπει να γίνει γνωστή, και αυτό σε μακρά περίοδο, όχι σε σύντομη· από αυτόν που δίνει προσοχή, όχι από αυτόν που δεν δίνει προσοχή· από τον σοφό, όχι από αυτόν που στερείται σοφίας», έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Εδώ, μοναχοί, ένα άτομο συγκατοικώντας με ένα άλλο άτομο γνωρίζει έτσι - «Για μεγάλο χρονικό διάστημα αυτός ο σεβάσμιος κάνει ρήγματα, κάνει τρύπες, κάνει κηλίδες, κάνει λεκέδες, δεν κάνει συνεχώς, δεν έχει συνεχή συμπεριφορά· στην ηθική αυτός ο σεβάσμιος είναι ανήθικος, δεν είναι αυτός ο σεβάσμιος ηθικός».

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένα άτομο συγκατοικώντας με ένα άλλο άτομο γνωρίζει έτσι - «Για μεγάλο χρονικό διάστημα αυτός ο σεβάσμιος δεν κάνει ρήγματα, δεν κάνει τρύπες, δεν κάνει κηλίδες, δεν κάνει λεκέδες, κάνει συνεχώς, έχει συνεχή συμπεριφορά· στην ηθική αυτός ο σεβάσμιος είναι ηθικός, δεν είναι αυτός ο σεβάσμιος ανήθικος». «Με τη συγκατοικία, μοναχοί, η ηθική πρέπει να γίνει γνωστή, και αυτό σε μακρά περίοδο, όχι σε σύντομη· από αυτόν που δίνει προσοχή, όχι από αυτόν που δεν δίνει προσοχή· από τον σοφό, όχι από αυτόν που στερείται σοφίας», έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Με τη συνομιλία, μοναχοί, η αγνότητα πρέπει να γίνει γνωστή, και αυτή σε μακρά περίοδο, όχι σε σύντομη· από αυτόν που δίνει προσοχή, όχι από αυτόν που δεν δίνει προσοχή· από τον σοφό, όχι από αυτόν που στερείται σοφίας», έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Εδώ, μοναχοί, ένα άτομο συνομιλώντας με ένα άλλο άτομο γνωρίζει έτσι - «Διαφορετικά αυτός ο σεβάσμιος μιλάει όταν είναι μόνος με έναν, διαφορετικά με δύο, διαφορετικά με τρεις, διαφορετικά με πολλούς· αυτός ο σεβάσμιος αποκλίνει από την προηγούμενη συνομιλία στη μεταγενέστερη συνομιλία· αυτός ο σεβάσμιος έχει μη αγνή συνομιλία, δεν έχει αυτός ο σεβάσμιος αγνή συνομιλία».

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένα άτομο συνομιλώντας με άλλο άτομο γνωρίζει έτσι - "Όπως ακριβώς αυτός ο σεβάσμιος μιλάει με έναν μόνος με μόνο, έτσι με δύο, έτσι με τρεις, έτσι με πολλούς. Αυτός ο σεβάσμιος δεν αποκλίνει από την προηγούμενη συνομιλία στη μεταγενέστερη συνομιλία· αυτός ο σεβάσμιος έχει αγνή συνομιλία, δεν έχει αυτός ο σεβάσμιος μη αγνή συνομιλία". "Με τη συνομιλία, μοναχοί, η αγνότητα πρέπει να γίνει γνωστή, και αυτό σε μακρά περίοδο, όχι σε σύντομη· από αυτόν που δίνει προσοχή, όχι από αυτόν που δεν δίνει προσοχή· από τον σοφό, όχι από αυτόν που στερείται σοφίας», έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«"Στις δυσκολίες, μοναχοί, η δύναμη πρέπει να γίνει γνωστή, και αυτή σε μακρά περίοδο, όχι σε σύντομη· από αυτόν που δίνει προσοχή, όχι από αυτόν που δεν δίνει προσοχή· από τον σοφό, όχι από αυτόν που στερείται σοφίας», έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Εδώ, μοναχοί, κάποιος πληττόμενος από καταστροφή συγγενών, ή πληττόμενος από καταστροφή πλούτου, ή πληττόμενος από καταστροφή λόγω ασθένειας, δεν σκέφτεται έτσι - "Τέτοια είναι η φύση αυτής της κατοικίας του κόσμου, τέτοια είναι η φύση αυτής της απόκτησης ατομικής ύπαρξης· σε μια κατοικία του κόσμου τέτοιας φύσης, σε μια απόκτηση ατομικής ύπαρξης τέτοιας φύσης, οι οκτώ κοσμικές αντιξοότητες ακολουθούν τον κόσμο και ο κόσμος ακολουθεί τις οκτώ κοσμικές αντιξοότητες - υλικό κέρδος και απώλεια, φήμη και κακοφημία, κατηγορία και έπαινος, ευτυχία και δυστυχία". Αυτός πληττόμενος από καταστροφή συγγενών ή πληττόμενος από καταστροφή πλούτου ή πληττόμενος από καταστροφή λόγω ασθένειας θλίβεται, εξαντλείται, θρηνεί, χτυπώντας το στήθος του κλαίει, περιπίπτει σε σύγχυση.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, κάποιος πληττόμενος από καταστροφή συγγενών ή πληττόμενος από καταστροφή πλούτου ή πληττόμενος από καταστροφή λόγω ασθένειας σκέφτεται έτσι - "Τέτοια είναι η φύση αυτής της κατοικίας του κόσμου, τέτοια είναι η φύση αυτής της απόκτησης ατομικής ύπαρξης· σε μια κατοικία του κόσμου τέτοιας φύσης, σε μια απόκτηση ατομικής ύπαρξης τέτοιας φύσης, οι οκτώ κοσμικές αντιξοότητες ακολουθούν τον κόσμο και ο κόσμος ακολουθεί τις οκτώ κοσμικές αντιξοότητες - υλικό κέρδος και απώλεια, φήμη και κακοφημία, κατηγορία και έπαινος, ευτυχία και δυστυχία". Αυτός πληττόμενος από καταστροφή συγγενών ή πληττόμενος από καταστροφή πλούτου ή πληττόμενος από καταστροφή λόγω ασθένειας δεν θλίβεται, δεν εξαντλείται, δεν θρηνεί, δεν κλαίει χτυπώντας το στήθος του, δεν περιπίπτει σε σύγχυση. "Στις δυσκολίες, μοναχοί, η δύναμη πρέπει να γίνει γνωστή, και αυτή σε μακρά περίοδο, όχι σε σύντομη· από αυτόν που δίνει προσοχή, όχι από αυτόν που δεν δίνει προσοχή· από τον σοφό, όχι από αυτόν που στερείται σοφίας», έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«"Με τη συζήτηση, μοναχοί, η σοφία πρέπει να γίνει γνωστή, και αυτή σε μακρά

περίοδο, όχι σε σύντομη· από αυτόν που δίνει προσοχή, όχι από αυτόν που δεν δίνει προσοχή· από τον σοφό, όχι από αυτόν που στερείται σοφίας», έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Εδώ, μοναχοί, ένα άτομο συζητώντας με άλλο άτομο γνωρίζει έτσι - "Σύμφωνα με τη σοφία αυτού του σεβάσμιου, σύμφωνα με τη σταθερή απόφασή του και σύμφωνα με τον τρόπο που θέτει ερωτήσεις, αυτός ο σεβάσμιος στερείται σοφίας, δεν είναι αυτός ο σεβάσμιος σοφός. Για ποιο λόγο; Διότι έτσι αυτός ο σεβάσμιος δεν εκφράζει βαθύ νοηματικό εδάφιο, γαλήνιο, εξαίσιο, απρόσιτο μέσω απλής λογικής, λεπτό, κατανοητό μόνο από τους σοφούς. Και τη Διδασκαλία που αυτός ο σεβάσμιος εκφράζει, δεν είναι ικανός να διακηρύξει, να διδάξει, να περιγράψει, να θεμελιώσει, να αποκαλύψει, να αναλύσει, να διασαφηνίσει το νόημά της είτε συνοπτικά είτε αναλυτικά. Αυτός ο σεβάσμιος στερείται σοφίας, δεν είναι αυτός ο σεβάσμιος σοφός"».

«Όπως, μοναχοί, ένας άνθρωπος με καλή όραση στεκόμενος στην όχθη μιας λίμνης νερού θα έβλεπε ένα μικρό ψάρι να αναδύεται. Θα σκεφτόταν - 'από τον τρόπο που αυτό το ψάρι αναδύεται και από το χτύπημα των κυμάτων και από την ταχύτητά του, αυτό το ψάρι είναι μικρό, δεν είναι αυτό το ψάρι μεγάλο'. Ακριβώς έτσι, μοναχοί, ένα άτομο συζητώντας με ένα άλλο άτομο γνωρίζει έτσι - "Σύμφωνα με τη σοφία αυτού του σεβάσμιου, σύμφωνα με τη σταθερή απόφασή του και σύμφωνα με τον τρόπο που θέτει ερωτήσεις, αυτός ο σεβάσμιος στερείται σοφίας, δεν είναι αυτός ο σεβάσμιος σοφός. Για ποιο λόγο; Διότι έτσι αυτός ο σεβάσμιος δεν εκφράζει βαθύ νοηματικό εδάφιο, γαλήνιο, εξαίσιο, απρόσιτο μέσω απλής λογικής, λεπτό, κατανοητό μόνο από τους σοφούς. Και τη Διδασκαλία που αυτός ο σεβάσμιος μιλάει, δεν είναι ικανός συνοπτικά ή αναλυτικά να διακηρύξει, να διδάξει, να περιγράψει, να θεμελιώσει, να αποκαλύψει, να αναλύσει, να διασαφηνίσει το νόημά της. Αυτός ο σεβάσμιος στερείται σοφίας, δεν είναι αυτός ο σεβάσμιος σοφός"».

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένα άτομο συζητώντας με ένα άλλο άτομο γνωρίζει έτσι - 'από τον τρόπο που αυτός ο σεβάσμιος αναδύεται και από τη σταθερή απόφασή του και από τον τρόπο που θέτει ερωτήσεις, αυτός ο σεβάσμιος είναι σοφός, δεν είναι αυτός ο σεβάσμιος άσοφος. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός ο σεβάσμιος εκφράζει βαθιά νοήματα, γαλήνια, εξαίσια, απρόσιτα μέσω απλής λογικής, λεπτά, κατανοητά μόνο από τους σοφούς. Και τη Διδασκαλία που αυτός ο σεβάσμιος μιλάει, είναι ικανός συνοπτικά ή αναλυτικά να διακηρύξει, να διδάξει, να περιγράψει, να θεμελιώσει, να αποκαλύψει, να αναλύσει, να διασαφηνίσει το νόημά της. Αυτός ο σεβάσμιος είναι σοφός, δεν είναι αυτός ο σεβάσμιος άσοφος».

«Όπως, μοναχοί, ένας άνθρωπος με καλή όραση στεκόμενος στην όχθη μιας λίμνης νερού θα έβλεπε ένα μεγάλο ψάρι να αναδύεται. Θα σκεφτόταν - 'από τον τρόπο που αυτό το ψάρι αναδύεται και από το χτύπημα των κυμάτων και από την ταχύτητά του, αυτό το ψάρι είναι μεγάλο, δεν είναι αυτό το ψάρι μικρό'. Ακριβώς έτσι, μοναχοί, ένα άτομο συζητώντας με ένα άλλο άτομο γνωρίζει έτσι - 'από τον τρόπο που αυτός ο σεβάσμιος αναδύεται και από τη σταθερή απόφασή του και από τον τρόπο που θέτει ερωτήσεις, αυτός ο σεβάσμιος είναι σοφός, δεν είναι αυτός ο σεβάσμιος άσοφος. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός ο σεβάσμιος εκφράζει βαθιά νοήματα, γαλήνια, εξαίσια, απρόσιτα μέσω απλής λογικής, λεπτά, κατανοητά μόνο από τους σοφούς. Και τη Διδασκαλία που αυτός ο σεβάσμιος μιλάει, είναι ικανός συνοπτικά ή αναλυτικά να

διακηρύξει, να διδάξει, να περιγράψει, να θεμελιώσει, να αποκαλύψει, να αναλύσει, να διασαφηνίσει το νόημά της. Αυτός ο σεβάσμιος είναι σοφός, δεν είναι αυτός ο σεβάσμιος άσοφος'.

«Με τη συζήτηση, μοναχοί, η σοφία πρέπει να γίνει γνωστή, και αυτή σε μακρά περίοδο, όχι σε σύντομη· από αυτόν που δίνει προσοχή, όχι από αυτόν που δεν δίνει προσοχή· από τον σοφό, όχι από αυτόν που στερείται σοφίας», έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε. Αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι τέσσερις καταστάσεις που πρέπει να γίνουν γνωστές με αυτές τις τέσσερις καταστάσεις». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για τον Μπαντίγια

193. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Βεσάλι, στο Μεγάλο Δάσος, στην Αίθουσα με το Αετωματικό Στέγαστρο. Τότε ο Μπαντίγια ο Λίτσαβι πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο Μπαντίγια ο Λίτσαβι είπε στον Ευλογημένο:

«Έχω ακούσει αυτό, σεβάσμιε κύριε - 'Ο ασκητής Γκόταμα είναι απατηλός· γνωρίζει μια απάτη που παγιδεύει, με την οποία παγιδεύει τους μαθητές των αλλόδοξων'. Εκείνοι, σεβάσμιε κύριε, που είπαν έτσι - 'Ο ασκητής Γκόταμα είναι απατηλός· γνωρίζει μια απάτη που παγιδεύει, με την οποία παγιδεύει τους μαθητές των αλλόδοξων', μήπως αυτοί, σεβάσμιε κύριε, λένε αυτό που έχει πει ο Ευλογημένος, και δεν συκοφαντούν τον Ευλογημένο με ψέματα, και εξηγούν σύμφωνα με τη Διδασκαλία, και καμία εύλογη επίκριση δεν οδηγεί σε αξιόμεμπτη θέση; Διότι εμείς, σεβάσμιε κύριε, δεν επιθυμούμε να συκοφαντήσουμε τον Ευλογημένο».

«Ελάτε, Μπαντίγια, μη βασίζεστε στην προφορική παράδοση, μη βασίζεστε στη διαδοχή διδασκάλων, μη βασίζεστε στο 'έτσι λέγεται', μη βασίζεστε στη συμφωνία με τον κανόνα, μη βασίζεστε στη λογική, μη βασίζεστε στη συμπερασματική μέθοδο, μη βασίζεστε στον αναλογισμό των λόγων, μη βασίζεστε στην αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, μη βασίζεστε στην αξιοπιστική εμφάνιση, μη βασίζεστε στο ότι 'ο ασκητής είναι ο δάσκαλός μας'. Όταν εσείς, Μπαντίγια, γνωρίζετε οι ίδιοι - 'αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι φαύλες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι επιλήψιμες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι κατακριτέες από τους νοήμονες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις όταν είναι πλήρεις και αποδεκτές οδηγούν σε βλάβη και οδύνη', τότε εσείς, Μπαντίγια, θα πρέπει να τις εγκαταλείψετε.

«Τι νομίζετε, Μπαντίγια, η απληστία όταν εγείρεται εσωτερικά σε έναν άνθρωπο, εγείρεται προς ευημερία ή προς βλάβη;» «Προς βλάβη, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως το αρσενικό άτομο που είναι άπληστο, Μπαντίγια, κυριευμένο από την απληστία, με κατακυριευμένη συνείδηση, σκοτώνει έμβιο ον, παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί, πηγαίνει με τη γυναίκα άλλου, ψεύδεται, και παρακινεί άλλον για τον ίδιο σκοπό, κάτι που είναι για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη του». «Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Τι νομίζετε, Μπαντίγια, το μίσος ενός ανθρώπου... κ.λπ... η αυταπάτη ενός ανθρώπου... κ.λπ... η αντιζηλία όταν εγείρεται εσωτερικά σε έναν άνθρωπο, εγείρεται προς ευημερία ή προς βλάβη;» «Προς βλάβη, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως το αρσενικό άτομο που είναι ταραγμένο, Μπαντίγια, κυριευμένο από την αντιζηλία, με κατακυριευμένη συνείδηση, σκοτώνει έμβιο ον, παίρνει αυτό που δεν του έχει

δοθεί, πηγαίνει με τη γυναίκα άλλου, ψεύδεται, και παρακινεί άλλον για τον ίδιο σκοπό, κάτι που είναι για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη του». «Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Τι νομίζετε, Μπαντίγια, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι καλές ή φάυλες;» «Φάυλες, σεβάσμιε κύριε». «Επιλήψιμες ή άμεμπτες;» «Επιλήψιμες, σεβάσμιε κύριε». «Κατακριτέες από τους νοήμονες ή επαινετές από τους νοήμονες;» «Κατακριτέες από τους νοήμονες, σεβάσμιε κύριε». «Πλήρεις και αποδεκτές οδηγούν σε βλάβη και οδύνη, ή όχι; Ή πώς το βλέπετε αυτό;» «Πλήρεις, σεβάσμιε κύριε, και αποδεκτές οδηγούν σε βλάβη και οδύνη. Έτσι το βλέπουμε αυτό».

«Έτσι λοιπόν, Μπάντιγια, αυτό που σου είπαμε - ελάτε εσείς, Μπάντιγια, μη βασίζεστε στην προφορική παράδοση, μη βασίζεστε στη διαδοχή διδασκάλων, μη βασίζεστε στο 'έτσι λέγεται', μη βασίζεστε στη συμφωνία με τον κανόνα, μη βασίζεστε στη λογική, μη βασίζεστε στη συμπερασματική μέθοδο, μη βασίζεστε στον αναλογισμό των λόγων, μη βασίζεστε στην αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, μη βασίζεστε στην αξιοπιστική εμφάνιση, μη βασίζεστε στο ότι 'ο ασκητής είναι ο δάσκαλός μας'. Όταν εσείς, Μπαντίγια, γνωρίζετε οι ίδιοι - 'αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι φάυλες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι επιλήψιμες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι κατακριτέες από τους νοήμονες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις πλήρεις και αποδεκτές οδηγούν σε βλάβη και οδύνη', τότε εσείς, Μπάντιγια, θα τις εγκαταλείπατε', έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε».

«Ελάτε, Μπαντίγια, μη βασίζεστε στην προφορική παράδοση, μη βασίζεστε στη διαδοχή διδασκάλων, μη βασίζεστε στο 'έτσι λέγεται', μη βασίζεστε στη συμφωνία με τον κανόνα, μη βασίζεστε στη λογική, μη βασίζεστε στη συμπερασματική μέθοδο, μη βασίζεστε στον αναλογισμό των λόγων, μη βασίζεστε στην αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, μη βασίζεστε στην αξιοπιστική εμφάνιση, μη βασίζεστε στο ότι 'ο ασκητής είναι ο δάσκαλός μας'. Όταν εσείς, Μπαντίγια, γνωρίζετε οι ίδιοι - 'αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι καλές, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι άμεμπτες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι επαινετές από τους νοήμονες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις πλήρεις και αποδεκτές οδηγούν σε ευημερία και ευτυχία', τότε εσείς, Μπάντιγια, έχοντας επιτύχει, θα παραμένετε».

«Τι νομίζετε, Μπάντιγια, η μη-απληστία ενός ανθρώπου όταν εγείρεται εσωτερικά εγείρεται προς ευημερία ή προς βλάβη;» «Προς ευημερία, σεβάσμιε κύριε». «Αυτός όμως που δεν είναι άπληστος, Μπάντιγια, αρσενικό άτομο μη κατακυριευμένο από την απληστία, με μη κατακυριευμένη συνείδηση, ούτε σκοτώνει έμβιο ον, ούτε παίρνει κάτι μη δοσμένο, ούτε πηγαίνει με τη γυναίκα άλλου, ούτε ψεύδεται, ούτε παρακινεί άλλον για εκείνο τον σκοπό, αυτό που είναι για πολύ καιρό προς ευημερία και ευτυχία του». «Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Τι νομίζετε, Μπάντιγια, το μη-μίσος ενός ανθρώπου... κ.λπ... η μη αυταπάτη ενός ανθρώπου... κ.λπ... η μη-ορμητικότητα ενός ανθρώπου όταν εγείρεται εσωτερικά εγείρεται προς ευημερία ή προς βλάβη;» «Προς ευημερία, σεβάσμιε κύριε». «Αυτός όμως που δεν είναι ορμητικός, Μπάντιγια, αρσενικό άτομο μη κατακυριευμένο από την ορμητικότητα, με μη κατακυριευμένη συνείδηση, ούτε σκοτώνει έμβιο ον, ούτε

παίρνει κάτι μη δοσμένο, ούτε πηγαίνει με τη γυναίκα άλλου, ούτε ψεύδεται, ούτε παρακινεί άλλον για εκείνο τον σκοπό, αυτό που είναι για πολύ καιρό προς ευημερία και ευτυχία του». «Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Τι νομίζετε, Μπαντίγια, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι καλές ή φάυλες;» «Καλές, σεβάσμιε κύριε». «Επιλήψιμες ή άμεμπτες;» «Άμεμπτες, σεβάσμιε κύριε». «Κατακριτέες από τους νοήμονες ή επαινετές από τους νοήμονες;» «Επαινετές από τους νοήμονες, σεβάσμιε κύριε». «Όταν αναληφθούν πλήρως, οδηγούν στην ευημερία και την ευτυχία ή όχι; Ή πώς το βλέπετε αυτό;» «Όταν αναληφθούν πλήρως, σεβάσμιε κύριε, οδηγούν στην ευημερία και την ευτυχία. Έτσι το βλέπουμε αυτό».

«Έτσι λοιπόν, Μπάντιγια, αυτό που σου είπαμε - ελάτε εσείς, Μπάντιγια, μη βασίζεστε στην προφορική παράδοση, μη βασίζεστε στη διαδοχή διδασκάλων, μη βασίζεστε στο 'έτσι λέγεται', μη βασίζεστε στη συμφωνία με τον κανόνα, μη βασίζεστε στη λογική, μη βασίζεστε στη συμπερασματική μέθοδο, μη βασίζεστε στον αναλογισμό των λόγων, μη βασίζεστε στην αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, μη βασίζεστε στην αξιοπιστική εμφάνιση, μη βασίζεστε στο ότι 'ο ασκητής είναι ο δάσκαλός μας'. Όταν εσείς, Μπαντίγια, γνωρίζετε οι ίδιοι - 'αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι καλές, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι άμεμπτες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι επαινετές από τους νοήμονες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις πλήρεις και αποδεκτές οδηγούν σε ευημερία και ευτυχία', τότε εσείς, Μπάντιγια, έχοντας επιτύχει, θα παραμένετε', έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Όσοι πράγματι ενάρετοι άνθρωποι υπάρχουν στον κόσμο, αυτοί παρακινούν τον μαθητή έτσι: 'Έλα εσύ, άνθρωπε, διαμένε έχοντας απομακρύνει την απληστία. Διαμένοντας έχοντας απομακρύνει την απληστία, δεν θα κάνεις πράξη γεννημένη από απληστία με το σώμα, με την ομιλία, με τον νου. Διαμένε έχοντας απομακρύνει το μίσος. Διαμένοντας έχοντας απομακρύνει το μίσος, δεν θα κάνεις πράξη γεννημένη από μίσος με το σώμα, με την ομιλία, με τον νου. Διαμένε έχοντας απομακρύνει την αυταπάτη. Διαμένοντας έχοντας απομακρύνει την αυταπάτη, δεν θα κάνεις πράξη γεννημένη από αυταπάτη με το σώμα, με την ομιλία, με τον νου. Διαμένε έχοντας απομακρύνει την αντιζηλία. Διαμένοντας έχοντας απομακρύνει την αντιζηλία, δεν θα κάνεις πράξη γεννημένη από αντιζηλία με το σώμα, με την ομιλία, με τον νου'».

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο Μπαντίγια ο Λίτσαβι είπε στον Ευλογημένο: «Θαυμάσιο, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... Ας με θεωρεί ο Ευλογημένος, σεβάσμιε κύριε, λαϊκό ακόλουθο που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής».

«Μήπως εγώ, Μπαντίγια, σου είπα έτσι: 'Έλα εσύ, Μπαντίγια, γίνε μαθητής μου· εγώ θα είμαι ο Διδάσκαλος';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Ενώ εγώ λέω έτσι, Μπαντίγια, ενώ εγώ διδάσκω έτσι, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι με συκοφαντούν με ανυπόστατα, κούφια, ψευδή, αναληθή πράγματα: 'Ο ασκητής Γκόταμα είναι απατηλός· γνωρίζει μια απάτη που παγιδεύει, με την οποία παγιδεύει τους μαθητές των αλλόδοξων'». «Ευλογημένη, σεβάσμιε κύριε, είναι η απάτη που παγιδεύει. Καλή, σεβάσμιε κύριε, είναι η απάτη που παγιδεύει. Μακάρι, σεβάσμιε κύριε, οι αγαπημένοι μου συγγενείς και ομόαιμοι να παγιδεύονταν με αυτή την απάτη που παγιδεύει· αυτό θα ήταν για πολύ καιρό προς ευημερία και ευτυχία των αγαπημένων μου συγγενών και ομόαιμων.

Αν όλοι, σεβάσμιε κύριε, οι πολεμιστές παγιδεύονταν με αυτή την απάτη που παγιδεύει, αυτό θα ήταν για πολύ καιρό προς ευημερία και ευτυχία όλων των πολεμιστών. Αν όλοι, σεβάσμιε κύριε, οι βραχμάνοι... οι έμποροι... οι εργάτες παγιδεύονταν με αυτή την απάτη που παγιδεύει, αυτό θα ήταν για πολύ καιρό προς ευημερία και ευτυχία όλων των εργατών».

«Έτσι είναι, Μπαντίγια, έτσι είναι, Μπαντίγια! Αν όλοι, Μπαντίγια, οι πολεμιστές παγιδεύονταν με αυτή την απάτη που παγιδεύει για την εγκατάλειψη των φάυλων νοητικών καταστάσεων και την απόκτηση των καλών νοητικών καταστάσεων, αυτό θα ήταν για πολύ καιρό προς ευημερία και ευτυχία όλων των πολεμιστών. Αν όλοι, Μπαντίγια, οι βραχμάνοι... οι έμποροι... οι εργάτες παγιδεύονταν για την εγκατάλειψη των φάυλων νοητικών καταστάσεων και την απόκτηση των καλών νοητικών καταστάσεων, αυτό θα ήταν για πολύ καιρό προς ευημερία και ευτυχία όλων των εργατών. Αν, Μπαντίγια, ο κόσμος μαζί με τους θεούς, μαζί με τον Μάρα, μαζί με τους Βράχμα, η γενιά μαζί με τους ασκητές και βραχμάνους, μαζί με θεούς και ανθρώπους, παγιδευόταν με αυτή την απάτη που παγιδεύει για την εγκατάλειψη των φάυλων νοητικών καταστάσεων και την απόκτηση των καλών νοητικών καταστάσεων, αυτό θα ήταν για πολύ καιρό προς ευημερία και ευτυχία του κόσμου μαζί με τους θεούς, μαζί με τον Μάρα, μαζί με τους Βράχμα, της γενιάς μαζί με τους ασκητές και βραχμάνους, μαζί με θεούς και ανθρώπους. Αν ακόμη και αυτά τα μεγάλα δέντρα σάλα, Μπαντίγια, παγιδεύονταν με αυτή την απάτη που παγιδεύει για την εγκατάλειψη των φάυλων νοητικών καταστάσεων και την απόκτηση των καλών νοητικών καταστάσεων, αυτό θα ήταν για πολύ καιρό προς ευημερία και ευτυχία αυτών των μεγάλων δέντρων σάλα. Τι να πει κανείς για ένα ανθρώπινο ον;» Τρίτη.

4. Η ομιλία στον Σαμουγκία

194. Κάποτε ο σεβάσμιος Άναντα διέμενε στους Κολίγια· Σάμουγκα ήταν το όνομα μιας κωμόπολης των Κολίγια. Τότε αρκετοί γιοι των Κολίγια από τη Σάμουγκα πήγαν εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Άναντα· αφού πλησίασαν, απέδωσαν σεβασμό στον σεβάσμιο Άναντα και κάθισαν στο πλάι. Σε εκείνους τους γιους των Κολίγια από τη Σάμουγκα που κάθονταν στο πλάι, ο σεβάσμιος Άναντα είπε αυτό -

«Αυτοί οι τέσσερις, Μπιαγκγκαπάτζτζα, παράγοντες επίμονης προσπάθειας για εξαγνισμό διδάχθηκαν ορθά από τον Ευλογημένο που γνωρίζει και βλέπει, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο, για τον εξαγνισμό των όντων, για την υπέρβαση της λύπης και του θρήνου, για την πάροδο του πόνου και της δυσαρέσκειας, για την επίτευξη της πραγματικής μεθόδου, για την πραγμάτωση του Νιμπάνα. Ποιες τέσσερις; Ο παράγοντας επίμονης προσπάθειας για εξαγνισμό της ηθικής, ο παράγοντας επίμονης προσπάθειας για εξαγνισμό της συνείδησης, ο παράγοντας επίμονης προσπάθειας για εξαγνισμό της άποψης, ο παράγοντας επίμονης προσπάθειας για εξαγνισμό της απελευθέρωσης.

«Και ποιος, Μπιαγκγκαπάτζτζα, είναι ο παράγοντας επίμονης προσπάθειας για εξαγνισμό της ηθικής; Εδώ, Μπιαγκγκαπάτζτζα, ένας μοναχός είναι ηθικός... κ.λπ... αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης εξασκείται σε αυτούς. Αυτό ονομάζεται, Μπιαγκγκαπάτζτζα, εξαγνισμός της ηθικής. Έτσι θα ολοκληρώσω τον ατελή εξαγνισμό της ηθικής αυτού του είδους, ή θα βοηθήσω τον ολοκληρωμένο εδώ κι

εκεί με σοφία - όποια θέληση και προσπάθεια και ζήλος και ενθουσιασμός και ανυποχώρητη στάση και μνήμη και ενσυνειδητότητα υπάρχει εκεί, αυτό ονομάζεται, Μπιαγκγκαπάτζτζα, παράγοντας επίμονης προσπάθειας για εξαγνισμό της ηθικής.

«Και ποιος, Μπιαγκγκαπάτζτζα, είναι ο παράγοντας επίμονης προσπάθειας για εξαγνισμό της συνείδησης; Εδώ, Μπιαγκγκαπάτζτζα, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση. Αυτό ονομάζεται, Μπιαγκγκαπάτζτζα, εξαγνισμός της συνείδησης. Έτσι θα ολοκληρώσω τον ατελή εξαγνισμό της συνείδησης αυτού του είδους, ή θα βοηθήσω τον ολοκληρωμένο εδώ κι εκεί με σοφία - όποια θέληση και προσπάθεια και ζήλος και ενθουσιασμός και ανυποχώρητη στάση και μνήμη και ενσυνειδητότητα υπάρχει εκεί, αυτό ονομάζεται, Μπιαγκγκαπάτζτζα, παράγοντας επίμονης προσπάθειας για εξαγνισμό της συνείδησης.

«Και ποιος, Μπιαγκγκαπάτζτζα, είναι ο παράγοντας επίμονης προσπάθειας για εξαγνισμό της άποψης; Εδώ, Μπιαγκγκαπάτζτζα, ένας μοναχός κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτός είναι ο υπαρξιακός πόνος»... κ.λπ... κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου». Αυτό ονομάζεται, Μπιαγκγκαπάτζτζα, εξαγνισμός της άποψης. Έτσι τον ατελή εξαγνισμό της άποψης αυτού του είδους... κ.λπ... θα βοηθήσω εδώ κι εκεί με σοφία - όποια θέληση και προσπάθεια και ζήλος και ενθουσιασμός και ανυποχώρητη στάση και μνήμη και ενσυνειδητότητα υπάρχει εκεί, αυτό ονομάζεται, Μπιαγκγκαπάτζτζα, παράγοντας επίμονης προσπάθειας για εξαγνισμό της άποψης.

«Και ποιος, Μπιαγκγκαπάτζτζα, είναι ο παράγοντας επίμονης προσπάθειας για εξαγνισμό της απελευθέρωσης; Αυτός λοιπόν, Μπιαγκγκαπάτζτζα, ο ευγενής μαθητής, προικισμένος με αυτόν τον παράγοντα επίμονης προσπάθειας για εξαγνισμό της ηθικής, προικισμένος με αυτόν τον παράγοντα επίμονης προσπάθειας για εξαγνισμό της συνείδησης, προικισμένος με αυτόν τον παράγοντα επίμονης προσπάθειας για εξαγνισμό της άποψης, απαλλάσσει τη συνείδηση από το πάθος για τα φαινόμενα που προκαλούν πάθος, απελευθερώνει τη συνείδηση από τα φαινόμενα από τα οποία πρέπει να απελευθερωθεί. Αυτός, έχοντας απαλλάξει τη συνείδηση από το πάθος για τα φαινόμενα που προκαλούν πάθος, έχοντας απελευθερώσει τη συνείδηση από τα φαινόμενα από τα οποία πρέπει να απελευθερωθεί, αγγίζει την ορθή απελευθέρωση. Αυτό ονομάζεται, Μπιαγκγκαπάτζτζα, εξαγνισμός της απελευθέρωσης. Έτσι θα ολοκληρώσω τον ατελή εξαγνισμό της απελευθέρωσης αυτού του είδους, ή θα βοηθήσω τον ολοκληρωμένο εδώ κι εκεί με σοφία - όποια θέληση και προσπάθεια και ζήλος και ενθουσιασμός και ανυποχώρητη στάση και μνήμη και ενσυνειδητότητα υπάρχει εκεί, αυτό ονομάζεται, Μπιαγκγκαπάτζτζα, παράγοντας επίμονης προσπάθειας για εξαγνισμό της απελευθέρωσης.

«Αυτοί λοιπόν, Μπιαγκγκαπάτζτζα, είναι οι τέσσερις παράγοντες επίμονης προσπάθειας για εξαγνισμό που διδάχθηκαν ορθά από τον Ευλογημένο που γνωρίζει και βλέπει, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο, για τον εξαγνισμό των όντων, για την υπέρβαση της λύπης και του θρήνου, για την πάροδο του πόνου και της δυσαρέσκειας, για την επίτευξη της πραγματικής μεθόδου, για την πραγμάτωση του Νιμπάνα». Τέταρτο.

5. Η ομιλία στον Βάππα

195. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στους Σάκκα, στην Καπιλαβάττχου, στο

μοναστήρι του Νιγκρόντα. Τότε ο Βάππα ο Σάκκα, μαθητής των Τζαϊν, πήγε εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον σεβάσμιο Μαχαμογκαλλάνα και κάθισε στο πλάι. Στον Βάππα τον Σάκκα, τον μαθητή των Τζαϊν, που καθόταν στο πλάι, ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα είπε αυτό:

«Ας υποθέσουμε ότι υπήρχε εδώ κάποιος, Βάππα, συγκρατημένος στο σώμα, συγκρατημένος στην ομιλία, συγκρατημένος στον νου, με τη φθίση της άγνοιας και την έγερση της αληθινής γνώσης. Βλέπεις, Βάππα, εκείνη τη δυνατότητα από την οποία ως πηγή οι νοητικές διαφθορές που βιώνονται ως δυσάρεστες θα κατέκλυζαν ένα άτομο στη μελλοντική ζωή;» «Βλέπω, σεβάσμιε κύριε, εκείνη τη δυνατότητα. Ας υποθέσουμε ότι υπήρχε εδώ, σεβάσμιε κύριε, κακόβουλη πράξη που έγινε στο παρελθόν με ανώριμο επακόλουθο. Από αυτό ως πηγή οι νοητικές διαφθορές που βιώνονται ως δυσάρεστες θα κατέκλυζαν ένα άτομο στη μελλοντική ζωή». Και αυτή η συζήτηση του σεβάσμιου Μαχαμογκαλλάνα με τον Βάππα τον Σάκκα, τον μαθητή των Τζαϊν, έμεινε ημιτελής.

Τότε ο Ευλογημένος, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγήκε από την απομόνωση, πήγε στην αίθουσα συνάθροισης· αφού έφτασε, κάθισε στο προετοιμασμένο κάθισμα. Αφού κάθισε, ο Ευλογημένος είπε στον σεβάσμιο Μαχαμογκαλλάνα:

«Για ποιο θέμα, Μογκαλλάνα, συζητάτε τώρα που είστε συγκεντρωμένοι εδώ· και ποια ήταν η συζήτηση που διακόπηκε;» «Εδώ εγώ, σεβάσμιε κύριε, είπα στον Βάππα τον Σάκκα, τον μαθητή των Τζαϊν: 'Ας υποθέσουμε ότι υπήρχε εδώ κάποιος, Βάππα, συγκρατημένος στο σώμα, συγκρατημένος στην ομιλία, συγκρατημένος στον νου, με τη φθίση της άγνοιας και την έγερση της αληθινής γνώσης. Βλέπεις, Βάππα, εκείνη τη δυνατότητα από την οποία ως πηγή οι νοητικές διαφθορές που βιώνονται ως δυσάρεστες θα κατέκλυζαν ένα άτομο στη μελλοντική ζωή;' Όταν αυτό ειπώθηκε, σεβάσμιε κύριε, ο Βάππα ο Σάκκα, ο μαθητής των Τζαϊν, μου είπε: 'Βλέπω, σεβάσμιε κύριε, εκείνη τη δυνατότητα. Ας υποθέσουμε ότι υπήρχε εδώ, σεβάσμιε κύριε, κακόβουλη πράξη που έγινε στο παρελθόν με ανώριμο επακόλουθο. Από αυτό ως πηγή οι νοητικές διαφθορές που βιώνονται ως δυσάρεστες θα κατέκλυζαν ένα άτομο στη μελλοντική ζωή'. Αυτή λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, η συζήτησή μας με τον Βάππα τον Σάκκα, τον μαθητή των Τζαϊν, έμεινε ημιτελής· τότε έφτασε ο Ευλογημένος».

Τότε ο Ευλογημένος είπε στον Βάππα τον Σάκκα, τον μαθητή των Τζαϊν: «Αν εσύ, Βάππα, αποδεχθείς αυτό που πρέπει να αποδεχθείς και απορρίψεις αυτό που πρέπει να απορριφθεί, και αν δεν κατανοήσεις το νόημα κάποιου λόγου μου, να με ρωτήσεις περαιτέρω γι' αυτό: 'αυτό, σεβάσμιε κύριε, πώς είναι; ποιο είναι το νόημα αυτού;' θα μπορούσε να υπάρξει εδώ συνομιλία μεταξύ μας». «Θα αποδεχθώ, σεβάσμιε κύριε, αυτό που πρέπει να αποδεχθώ από τον Ευλογημένο, και θα απορρίψω αυτό που πρέπει να απορριφθεί, και αν δεν κατανοήσω το νόημα κάποιου λόγου του Ευλογημένου, θα ρωτήσω περαιτέρω τον ίδιο τον Ευλογημένο γι' αυτό: 'αυτό, σεβάσμιε κύριε, πώς είναι; ποιο είναι το νόημα αυτού;' Ας υπάρξει εδώ συνομιλία μεταξύ μας».

«Τι νομίζεις, Βάππα, οι νοητικές διαφθορές, δυσφορίες και πυρετοί που εγείρονται λόγω της σωματικής δραστηριότητας, σε αυτόν που απέχει από τη σωματική δραστηριότητα, έτσι εκείνες οι νοητικές διαφθορές, δυσφορίες και πυρετοί δεν υπάρχουν. Αυτός δεν κάνει νέα πράξη, και την παλιά πράξη τερματίζει βιώνοντάς την ξανά και ξανά· αυτή η διάβρωση είναι ορατή εδώ και τώρα, άμεσα

αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες. Βλέπεις, Βάππα, εκείνη τη δυνατότητα από την οποία ως πηγή οι νοητικές διαφθορές που βιώνονται ως δυσάρεστες θα κατέκλυζαν ένα άτομο στη μελλοντική ζωή;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Τι νομίζεις, Βάππα, οι νοητικές διαφθορές, δυσφορίες και πυρετοί που εγείρονται λόγω της λεκτικής δραστηριότητας, σε αυτόν που απέχει από τη λεκτική δραστηριότητα, έτσι εκείνες οι νοητικές διαφθορές, δυσφορίες και πυρετοί δεν υπάρχουν. Αυτός δεν κάνει νέα πράξη, και την παλιά πράξη τερματίζει βιώνοντάς την ξανά και ξανά. Αυτή η διάβρωση είναι ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες. Βλέπεις, Βάππα, εκείνη τη δυνατότητα από την οποία ως πηγή οι νοητικές διαφθορές που βιώνονται ως δυσάρεστες θα κατέκλυζαν ένα άτομο στη μελλοντική ζωή;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Τι νομίζεις, Βάππα, οι νοητικές διαφθορές, δυσφορίες και πυρετοί που εγείρονται λόγω της νοητικής δραστηριότητας, σε αυτόν που απέχει από τη νοητική δραστηριότητα, έτσι εκείνες οι νοητικές διαφθορές, δυσφορίες και πυρετοί δεν υπάρχουν. Αυτός δεν κάνει νέα πράξη, και την παλιά πράξη τερματίζει βιώνοντάς την ξανά και ξανά. Αυτή η διάβρωση είναι ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες. Βλέπεις, Βάππα, εκείνη τη δυνατότητα από την οποία ως πηγή οι νοητικές διαφθορές που βιώνονται ως δυσάρεστες θα κατέκλυζαν ένα άτομο στη μελλοντική ζωή;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Τι νομίζεις, Βάππα, οι νοητικές διαφθορές, δυσφορίες και πυρετοί που εγείρονται με την άγνοια ως συνθήκη, με τη φθίση της άγνοιας και την έγερση της αληθινής γνώσης, έτσι εκείνες οι νοητικές διαφθορές, δυσφορίες και πυρετοί δεν υπάρχουν. Αυτός δεν κάνει νέα πράξη, και την παλιά πράξη τερματίζει βιώνοντάς την ξανά και ξανά. Αυτή η διάβρωση είναι ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες. Βλέπεις, Βάππα, εκείνη τη δυνατότητα από την οποία ως πηγή οι νοητικές διαφθορές που βιώνονται ως δυσάρεστες θα κατέκλυζαν ένα άτομο στη μελλοντική ζωή;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Για έναν μοναχό με έτσι σωστά απελευθερωμένη συνείδηση, Βάππα, έξι μόνιμες διαμονές έχουν επιτευχθεί. Αυτός έχοντας δει μια μορφή με το μάτι, δεν είναι ούτε ευχαριστημένος ούτε δυσαρεστημένος· διαμένει με αταραξία, μνήμων και με πλήρη επίγνωση. Έχοντας ακούσει έναν ήχο με το αυτί... κ.λπ... έχοντας μυρίσει μια οσμή με τη μύτη... κ.λπ... έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα... κ.λπ... έχοντας αγγίξει ένα από αντικείμενο με το σώμα... κ.λπ... έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, δεν είναι ούτε ευχαριστημένος ούτε δυσαρεστημένος· διαμένει με αταραξία, μνήμων και με πλήρη επίγνωση. Αυτός βιώνοντας αίσθημα που τελειώνει με το σώμα κατανοεί: 'βιώνω αίσθημα που τελειώνει με το σώμα'· βιώνοντας αίσθημα που τελειώνει με τη ζωή κατανοεί: 'βιώνω αίσθημα που τελειώνει με τη ζωή'· κατανοεί: 'με την κατάρρευση του σώματος, μετά την εξάντληση της ζωής, εδώ ακριβώς όλα τα αισθήματα, μη απολαυσμένα, θα ψυχρανθούν'».

«Όπως, Βάππα, εξαρτώμενη από έναν στύλο εμφανίζεται σκιά. Τότε θα ερχόταν ένας άνθρωπος παίρνοντας σκαπάνη και καλάθι. Αυτός θα έκοβε εκείνον τον στύλο στη ρίζα· αφού τον έκοβε στη ρίζα θα έσκαβε· αφού έσκαβε θα ξερίζωνε τις ρίζες, ακόμη και αυτές που είναι λεπτές σαν στέλεχος ουσίρα. Αυτός θα έκοβε εκείνον τον στύλο κομμάτι κομμάτι. Αφού τον έκοβε κομμάτι κομμάτι θα τον έσχιζε. Αφού τον έσχιζε θα τον έκανε σκλήθρες σκλήθρες. Αφού τον έκανε σκλήθρες σκλήθρες θα τον στέγνωνε στον άνεμο και τον ήλιο. Αφού τον στέγνωνε στον άνεμο και τον ήλιο θα τον έκαιγε με φωτιά. Αφού τον έκαιγε με φωτιά θα τον έκανε στάχτη. Αφού τους έκανε στάχτη, είτε θα τους λίκνιζε σε δυνατό άνεμο είτε θα τους παρέσυρε σε ποτάμι με ορμητικό ρεύμα. Έτσι λοιπόν, Βάππα, η σκιά που εξαρτάται από τον στύλο, η ρίζα της έχει κοπεί, έχει γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχει οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχει τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον.

«Ακριβώς έτσι, Βάππα, σε έναν μοναχό με έτσι σωστά απελευθερωμένη συνείδηση, έξι μόνιμες διαμονές έχουν επιτευχθεί. Αυτός έχοντας δει μια μορφή με το μάτι, δεν είναι ούτε ευχαριστημένος ούτε δυσαρεστημένος· διαμένει με αταραξία, μνήμων και με πλήρη επίγνωση. Έχοντας ακούσει έναν ήχο με το αυτί... κ.λπ... έχοντας μυρίσει μια οσμή με τη μύτη... κ.λπ... έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα... κ.λπ... έχοντας αγγίξει ένα από αντικείμενο με το σώμα... κ.λπ... έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, δεν είναι ούτε ευχαριστημένος ούτε δυσαρεστημένος· διαμένει με αταραξία, μνήμων και με πλήρη επίγνωση. Αυτός βιώνοντας αίσθημα που τελειώνει με το σώμα κατανοεί: 'βιώνω αίσθημα που τελειώνει με το σώμα'· βιώνοντας αίσθημα που τελειώνει με τη ζωή κατανοεί: 'βιώνω αίσθημα που τελειώνει με τη ζωή'· κατανοεί: 'με την κατάρρευση του σώματος, μετά την εξάντληση της ζωής, εδώ ακριβώς όλα τα αισθήματα, μη απολαυσμένα, θα ψυχρανθούν'».

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο Βάππα ο Σάκυα, μαθητής των Τζαϊν, είπε στον Ευλογημένο: «Όπως, σεβάσμιε κύριε, ένας άνθρωπος επιθυμώντας κέρδος θα έτρεφε άλογα προς πώληση. Αυτός δεν θα επιτύγχανε κέρδος, και επιπλέον θα γινόταν μέτοχος κούρασης και δυσφορίας. Ακριβώς έτσι κι εγώ, σεβάσμιε κύριε, επιθυμώντας κέρδος υπηρέτησα τους ανόητους Τζαϊν. Εγώ δεν επέτυχα κέρδος, και επιπλέον έγινα μέτοχος κούρασης και δυσφορίας. Εγώ, σεβάσμιε κύριε, από σήμερα και στο εξής, την πεποίθηση που είχα στους ανόητους Τζαϊν, την λιχνίζω σε δυνατό άνεμο ή την παρασύρω σε ποτάμι με ορμητικό ρεύμα. Θαυμάσιο, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... Ας με θεωρεί ο Ευλογημένος, σεβάσμιε κύριε, λαϊκό ακόλουθο που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής». Πέμπτο.

6. Η ομιλία στον Σάλχα

196. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Βεσάλι, στο Μεγάλο Δάσος, στην Αίθουσα με το Αετωματικό Στέγαστρο. Τότε ο Σάλχα ο Λίτσαβι και ο Αμπάγια ο Λίτσαβι πήγαν εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασαν, απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισαν στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο Σάλχα ο Λίτσαβι είπε στον Ευλογημένο:

«Υπάρχουν, σεβάσμιε κύριε, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που διακηρύσσουν τη διάβαση της νοητικής πλημμύρας με δύο πράγματα - εξαιτίας του εξαγνισμού της ηθικής και εξαιτίας του αυστηρού ασκητισμού και της αποστροφής. Εδώ, σεβάσμιε κύριε, τι λέει ο Ευλογημένος;»

«Τον εξαγνισμό της ηθικής, Σάλχα, εγώ λέω ότι είναι μία από τις ιδιότητες της ασκητικής ζωής. Εκείνοι, Σάλχα, οι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τον αυστηρό ασκητισμό και την αποστροφή, που θεωρούν τον αυστηρό ασκητισμό και την αποστροφή ως ουσία, που διαμένουν προσκολλημένοι στον αυστηρό ασκητισμό και την αποστροφή, αυτοί είναι ανίκανοι για τη διάβαση της νοητικής πλημμύρας. Και εκείνοι, Σάλχα, οι ασκητές και βραχμάνοι με μη αγνή σωματική συμπεριφορά, με μη αγνή λεκτική συμπεριφορά, με μη αγνή νοητική συμπεριφορά, με μη αγνό βιοπορισμό, αυτοί είναι ανίκανοι για γνώση και ενόραση, για την ανυπέρβλητη ανώτατη φώτιση.

«Όπως, Σάλχα, ένας άνθρωπος που θέλει να διασχίσει ένα ποτάμι, παίρνοντας ένα κοφτερό τσεκούρι θα εισερχόταν στο δάσος. Αυτός εκεί θα έβλεπε ένα μεγάλο νεαρό δέντρο σάλα, ευθύ, νεαρό, χωρίς να προκαλεί αμφιβολία. Αυτόν θα τον έκοβε στη ρίζα· αφού τον έκοβε στη ρίζα θα τον έκοβε στην κορυφή· αφού το έκοβε στην κορυφή θα καθάριζε καλά τα κλαδιά και τα φύλλα· αφού καθάριζε καλά τα κλαδιά και τα φύλλα θα το πελεκούσε με τσεκούρια· αφού το πελεκούσε με τσεκούρια θα το πελεκούσε με σκεπάρνια· αφού το πελεκούσε με σκεπάρνια θα το ξύστριζε με ξύστρα· αφού το ξύστριζε με ξύστρα θα το τρίβε με πέτρα· αφού το έτριβε με πέτρα θα προσπαθούσε να διασχίσει το ποτάμι.

«Τι νομίζεις, Σάλχα, είναι άραγε ικανός εκείνος ο άνθρωπος να διασχίσει το ποτάμι;»
«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Για ποιο λόγο;» «Επειδή, σεβάσμιε κύριε, εκείνο το νεαρό δέντρο σάλα είναι εξωτερικά καλά επεξεργασμένο αλλά εσωτερικά μη καθαρό. Γι' αυτό αναμένεται - το νεαρό δέντρο σάλα θα βυθιστεί, ο άνθρωπος θα φτάσει σε συμφορά και καταστροφή».

«Ακριβώς έτσι, Σάλχα, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τον αυστηρό ασκητισμό και την αποστροφή, που θεωρούν τον αυστηρό ασκητισμό και την αποστροφή ως ουσία, που διαμένουν προσκολλημένοι στον αυστηρό ασκητισμό και την αποστροφή, αυτοί είναι ανίκανοι για τη διάβαση της νοητικής πλημμύρας. Και εκείνοι, Σάλχα, οι ασκητές και βραχμάνοι με μη αγνή σωματική συμπεριφορά, με μη αγνή λεκτική συμπεριφορά, με μη αγνή νοητική συμπεριφορά, με μη αγνό βιοπορισμό, αυτοί είναι ανίκανοι για γνώση και ενόραση, για την ανυπέρβλητη ανώτατη φώτιση.

«Εκείνοι όμως, Σάλχα, οι ασκητές και βραχμάνοι που δεν υποστηρίζουν τον αυστηρό ασκητισμό και την αποστροφή, που δεν θεωρούν τον αυστηρό ασκητισμό και την αποστροφή ως ουσία, που δεν διαμένουν προσκολλημένοι στον αυστηρό ασκητισμό και την αποστροφή, αυτοί είναι ικανοί για τη διάβαση της νοητικής πλημμύρας. Και εκείνοι, Σάλχα, οι ασκητές και βραχμάνοι με αγνή σωματική συμπεριφορά, με αγνή λεκτική συμπεριφορά, με αγνή νοητική συμπεριφορά, με αγνό βιοπορισμό, αυτοί είναι ικανοί για γνώση και ενόραση, για την ανυπέρβλητη ανώτατη φώτιση.

«Όπως, Σάλχα, ένας άνθρωπος που θέλει να διασχίσει ένα ποτάμι, παίρνοντας ένα κοφτερό τσεκούρι θα εισερχόταν στο δάσος. Αυτός εκεί θα έβλεπε ένα μεγάλο νεαρό δέντρο σάλα, ευθύ, νεαρό, χωρίς να προκαλεί αμφιβολία. Αυτόν θα τον έκοβε στη ρίζα· αφού το έκοβε στη ρίζα θα το έκοβε στην κορυφή· αφού το έκοβε στην κορυφή θα καθάριζε καλά τα κλαδιά και τα φύλλα· αφού καθάριζε καλά τα κλαδιά και τα φύλλα θα το πελεκούσε με τσεκούρια· αφού το πελεκούσε με τσεκούρια θα το πελεκούσε με σκεπάρνια· αφού το πελεκούσε με σκεπάρνια, παίρνοντας ένα τρυπάνι

θα καθάριζε καλά το εσωτερικό· αφού καθάριζε καλά το εσωτερικό θα το λείαινε με ξύστρα· αφού το ξύστριζε με ξύστρα θα το τρίβε με πέτρα· αφού το έτριβε με πέτρα θα έφτιαχνε πλοίο· αφού έφτιαχνε πλοίο θα έδενε κουπιά και πηδάλιο· αφού έδενε κουπιά και πηδάλιο θα διέσχιζε το ποτάμι.

«Τι νομίζεις, Σάλχα, είναι άραγε ικανός εκείνος ο άνθρωπος να διασχίσει το ποτάμι;»
«Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Για ποιο λόγο;» «Επειδή, σεβάσμιε κύριε, εκείνο το νεαρό δέντρο σάλα είναι καλά επεξεργασμένο εξωτερικά, καλά καθαρισμένο εσωτερικά, φτιαγμένο πλοίο, δεμένο με κουπιά και πηδάλιο. Γι' αυτό αναμένεται - 'το πλοίο δεν θα βυθιστεί, ο άνθρωπος θα περάσει με ασφάλεια στην άλλη όχθη'».

«Ακριβώς έτσι, Σάλχα, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που δεν υποστηρίζουν τον αυστηρό ασκητισμό και την αποστροφή, που δεν θεωρούν τον αυστηρό ασκητισμό και την αποστροφή ως ουσία, που δεν διαμένουν προσκολλημένοι στον αυστηρό ασκητισμό και την αποστροφή, αυτοί είναι ικανοί για τη διάβαση της νοητικής πλημμύρας. Και εκείνοι, Σάλχα, οι ασκητές και βραχμάνοι με αγνή σωματική συμπεριφορά, με αγνή λεκτική συμπεριφορά, με αγνή νοητική συμπεριφορά, με αγνό βιοπορισμό, αυτοί είναι ικανοί για γνώση και ενόραση, για την ανυπέρβλητη ανώτατη φώτιση. Όπως, Σάλχα, ένας επαγγελματίας πολεμιστής ακόμη κι αν γνωρίζει πολλά τεχνάσματα με βέλη· ωστόσο αυτός με τρεις ιδιότητες γίνεται άξιος για βασιλιά, χρήσιμος για βασιλιά, θεωρείται πράγματι ως μέρος του βασιλιά. Με ποιες τρεις; Ρίχνει μακριά και χτυπάει ακαριαία και συντρίβει μεγάλο σώμα.

Όπως, Σάλχα, ένας επαγγελματίας πολεμιστής ρίχνει μακριά· ακριβώς έτσι, Σάλχα, ο ευγενής μαθητής έχει ορθή αυτοσυγκέντρωση. Ο ευγενής μαθητής με ορθή αυτοσυγκέντρωση, Σάλχα, οποιαδήποτε ύλη παρελθούσα, μελλοντική ή παρούσα, εσωτερική ή εξωτερική, χονδροειδής ή λεπτοφυής, κατώτερη ή ανώτερη, μακριά ή κοντά, όλη την ύλη 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό βλέπει όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Οποιοδήποτε αίσθημα... κ.λπ... οποιαδήποτε αντίληψη... οποιοσδήποτε δραστηριότητες... οποιαδήποτε συνείδηση παρελθούσα, μελλοντική ή παρούσα, εσωτερική ή εξωτερική, χονδροειδής ή λεπτοφυής, κατώτερη ή ανώτερη, μακριά ή κοντά, όλη τη συνείδηση 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό βλέπει όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία.

«Όπως ακριβώς, Σάλχα, ένας επαγγελματίας πολεμιστής χτυπάει ακαριαία· ακριβώς έτσι, Σάλχα, ο ευγενής μαθητής έχει ορθή άποψη. Με ορθή άποψη, Σάλχα, ο ευγενής μαθητής κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτός είναι ο υπαρξιακός πόνος»... κ.λπ... κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου».

«Όπως ακριβώς, Σάλχα, ένας επαγγελματίας πολεμιστής συντρίβει μεγάλο σώμα· ακριβώς έτσι, Σάλχα, ο ευγενής μαθητής έχει ορθή απελευθέρωση. Με ορθή απελευθέρωση, Σάλχα, ο ευγενής μαθητής συντρίβει τη μεγάλη μάζα της άγνοιας». Έκτο.

7. Η ομιλία στη βασίλισσα Μαλλικά

197. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Τότε η βασίλισσα Μάλλικα πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένη

στο πλάι, η βασίλισσα Μάλλικα είπε στον Ευλογημένο:

«Ποια άραγε, σεβάσμιε κύριε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία κάποια γυναίκα εδώ είναι άσχημη και δυσειδής και αποκρουστική στην όψη· και είναι φτωχή και χωρίς περιουσία και με λίγα αγαθά και χωρίς επιρροή;

«Και ποια, σεβάσμιε κύριε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία κάποια γυναίκα εδώ είναι άσχημη και δυσειδής και αποκρουστική στην όψη· και είναι εύπορη και με μεγάλο πλούτο και με μεγάλη περιουσία και με μεγάλη επιρροή;

«Ποια άραγε, σεβάσμιε κύριε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία κάποια γυναίκα εδώ είναι όμορφη και αξιοθέατη και χαριτωμένη, προικισμένη με υπέρτατη ομορφιά χρώματος· και είναι φτωχή και χωρίς περιουσία και με λίγα αγαθά και χωρίς επιρροή;

«Και ποια, σεβάσμιε κύριε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία κάποια γυναίκα εδώ είναι όμορφη και αξιοθέατη και χαριτωμένη, προικισμένη με υπέρτατη ομορφιά χρώματος, και είναι εύπορη και με μεγάλο πλούτο και με μεγάλη περιουσία και με μεγάλη επιρροή;»

«Εδώ, Μάλλικα, κάποια γυναίκα είναι οργίλη και με πολύ άγχος. Ακόμη και όταν της μιλούν λίγο, προσκολλάται, θυμώνει, απωθείται, μένει σταθερή στην οργή, και εκδηλώνει εκνευρισμό και μίσος και δυσαρέσκεια. Αυτή δεν είναι δωρήτρια σε ασκητή ή βραχμάνο - τροφή, ρόφημα, ρούχο, όχημα, γιρλάντες, αρώματα, καλλυντικά, τόπο ύπνου, κατάλυμα και φωτισμό. Επίσης είναι ζηλόφθονη· ζηλεύει, μνησικακεί και δημιουργεί ζήλια για τα κέρδη, τις τιμές, τον σεβασμό, την εκτίμηση, τους χαιρετισμούς και τη λατρεία των άλλων. Αν αυτή πεθαίνοντας από εκεί έρθει σε αυτή την κατάσταση ύπαρξης, οπουδήποτε επαναγεννηθεί είναι άσχημη και δυσειδής και αποκρουστική στην όψη· και είναι φτωχή και χωρίς περιουσία και με λίγα αγαθά και χωρίς επιρροή.

«Εδώ επίσης, Μάλλικα, κάποια γυναίκα είναι οργίλη και με πολύ άγχος. Ακόμη και όταν της μιλούν λίγο, προσκολλάται, θυμώνει, απωθείται, μένει σταθερή στην οργή, και εκδηλώνει εκνευρισμό και μίσος και δυσαρέσκεια. Αυτή είναι δωρήτρια σε ασκητή ή βραχμάνο - τροφή, ρόφημα, ρούχο, όχημα, γιρλάντες, αρώματα, καλλυντικά, τόπο ύπνου, κατάλυμα και φωτισμό. Επίσης δεν είναι ζηλόφθονη· δεν ζηλεύει, δεν μνησικακεί και δεν δημιουργεί ζήλια για τα κέρδη, τις τιμές, τον σεβασμό, την εκτίμηση, τους χαιρετισμούς και τη λατρεία των άλλων. Αν αυτή πεθαίνοντας από εκεί έρθει σε αυτή την κατάσταση ύπαρξης, οπουδήποτε επαναγεννηθεί είναι άσχημη και δυσειδής και αποκρουστική στην όψη· και είναι εύπορη και με μεγάλο πλούτο και με μεγάλη περιουσία και με μεγάλη επιρροή.

«Εδώ επίσης, Μάλλικα, κάποια γυναίκα δεν είναι οργίλη και χωρίς πολύ άγχος. Ακόμη και όταν της μιλούν πολύ, δεν προσκολλάται, δεν θυμώνει, δεν απωθείται, δεν μένει σταθερή στην οργή, και δεν εκδηλώνει εκνευρισμό και μίσος και δυσαρέσκεια. Αυτή δεν είναι δωρήτρια σε ασκητή ή βραχμάνο - τροφή, ρόφημα, ρούχο, όχημα, γιρλάντες, αρώματα, καλλυντικά, τόπο ύπνου, κατάλυμα και φωτισμό. Επίσης είναι ζηλόφθονη· ζηλεύει, μνησικακεί και δημιουργεί ζήλια για τα κέρδη, τις τιμές, τον σεβασμό, την εκτίμηση, τους χαιρετισμούς και τη λατρεία των άλλων. Αν αυτή πεθαίνοντας από εκεί έρθει σε αυτή την κατάσταση ύπαρξης, οπουδήποτε

επαναγεννηθεί είναι όμορφη και αξιοθέατη και χαριτωμένη, προικισμένη με υπέρτατη ομορφιά χρώματος· και είναι φτωχή και χωρίς περιουσία και με λίγα αγαθά και χωρίς επιρροή.

«Εδώ επίσης, Μάλλικα, κάποια γυναίκα δεν είναι οργίλη και χωρίς πολύ άγχος. Ακόμη και όταν της μιλούν πολύ, δεν προσκολλάται, δεν θυμώνει, δεν απωθείται, δεν μένει σταθερή στην οργή, και δεν εκδηλώνει εκνευρισμό και μίσος και δυσαρέσκεια. Αυτή είναι δωρήτρια σε ασκητή ή βραχμάνο - τροφή, ρόφημα, ρούχο, όχημα, γιρλάντες, αρώματα, καλλυντικά, τόπο ύπνου, κατάλυμα και φωτισμό. Επίσης δεν είναι ζηλόφθονη· δεν ζηλεύει, δεν μνησικακεί και δεν δημιουργεί ζήλια για τα κέρδη, τις τιμές, τον σεβασμό, την εκτίμηση, τους χαιρετισμούς και τη λατρεία των άλλων. Αν αυτή πεθαίνοντας από εκεί έρθει σε αυτή την κατάσταση ύπαρξης, οπουδήποτε επαναγεννηθεί είναι όμορφη και αξιοθέατη και χαριτωμένη, προικισμένη με υπέρτατη ομορφιά χρώματος· και είναι εύπορη και με μεγάλο πλούτο και με μεγάλη περιουσία και με μεγάλη επιρροή.

«Αυτή λοιπόν, Μάλλικα, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία κάποια γυναίκα εδώ είναι άσχημη και δύσμορφη, πολύ αποκρουστική στην όψη· και είναι φτωχή και χωρίς περιουσία και με λίγα αγαθά και χωρίς επιρροή. Αυτή όμως, Μάλλικα, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία κάποια γυναίκα εδώ είναι άσχημη και δύσμορφη, πολύ αποκρουστική στην όψη· και είναι εύπορη και με μεγάλο πλούτο και με μεγάλη περιουσία και με μεγάλη επιρροή. Αυτή λοιπόν, Μάλλικα, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία κάποια γυναίκα εδώ είναι όμορφη και αξιοθέατη, χαριτωμένη, προικισμένη με υπέρτατη ομορφιά χρώματος· και είναι φτωχή και χωρίς περιουσία και με λίγα αγαθά και χωρίς επιρροή. Αυτή όμως, Μάλλικα, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία κάποια γυναίκα εδώ είναι όμορφη και αξιοθέατη, χαριτωμένη, προικισμένη με υπέρτατη ομορφιά χρώματος· και είναι εύπορη, με μεγάλο πλούτο, με μεγάλη περιουσία και με μεγάλη επιρροή».

Όταν αυτό ειπώθηκε, η βασίλισσα Μάλλικα είπε στον Ευλογημένο: «Εγώ λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, σε άλλη γέννηση ήμουν οργίλη και με πολύ άγχος· ακόμη και όταν μου μιλούσαν λίγο, προσκολλιόμουν, θύμωνα, απωθιόμουν, έμενα σταθερή στην οργή, και εκδήλωνα εκνευρισμό και μίσος και δυσαρέσκεια· γι' αυτό εγώ, σεβάσμιε κύριε, τώρα είμαι άσχημη, δύσμορφη, πολύ αποκρουστική στην όψη.

«Εγώ λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, σε άλλη γέννηση ήμουν δωρήτρια σε ασκητή ή βραχμάνο - τροφή, ρόφημα, ρούχο, όχημα, γιρλάντες, αρώματα, καλλυντικά, τόπο ύπνου, κατάλυμα και φωτισμό· γι' αυτό εγώ, σεβάσμιε κύριε, τώρα είμαι εύπορη, με μεγάλο πλούτο, με μεγάλη περιουσία.

«Εγώ λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, σε άλλη γέννηση ήμουν χωρίς ζήλια· δεν ζήλευα, δεν μνησικακούσα και δεν δημιουργούσα ζήλια για τα κέρδη, τις τιμές, τον σεβασμό, την εκτίμηση, τους χαιρετισμούς και τη λατρεία των άλλων· γι' αυτό εγώ, σεβάσμιε κύριε, τώρα έχω μεγάλη επιρροή. Υπάρχουν όμως, σεβάσμιε κύριε, σε αυτή τη βασιλική οικογένεια κόρες της πολεμικής κάστας και κόρες βραχμάνων και κόρες οικοδεσποτών· σε αυτές εγώ ασκώ κυριαρχία και εξουσία. Εγώ, σεβάσμιε κύριε, από σήμερα και στο εξής θα είμαι χωρίς οργή και χωρίς πολύ άγχος· ακόμη και όταν μου μιλούν πολύ, δεν θα προσκολλώμαι, δεν θα θυμώνω, δεν θα απωθούμαι, δεν θα μένω σταθερή στην οργή, δεν θα εκδηλώνω εκνευρισμό και μίσος και δυσαρέσκεια· θα δίνω σε ασκητή ή βραχμάνο τροφή, ρόφημα, ρούχο, όχημα, γιρλάντες, αρώματα,

καλλυντικά, τόπο ύπνου, κατάλυμα και φωτισμό. Θα είμαι χωρίς ζήλια· δεν θα ζηλεύω, δεν θα μνησικακώ και δεν θα δημιουργώ ζήλια για τα κέρδη, τις τιμές, τον σεβασμό, την εκτίμηση, τους χαιρετισμούς και τη λατρεία των άλλων. Θαυμάσιο, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... Ας με θεωρεί ο Ευλογημένος, σεβάσμιε κύριε, λαϊκή ακόλουθο που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής». Έβδομη.

8. Η ομιλία για τον αυστηρό ασκητισμό του εαυτού

198. «Υπάρχουν, μοναχοί, αυτά τα τέσσερα άτομα στον κόσμο. Ποιοι τέσσερις; Εδώ, μοναχοί, κάποιο άτομο βασανίζει τον εαυτό του και είναι αφοσιωμένο στην επιδίωξη της αυτοταλαιπωρίας. Εδώ επίσης, μοναχοί, κάποιο άτομο βασανίζει τους άλλους και είναι αφοσιωμένο στην επιδίωξη της ταλαιπωρίας των άλλων. Εδώ επίσης, μοναχοί, κάποιο άτομο και βασανίζει τον εαυτό του και είναι αφοσιωμένο στην επιδίωξη της αυτοταλαιπωρίας, και βασανίζει τους άλλους και είναι αφοσιωμένο στην επιδίωξη της ταλαιπωρίας των άλλων. Εδώ επίσης, μοναχοί, κάποιο άτομο ούτε βασανίζει τον εαυτό του ούτε είναι αφοσιωμένο στην επιδίωξη της αυτοταλαιπωρίας, ούτε βασανίζει τους άλλους ούτε είναι αφοσιωμένο στην επιδίωξη της ταλαιπωρίας των άλλων. Αυτός, μη βασανίζοντας τον εαυτό του, μη βασανίζοντας τους άλλους, στην παρούσα ζωή χωρίς πόθο, κατασβεσμένος, ψυχρός, βιώνοντας ευτυχία, διαμένει με τον εαυτό του σε υψηλή κατάσταση.

«Και πώς, μοναχοί, ένα άτομο βασανίζει τον εαυτό του και είναι αφοσιωμένο στην επιδίωξη της αυτοταλαιπωρίας; Εδώ, μοναχοί, κάποιος είναι γυμνός ασκητής, χωρίς περιορισμούς στη συμπεριφορά του, γλείφει τα χέρια του, δεν έρχεται όταν του λένε «έλα, σεβάσμιε», δεν στέκεται όταν του λένε «στάσου, σεβάσμιε», δεν δέχεται τροφή που του φέρνουν, ούτε τροφή ειδικά παρασκευασμένη για αυτόν, ούτε συναινεί σε πρόσκληση. Αυτός δεν δέχεται τροφή από το στόμιο της στάμνας, δεν δέχεται από το στόμιο του καλαθιού, ούτε πέρα από το κατώφλι, ούτε πέρα από ένα ραβδί, ούτε πέρα από ένα γουδοχέρι, ούτε από δύο που τρώνε μαζί, ούτε από έγκυο γυναίκα, ούτε από γυναίκα που θηλάζει, ούτε από γυναίκα που συνευρίσκεται με άνδρα, ούτε από συλλογές τροφής, ούτε όπου στέκεται σκύλος, ούτε όπου πετούν μύγες σε σμήνη, δεν τρώει ψάρι, δεν τρώει κρέας, δεν πίνει οينوπνευματώδη ποτά, δεν πίνει ζυμωμένα ποτά, δεν πίνει νερό από πίτουρα. Αυτός είτε παίρνει τροφή από ένα σπίτι και τρώει μία μπουκιά, είτε παίρνει τροφή από δύο σπίτια και τρώει δύο μπουκιές... κ.λπ... είτε παίρνει τροφή από επτά σπίτια και τρώει επτά μπουκιές· συντηρείται ακόμη και με μία μερίδα, συντηρείται ακόμη και με δύο μερίδες... κ.λπ... συντηρείται ακόμη και με επτά μερίδες· τρώει τροφή ακόμη και μία φορά την ημέρα, τρώει τροφή ακόμη και μία φορά κάθε δύο ημέρες... κ.λπ... τρώει τροφή ακόμη και μία φορά κάθε επτά ημέρες. Έτσι διαμένει αφοσιωμένος σε τέτοιου είδους επιδίωξη περιοδικής κατανάλωσης τροφής ακόμη και κάθε μισό μήνα.

«Αυτός τρώει λαχανικά, τρώει κεχρί, τρώει άγριο ρύζι, τρώει απορρίμματα δέρματος, τρώει βρύα, τρώει πίτουρα, τρώει καμένο ρύζι από τον πάτο της κατσαρόλας, τρώει πίτα σησαμιού, τρώει χορτάρι, τρώει κοπριά αγελάδας· συντηρείται με ρίζες και καρπούς του δάσους τρώγοντας πεσμένους καρπούς.

«Αυτός φορά κανναβένια ρούχα, φορά μεικτά ρούχα, φορά ρούχα από νεκρούς, φορά κουρέλια, φορά φλοιό δέντρου, φορά δέρμα αντιλόπης, φορά σχισμένο δέρμα αντιλόπης, φορά ένδυμα από γρασίδι κούσα, φορά ένδυμα από φλοιό, φορά ένδυμα

από ξύλινες πλάκες, φορά κουβέρτα από ανθρώπινα μαλλιά, φορά κουβέρτα από τρίχες ουράς αλόγου, φορά ένδυμα από φτερά κουκουβάγιας· ξεριζώνει τα μαλλιά και τα γένια του αφοσιωμένος στην πρακτική του ξεριζώματος μαλλιών και γενιών· στέκεται όρθιος αρνούμενος να καθίσει· οκλάζει αφοσιωμένος στην επίμονη προσπάθεια του οκλαδόν· κοιμάται σε αγκάθια φτιάχνοντας κρεβάτι από αγκάθια· διαμένει αφοσιωμένος στην πρακτική της βύθισης στο νερό τρεις φορές την ημέρα συμπεριλαμβανομένου του βραδιού. Έτσι διαμένει αφοσιωμένος σε τέτοιου είδους πολλαπλή επιδίωξη θέρμανσης και ταλαιπωρίας του σώματος. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένα άτομο βασανίζει τον εαυτό του και είναι αφοσιωμένο στην επιδίωξη της αυτοταλαιπωρίας.

«Και πώς, μοναχοί, ένα άτομο βασανίζει τους άλλους και είναι αφοσιωμένο στην επιδίωξη της ταλαιπωρίας των άλλων; Εδώ, μοναχοί, κάποιο άτομο είναι σφαγέας προβάτων, σφαγέας χοίρων, κυνηγός πουλιών, κυνηγός ελαφιών, σκληρός κυνηγός, ψαράς, κλέφτης, δήμιος κλεφτών, χασάπης βοδιών, δεσμοφύλακας, ή οποιοσδήποτε άλλος με άγριες δραστηριότητες. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένα άτομο βασανίζει τους άλλους και είναι αφοσιωμένο στην επιδίωξη της ταλαιπωρίας των άλλων.

«Και πώς, μοναχοί, ένα άτομο και βασανίζει τον εαυτό του και είναι αφοσιωμένο στην επιδίωξη της αυτοταλαιπωρίας, και βασανίζει τους άλλους και είναι αφοσιωμένο στην επιδίωξη της ταλαιπωρίας των άλλων; Εδώ, μοναχοί, κάποιο άτομο είναι είτε βασιλιάς της πολεμικής κάστας χρισμένος στην κορυφή, είτε βραχμάνος με μεγάλη περιουσία. Αυτός, αφού κτίσει μια νέα αίθουσα θυσιών ανατολικά της πόλης, αφού ξυρίσει τα μαλλιά και τα γένια του, αφού φορέσει τραχύ δέρμα αντιλόπης, αφού αλείψει το σώμα του με βουτυρέλαιο και λάδι, ξύνοντας την πλάτη του με κέρατο ελαφιού, εισέρχεται στη νέα αίθουσα θυσιών μαζί με την κύρια βασίλισσα και τον βραχμάνο αρχιερέα. Εκεί φτιάχνει κρεβάτι στο γυμνό έδαφος αλειμμένο με πράσινη βλάστηση. Από μία αγελάδα με μοσχάρι όμοιο με αυτήν, το γάλα που υπάρχει στη μία θηλή με αυτό συντηρείται ο βασιλιάς· το γάλα που υπάρχει στη δεύτερη θηλή με αυτό συντηρείται η κύρια βασίλισσα· το γάλα που υπάρχει στην τρίτη θηλή με αυτό συντηρείται ο βραχμάνος αρχιερέας· το γάλα που υπάρχει στην τέταρτη θηλή με αυτό κάνει προσφορά στη φωτιά· με το υπόλοιπο συντηρείται το μοσχάκι. Αυτός λέει τα εξής: «Τόσοι ταύροι ας σφαγούν για τη θυσία, τόσα νεαρά βόδια ας σφαγούν για τη θυσία, τόσες νεαρές αγελάδες ας σφαγούν για τη θυσία, τόσες κατσίκες ας σφαγούν για τη θυσία, τόσα πρόβατα ας σφαγούν για τη θυσία, τόσα δέντρα ας κοπούν για στύλους θυσιάς, τόσα χόρτα κούσα ας θεριστούν για ιερό στρώμα». Και όσοι είναι δούλοι ή υπηρέτες ή εργάτες του, αυτοί επίσης κάνουν τις προετοιμασίες απειλούμενοι με ρόπαλα, απειλούμενοι με φόβο, με δακρυσμένα πρόσωπα κλαίγοντας. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένα άτομο και βασανίζει τον εαυτό του και είναι αφοσιωμένο στην επιδίωξη της αυτοταλαιπωρίας, και βασανίζει τους άλλους και είναι αφοσιωμένο στην επιδίωξη της ταλαιπωρίας των άλλων.

«Και πώς, μοναχοί, ένα άτομο ούτε βασανίζει τον εαυτό του ούτε είναι αφοσιωμένο στην επιδίωξη της αυτοταλαιπωρίας, ούτε βασανίζει τους άλλους ούτε είναι αφοσιωμένο στην επιδίωξη της ταλαιπωρίας των άλλων; Αυτός, μη βασανίζοντας τον εαυτό του, μη βασανίζοντας τους άλλους, στην παρούσα ζωή χωρίς πόθο, κατασβεσμένος, ψυχρός, βιώνοντας ευτυχία, διαμένει με τον εαυτό του σε υψηλή κατάσταση. Εδώ, μοναχοί, ο Τατχάγκατα εγείρεται στον κόσμο, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, ο τέλειος στην αληθινή γνώση και στην καλή συμπεριφορά, ο

Καλότυχος, ο γνώστης του κόσμου, ο ανυπέρβλητος οδηγός των ανθρώπων που πρέπει να εκπαιδευτούν, ο Διδάσκαλος θεών και ανθρώπων, ο Φωτισμένος, ο Ευλογημένος. Αυτός, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση αυτόν τον κόσμο μαζί με τους θεούς, τον Μάρα, τον Βράχμα, αυτή τη γενιά μαζί με τους ασκητές και τους βραχμάνους, μαζί με τους θεούς και τους ανθρώπους, τον διακηρύσσει. Αυτός διδάσκει τη Διδασκαλία που είναι καλή στην αρχή, καλή στη μέση, καλή στο τέλος, με νόημα και φρασεολογία, και φανερώνει την άγια ζωή ολοκληρωμένη και αγνή. Αυτή τη Διδασκαλία την ακούει ένας οικοδεσπότης ή ο γιος ενός οικοδεσπότη ή κάποιος που γεννήθηκε σε κάποια άλλη οικογένεια. Αφού ακούσει αυτή τη Διδασκαλία, αποκτά πίστη στον Τατχάγκατα. Προικισμένος με αυτή την απόκτηση πίστης, σκέφτεται έτσι: «Η οικογενειακή ζωή είναι εγκλεισμός, ένα μονοπάτι σκόνης· η αναχώρηση είναι σαν τον ανοιχτό ουρανό. Δεν είναι εύκολο για κάποιον που ζει εντός οικίας να ακολουθήσει την άγια ζωή απόλυτα ολοκληρωμένη, απόλυτα αγνή, γυαλισμένη σαν κοχύλι. Γιατί να μην ξυρίσω τα μαλλιά και τα γένια μου, να ντυθώ με ωχρίνα ρούχα και να αναχωρήσω από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή;» Και αργότερα, εγκαταλείποντας είτε λίγα είτε πολλά πλούτη, εγκαταλείποντας είτε μικρό είτε μεγάλο κύκλο συγγενών, αφού ξύρισε τα μαλλιά και τα γένια του και ντύθηκε με ωχρίνα ρούχα, αναχωρεί από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή.

Έχοντας αναχωρήσει έτσι, έχοντας επιτύχει την εξάσκηση και τον τρόπο ζωής των μοναχών, έχοντας εγκαταλείψει τον φόνο έμβιων όντων, απέχει από τον φόνο έμβιων όντων. Έχει αφήσει το ραβδί και το μαχαίρι, είναι ευσυνείδητος, γεμάτος συμπόνια, και διαμένει επιδιώκοντας το καλό όλων των έμβιων όντων. Έχοντας εγκαταλείψει τη λήψη του μη δοσμένου, απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου. Παίρνει μόνο ό,τι του δίνεται, περιμένει μόνο ό,τι του δίνεται, και διαμένει με ειλικρίνεια χωρίς σκέψεις κλοπής. Έχοντας εγκαταλείψει τη μη αγνή ζωή, ζει αγνή ζωή, μένοντας μακριά και απέχοντας από την κακή πρακτική, τη συνήθη πρακτική των χωρικών. Έχοντας εγκαταλείψει το ψέμα, απέχει από το ψέμα. Λέει την αλήθεια, είναι αφοσιωμένος στην αλήθεια, είναι αξιόπιστος, έμπιστος, δεν εξαπατά τον κόσμο. Έχοντας εγκαταλείψει τη διχαστική ομιλία, απέχει από τη διχαστική ομιλία· δεν επαναλαμβάνει αλλού αυτά που άκουσε εδώ για να διχάσει αυτούς, ούτε επαναλαμβάνει σε αυτούς αυτά που άκουσε αλλού για να διχάσει εκείνους· έτσι είναι αυτός που ενώνει αυτούς που είναι διχασμένοι, που ενθαρρύνει αυτούς που είναι ενωμένοι, που απολαμβάνει την αρμονία, χαίρεται με την αρμονία, ευχαριστιέται με την αρμονία, εκφράζει λόγια που δημιουργούν αρμονία. Έχοντας εγκαταλείψει τη σκληρή ομιλία, απέχει από τη σκληρή ομιλία· εκφράζει λόγια που είναι απαλά, ευχάριστα στο αυτί, στοργικά, που πηγαίνουν στην καρδιά, ευγενικά, αρεστά και ευχάριστα στους πολλούς. Έχοντας εγκαταλείψει τη φλυαρία, απέχει από τη φλυαρία. Μιλάει την κατάλληλη στιγμή, εκφράζει αυτό που είναι πραγματικό, μιλάει για το όφελος, για τη Διδασκαλία και τη μοναστική διαγωγή· τα λόγια του είναι πολύτιμα, έγκαιρα, λογικά, μετρημένα και γεμάτα νόημα.

«Αυτός απέχει από το να βλάπτει σπόρους και φυτά. Τρώει μόνο ένα γεύμα την ημέρα, απέχει από το φαγητό τη νύχτα και σε ακατάλληλες ώρες. Απέχει από το να παρακολουθεί χορό, τραγούδι, μουσική και θεάματα. Απέχει από το να φορά γιρλάντες, να χρησιμοποιεί αρώματα και καλλυντικά και να στολίζεται. Απέχει από τη χρήση ψηλών και μεγάλων κρεβατιών. Απέχει από το να δέχεται χρυσό και ασήμι. Απέχει από το να δέχεται ωμά σιτηρά. Απέχει από το να δέχεται ωμό κρέας. Απέχει

από το να δέχεται γυναίκες και κορίτσια. Απέχει από το να δέχεται δούλους και δούλες. Απέχει από το να δέχεται κατσίκες και πρόβατα. Απέχει από το να δέχεται κοτόπουλα και γουρούνια. Απέχει από το να δέχεται ελέφαντες, βόδια, άλογα και φοράδες. Απέχει από το να δέχεται χωράφια και γη. Απέχει από το να αναλαμβάνει αποστολές και μεταφορές μηνυμάτων. Απέχει από την αγορά και πώληση. Απέχει από το να εξαπατά με ψεύτικες ζυγαριές, ψεύτικα μέταλλα και ψεύτικα μέτρα. Απέχει από τη δωροδοκία, την εξαπάτηση, την απάτη και την ανεντιμότητα. Απέχει από τον ακρωτηριασμό, τη δολοφονία, τη φυλάκιση, τη ληστεία, το πλιάτσικο και τη βία.

Αυτός είναι ικανοποιημένος με χιτώνα για να καλύπτει το σώμα του, με προσφερόμενη τροφή για να γεμίζει την κοιλιά του. Όπου κι αν πηγαίνει, φεύγει παίρνοντας μαζί του μόνο αυτά. Όπως ακριβώς ένα φτερωτό πουλί όπου κι αν πετά, πετά μόνο με το φορτίο των φτερών του· ακριβώς έτσι ένας μοναχός είναι ικανοποιημένος με χιτώνα για να καλύπτει το σώμα του, με προσφερόμενη τροφή για να γεμίζει την κοιλιά του. Όπου κι αν πηγαίνει, φεύγει παίρνοντας μαζί του μόνο αυτά. Αυτός, προικισμένος με αυτό το ευγενές σύνολο ηθικής, βιώνει εσωτερικά την ευτυχία που είναι χωρίς σφάλμα.

Αυτός, έχοντας δει μια μορφή με το μάτι, δεν συλλαμβάνει το χαρακτηριστικό της ούτε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Επειδή αν παρέμενε με την οφθαλμική ικανότητα ασυγκράτητη, η πλεονεξία, η δυσαρέσκεια και οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις θα τον κατέκλυζαν, ακολουθεί την αυτοσυγκράτησή της· προστατεύει την οφθαλμική ικανότητα· επιτυγχάνει αυτοσυγκράτηση στην οφθαλμική ικανότητα. Έχοντας ακούσει έναν ήχο με το αυτί... έχοντας μυρίσει μια οσμή με τη μύτη... έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα... έχοντας αγγίξει ένα απτό αντικείμενο με το σώμα... έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, δεν συλλαμβάνει το χαρακτηριστικό του ούτε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του. Επειδή αν παρέμενε με τη νοητική ικανότητα ασυγκράτητη, η πλεονεξία, η δυσαρέσκεια και οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις θα τον κατέκλυζαν, ακολουθεί την αυτοσυγκράτησή της· προστατεύει τη νοητική ικανότητα· επιτυγχάνει αυτοσυγκράτηση στη νοητική ικανότητα. Αυτός, προικισμένος με αυτή την ευγενή αυτοσυγκράτηση των ικανοτήτων, βιώνει εσωτερικά την αμόλυντη ευτυχία.

Αυτός ενεργεί με πλήρη επίγνωση όταν προχωρεί και όταν επιστρέφει, ενεργεί με πλήρη επίγνωση όταν κοιτάζει μπροστά και όταν κοιτάζει γύρω, ενεργεί με πλήρη επίγνωση όταν λυγίζει και όταν τεντώνει, ενεργεί με πλήρη επίγνωση όταν φορά τον διπλό χιτώνα, το κύπελλο και τον χιτώνα, ενεργεί με πλήρη επίγνωση όταν τρώει, πίνει, μασά και γεύεται, ενεργεί με πλήρη επίγνωση όταν αφοδεύει και ουρεί, ενεργεί με πλήρη επίγνωση όταν περπατά, στέκεται, κάθεται, κοιμάται, είναι ξύπνιος, μιλά και σιωπά.

Αυτός, προικισμένος με αυτό το ευγενές σύνολο ηθικής, προικισμένος με αυτή την ευγενή αυτοσυγκράτηση των ικανοτήτων, προικισμένος με αυτή την ευγενή μνήμη και ενσυνειδητότητα, αναζητά ένα απομονωμένο κατάλυμα - ένα δάσος, τη βάση ενός δένδρου, ένα βουνό, μια χαράδρα, μια σπηλιά στο βουνό, ένα νεκροταφείο, ένα βαθύ δάσος, ένα ανοιχτό μέρος, έναν σωρό από άχυρα. Αυτός, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, κάθεται διασταυρώνοντας τα πόδια του, κρατώντας το σώμα του ευθύ, εδραιώνοντας τη μνήμη μπροστά στο πρόσωπο. Αυτός, έχοντας εγκαταλείψει την πλεονεξία στον κόσμο, διαμένει με νου απαλλαγμένο από πλεονεξία, καθαρίζει τη συνείδηση από την πλεονεξία. Έχοντας

εγκαταλείπει τον θυμό και τη μοχθηρία, διαμένει με νου χωρίς κακία, γεμάτος συμπόνια για την ευημερία όλων των έμβιων όντων, καθαρίζει τη συνείδηση από τον θυμό και τη μοχθηρία. Έχοντας εγκαταλείπει τη νωθρότητα και την υπνηλία, διαμένει απαλλαγμένος από νωθρότητα και υπνηλία, με αντίληψη του φωτός, μνήμων και με πλήρη επίγνωση, καθαρίζει τη συνείδηση από τη νωθρότητα και την υπνηλία. Έχοντας εγκαταλείπει την ανησυχία και την τύψη, διαμένει χωρίς ανησυχία, με εσωτερικά γαλήνιο νου, καθαρίζει τη συνείδηση από την ανησυχία και την τύψη. Έχοντας εγκαταλείπει τη σκεπτικιστική αμφιβολία, διαμένει έχοντας διαβεί τη σκεπτικιστική αμφιβολία, χωρίς αμφιβολία για τις καλές νοητικές καταστάσεις, καθαρίζει τη συνείδηση από τη σκεπτικιστική αμφιβολία. Αυτός, έχοντας εγκαταλείπει αυτά τα πέντε νοητικά εμπόδια, τις ακαθαρσίες του νου που εξασθενίζουν τη σοφία, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση.

Αυτός, με τον νου έτσι αυτοσυγκεντρωμένο, αγνό, λαμπερό, χωρίς νοητική κηλίδα, απαλλαγμένο από ακαθαρσίες, εύπλαστο, εργάσιμο, σταθερό, που έχει φτάσει στην αδιαταραξία, στρέφει τον νου προς τη γνώση της ανάμνησης προηγούμενων ζωών... κ.λπ... προς τη γνώση του θανάτου και της επαναγέννησης των όντων... κ.λπ... στρέφει τον νου προς τη γνώση της εξάλειψης των νοητικών διαφθορών. Αυτός κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτός είναι ο υπαρξιακός πόνος», κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η προέλευση του υπαρξιακού πόνου», κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η παύση του υπαρξιακού πόνου», κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου». Κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτές είναι οι νοητικές διαφθορές», κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η προέλευση των νοητικών διαφθορών», κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η παύση των νοητικών διαφθορών», κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση των νοητικών διαφθορών».

Καθώς αυτός γνωρίζει έτσι και βλέπει έτσι, ο νους απελευθερώνεται από τη νοητική διαφθορά της φιληδονίας, ο νους απελευθερώνεται από τη νοητική διαφθορά της προσκόλλησης στην ύπαρξη, ο νους απελευθερώνεται από τη νοητική διαφθορά της άγνοιας· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένα άτομο ούτε βασανίζει τον εαυτό του ούτε είναι αφοσιωμένο στην επιδίωξη της αυτοταλαιπωρίας, ούτε βασανίζει τους άλλους ούτε είναι αφοσιωμένο στην επιδίωξη της ταλαιπωρίας των άλλων. Αυτός, μη βασανίζοντας τον εαυτό του, μη βασανίζοντας τους άλλους, στην παρούσα ζωή χωρίς πόθο, κατασβεσμένος, ψυχρός, βιώνοντας ευτυχία, διαμένει με τον εαυτό του σε υψηλή κατάσταση. Αυτά, μοναχοί, είναι τα τέσσερα άτομα που υπάρχουν στον κόσμο». Όγδοη.

9. Η ομιλία για την επιθυμία

199. Ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Θα σας διδάξω, μοναχοί, την επιθυμία, την παγιδευτική, τη ρέουσα, τη διάχυτη, την κολλώδη, εξαιτίας της οποίας αυτός ο κόσμος περιτυλιγμένος και σκεπασμένος, έχοντας γίνει σαν μπερδεμένο νήμα, σαν κουβάρι με κόμπους, σαν μπλεγμένα βούρλα και καλάμια, δεν ξεπερνά τον κόσμο της αθλιότητας, τον κακότυχο κόσμο, τον κόσμο του ξεπεσμού, την περιπλάνηση στον

κύκλο των επαναγεννήσεων. Ακούστε το, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Και ποια είναι, μοναχοί, αυτή η επιθυμία, η παγιδευτική, η ρέουσα, η διάχυτη, η κολλώδης, εξαιτίας της οποίας αυτός ο κόσμος περιτυλιγμένος και σκεπασμένος, έχοντας γίνει σαν μπερδεμένο νήμα, σαν κουβάρι με κόμπους, σαν μπλεγμένα βούρλα και καλάμια, δεν ξεπερνά τον κόσμο της αθλιότητας, τον κακότυχο κόσμο, τον κόσμο του ξεπεσμού, την περιπλάνηση στον κύκλο των επαναγεννήσεων; Υπάρχουν λοιπόν, μοναχοί, δεκαοκτώ περιπλανήσεις της επιθυμίας αναφορικά με το εσωτερικό, δεκαοκτώ περιπλανήσεις της επιθυμίας αναφορικά με το εξωτερικό.

Ποιες είναι οι δεκαοκτώ περιπλανήσεις της επιθυμίας αναφορικά με το εσωτερικό; Όταν υπάρχει, μοναχοί, το 'υπάρχω', υπάρχει το 'υπάρχω έτσι', υπάρχει το 'υπάρχω τοιουτοτρόπως', υπάρχει το 'υπάρχω διαφορετικά', υπάρχει το 'είμαι μόνιμος', υπάρχει το 'είμαι παροδικός', υπάρχει το 'μήπως υπάρχω', υπάρχει το 'μήπως υπάρχω έτσι', υπάρχει το 'μήπως υπάρχω τοιουτοτρόπως', υπάρχει το 'μήπως υπάρχω διαφορετικά', υπάρχει το 'μακάρι να υπάρχω', υπάρχει το 'μακάρι να υπάρχω έτσι', υπάρχει το 'μακάρι να υπάρχω τοιουτοτρόπως', υπάρχει το 'μακάρι να υπάρχω διαφορετικά', υπάρχει το 'θα υπάρχω', υπάρχει το 'θα υπάρχω έτσι', υπάρχει το 'θα υπάρχω τοιουτοτρόπως', υπάρχει το 'θα υπάρχω διαφορετικά'. Αυτές είναι οι δεκαοκτώ περιπλανήσεις της επιθυμίας αναφορικά με το εσωτερικό.

Ποιες είναι οι δεκαοκτώ περιπλανήσεις της επιθυμίας αναφορικά με το εξωτερικό; Όταν υπάρχει, μοναχοί, το 'υπάρχω μέσω αυτού', υπάρχει το 'μέσω αυτού υπάρχω έτσι', υπάρχει το 'μέσω αυτού υπάρχω τοιουτοτρόπως', υπάρχει το 'μέσω αυτού υπάρχω διαφορετικά', υπάρχει το 'μέσω αυτού είμαι μόνιμος', υπάρχει το 'μέσω αυτού είμαι παροδικός', υπάρχει το 'μέσω αυτού μήπως υπάρχω', υπάρχει το 'μέσω αυτού μήπως υπάρχω έτσι', υπάρχει το 'μέσω αυτού μήπως υπάρχω τοιουτοτρόπως', υπάρχει το 'μέσω αυτού μήπως υπάρχω διαφορετικά', υπάρχει το 'μέσω αυτού μακάρι να υπάρχω', υπάρχει το 'μέσω αυτού μακάρι να υπάρχω έτσι', υπάρχει το 'μέσω αυτού μακάρι να υπάρχω τοιουτοτρόπως', υπάρχει το 'μέσω αυτού μακάρι να υπάρχω διαφορετικά', υπάρχει το 'μέσω αυτού θα υπάρχω', υπάρχει το 'μέσω αυτού θα υπάρχω τοιουτοτρόπως', υπάρχει το 'μέσω αυτού θα υπάρχω διαφορετικά'. Αυτές είναι οι δεκαοκτώ περιπλανήσεις της επιθυμίας αναφορικά με το εξωτερικό.

Έτσι λοιπόν δεκαοκτώ περιπλανήσεις της επιθυμίας αναφορικά με το εσωτερικό, δεκαοκτώ περιπλανήσεις της επιθυμίας αναφορικά με το εξωτερικό. Αυτές ονομάζονται, μοναχοί, τριάντα έξι περιπλανήσεις της επιθυμίας. Έτσι λοιπόν τέτοιου είδους τριάντα έξι περιπλανήσεις της επιθυμίας του παρελθόντος, τριάντα έξι περιπλανήσεις της επιθυμίας του μέλλοντος, τριάντα έξι περιπλανήσεις της επιθυμίας του παρόντος. Έτσι υπάρχουν εκατόν οκτώ περιπλανήσεις της επιθυμίας.

Αυτή λοιπόν είναι, μοναχοί, η επιθυμία, η παγιδευτική, η ρέουσα, η διάχυτη, η κολλώδης, εξαιτίας της οποίας αυτός ο κόσμος περιτυλιγμένος και σκεπασμένος, έχοντας γίνει σαν μπερδεμένο νήμα, σαν κουβάρι με κόμπους, σαν μπλεγμένα βούρλα και καλάμια, δεν ξεπερνά τον κόσμο της αθλιότητας, τον κακότυχο κόσμο, τον κόσμο του ξεπεσμού, την περιπλάνηση στον κύκλο των επαναγεννήσεων». Ένατη.

10. Η ομιλία για την αγάπη

200. «Αυτά τα τέσσερα, μοναχοί, γεννιούνται. Ποιες τέσσερις; Από την αγάπη γεννιέται αγάπη, από την αγάπη γεννιέται μίσος, από το μίσος γεννιέται αγάπη, από το μίσος γεννιέται μίσος.

«Και πώς, μοναχοί, από την αγάπη γεννιέται αγάπη; Εδώ, μοναχοί, ένα άτομο είναι επιθυμητό, αγαπητό, ευχάριστο για ένα άλλο άτομο. Οι άλλοι συμπεριφέρονται σε αυτόν με επιθυμητό, αγαπητό, ευχάριστο τρόπο. Αυτός σκέφτεται: «Αυτό το άτομο που είναι επιθυμητό, αγαπητό, ευχάριστο για μένα, οι άλλοι συμπεριφέρονται σε αυτόν με επιθυμητό, αγαπητό, ευχάριστο τρόπο». Αυτός γεννά αγάπη για εκείνους. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, από την αγάπη γεννιέται αγάπη.

«Και πώς, μοναχοί, από την αγάπη γεννιέται μίσος; Εδώ, μοναχοί, ένα άτομο είναι επιθυμητό, αγαπητό, ευχάριστο για ένα άλλο άτομο. Οι άλλοι συμπεριφέρονται σε αυτόν με ανεπιθύμητο, μη αγαπητό, δυσάρεστο τρόπο. Αυτός σκέφτεται: «Αυτό το άτομο που είναι επιθυμητό, αγαπητό, ευχάριστο για μένα, οι άλλοι συμπεριφέρονται σε αυτόν με ανεπιθύμητο, μη αγαπητό, δυσάρεστο τρόπο». Αυτός γεννά μίσος για εκείνους. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, από την αγάπη γεννιέται μίσος.

«Και πώς, μοναχοί, από το μίσος γεννιέται αγάπη; Εδώ, μοναχοί, ένα άτομο είναι ανεπιθύμητο, μη αγαπητό, δυσάρεστο για ένα άλλο άτομο. Οι άλλοι συμπεριφέρονται σε αυτόν με ανεπιθύμητο, μη αγαπητό, δυσάρεστο τρόπο. Αυτός σκέφτεται: «Αυτό το άτομο που είναι ανεπιθύμητο, μη αγαπητό, δυσάρεστο για μένα, οι άλλοι συμπεριφέρονται σε αυτόν με ανεπιθύμητο, μη αγαπητό, δυσάρεστο τρόπο». Αυτός γεννά αγάπη για εκείνους. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, από το μίσος γεννιέται αγάπη.

«Και πώς, μοναχοί, από το μίσος γεννιέται μίσος; Εδώ, μοναχοί, ένα άτομο είναι ανεπιθύμητο, μη αγαπητό, δυσάρεστο για ένα άλλο άτομο. Οι άλλοι συμπεριφέρονται σε αυτόν με επιθυμητό, αγαπητό, ευχάριστο τρόπο. Αυτός σκέφτεται: «Αυτό το άτομο που είναι ανεπιθύμητο, μη αγαπητό, δυσάρεστο για μένα, οι άλλοι συμπεριφέρονται σε αυτόν με επιθυμητό, αγαπητό, ευχάριστο τρόπο». Αυτός γεννά μίσος για εκείνους. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, από το μίσος γεννιέται μίσος. Αυτά λοιπόν, μοναχοί, είναι τα τέσσερα που γεννιούνται.

«Όταν, μοναχοί, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές... κ.λπ... έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, διαμένει, ό,τι αγάπη γεννιέται σε αυτόν από αγάπη, αυτό εκείνη τη στιγμή δεν υπάρχει σε αυτόν, όποιο μίσος γεννιέται σε αυτόν από αγάπη, αυτό εκείνη τη στιγμή δεν υπάρχει σε αυτόν, ό,τι αγάπη γεννιέται σε αυτόν από μίσος, αυτό εκείνη τη στιγμή δεν υπάρχει σε αυτόν, όποιο μίσος γεννιέται σε αυτόν από μίσος, αυτό εκείνη τη στιγμή δεν υπάρχει σε αυτόν.

«Όταν, μοναχοί, ένας μοναχός, με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού... κ.λπ... τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση... κ.λπ... την τρίτη διαλογιστική έκσταση... κ.λπ... έχοντας επιτύχει την τέταρτη διαλογιστική έκσταση, διαμένει, ό,τι αγάπη γεννιέται σε αυτόν από αγάπη, αυτό εκείνη τη στιγμή δεν υπάρχει σε αυτόν, όποιο μίσος γεννιέται σε αυτόν από αγάπη, αυτό εκείνη τη στιγμή δεν υπάρχει σε αυτόν, ό,τι αγάπη γεννιέται σε αυτόν από μίσος, αυτό εκείνη τη στιγμή δεν υπάρχει σε αυτόν, όποιο μίσος γεννιέται σε αυτόν από μίσος, αυτό εκείνη τη στιγμή δεν υπάρχει σε αυτόν.

«Όταν, μοναχοί, ένας μοναχός με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, διαμένει, ό,τι αγάπη γεννιέται σε αυτόν από αγάπη, αυτό του έχει εγκαταλειφθεί, η ρίζα του έχει κοπεί, έχει γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχει οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχει τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον, όποιο μίσος γεννιέται σε αυτόν από αγάπη, αυτό του έχει εγκαταλειφθεί, η ρίζα του έχει κοπεί, έχει γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχει οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχει τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον, ό,τι αγάπη γεννιέται σε αυτόν από μίσος, αυτό του έχει εγκαταλειφθεί, η ρίζα του έχει κοπεί, έχει γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχει οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχει τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον, όποιο μίσος γεννιέται σε αυτόν από μίσος, αυτό του έχει εγκαταλειφθεί, η ρίζα του έχει κοπεί, έχει γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχει οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχει τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί, μοναχός που ούτε υψώνεται ούτε αντιυψώνεται ούτε καπνίζει ούτε φλέγεται ούτε καίγεται.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός υψώνεται; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός θεωρεί την ύλη ως εαυτό, ή τον εαυτό ως έχοντα ύλη, ή την ύλη στον εαυτό, ή τον εαυτό στην ύλη· θεωρεί το αίσθημα ως εαυτό, ή τον εαυτό ως έχοντα αίσθημα, ή το αίσθημα στον εαυτό, ή τον εαυτό στο αίσθημα· θεωρεί την αντίληψη ως εαυτό, ή τον εαυτό ως έχοντα αντίληψη, ή την αντίληψη στον εαυτό, ή τον εαυτό στην αντίληψη· θεωρεί τις δραστηριότητες ως εαυτό, ή τον εαυτό ως έχοντα δραστηριότητες, ή τις δραστηριότητες στον εαυτό, ή τον εαυτό στις δραστηριότητες· θεωρεί τη συνείδηση ως εαυτό, ή τον εαυτό ως έχοντα συνείδηση, ή τη συνείδηση στον εαυτό, ή τον εαυτό στη συνείδηση. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός υψώνεται.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός δεν υψώνεται; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός δεν θεωρεί την ύλη ως εαυτό, ούτε τον εαυτό ως έχοντα ύλη, ούτε την ύλη στον εαυτό, ούτε τον εαυτό στην ύλη· δεν θεωρεί το αίσθημα ως εαυτό, ούτε τον εαυτό ως έχοντα αίσθημα, ούτε το αίσθημα στον εαυτό, ούτε τον εαυτό στο αίσθημα· δεν θεωρεί την αντίληψη ως εαυτό, ούτε τον εαυτό ως έχοντα αντίληψη, ούτε την αντίληψη στον εαυτό, ούτε τον εαυτό στην αντίληψη· δεν θεωρεί τις δραστηριότητες ως εαυτό, ούτε τον εαυτό ως έχοντα δραστηριότητες, ούτε τις δραστηριότητες στον εαυτό, ούτε τον εαυτό στις δραστηριότητες· δεν θεωρεί τη συνείδηση ως εαυτό, ούτε τον εαυτό ως έχοντα συνείδηση, ούτε τη συνείδηση στον εαυτό, ούτε τον εαυτό στη συνείδηση. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός δεν υψώνεται.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός αντιυψώνεται; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός ανταποδίδει την ύβρη σε αυτόν που υβρίζει, ανταποδίδει την προσβολή σε αυτόν που προσβάλλει, ανταποδίδει την επίθεση σε αυτόν που επιτίθεται. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός αντιυψώνεται.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός δεν αντιυψώνεται; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός δεν ανταποδίδει την ύβρη σε αυτόν που υβρίζει, δεν ανταποδίδει την προσβολή σε αυτόν που προσβάλλει, δεν ανταποδίδει την επίθεση σε αυτόν που επιτίθεται. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός δεν αντιυψώνεται.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός καπνίζει; Όταν υπάρχει, μοναχοί, το 'υπάρχω', υπάρχει το 'υπάρχω έτσι', υπάρχει το 'υπάρχω τοιουτοτρόπως', υπάρχει το 'υπάρχω διαφορετικά', υπάρχει το 'είμαι μόνιμος', υπάρχει το 'είμαι παροδικός', υπάρχει το 'μήπως υπάρχω', υπάρχει το 'μήπως υπάρχω έτσι', υπάρχει το 'μήπως υπάρχω τοιουτοτρόπως', υπάρχει το 'μήπως υπάρχω διαφορετικά', υπάρχει το 'μακάρι να υπάρχω', υπάρχει το 'μακάρι να υπάρχω έτσι', υπάρχει το 'μακάρι να υπάρχω τοιουτοτρόπως', υπάρχει το 'μακάρι να υπάρχω διαφορετικά', υπάρχει το 'θα υπάρχω', υπάρχει το 'θα υπάρχω έτσι', υπάρχει το 'θα υπάρχω τοιουτοτρόπως', υπάρχει το 'θα υπάρχω διαφορετικά'. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός καπνίζει.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός δεν καπνίζει; Όταν δεν υπάρχει, μοναχοί, το 'υπάρχω', δεν υπάρχει το 'υπάρχω έτσι', δεν υπάρχει το 'υπάρχω τοιουτοτρόπως', δεν υπάρχει το 'υπάρχω διαφορετικά', δεν υπάρχει το 'είμαι μόνιμος', δεν υπάρχει το 'είμαι παροδικός', δεν υπάρχει το 'μήπως υπάρχω', δεν υπάρχει το 'μήπως υπάρχω έτσι', δεν υπάρχει το 'μήπως υπάρχω τοιουτοτρόπως', δεν υπάρχει το 'μήπως υπάρχω διαφορετικά', δεν υπάρχει το 'μακάρι να υπάρχω', δεν υπάρχει το 'μακάρι να υπάρχω έτσι', δεν υπάρχει το 'μακάρι να υπάρχω τοιουτοτρόπως', δεν υπάρχει το 'μακάρι να υπάρχω διαφορετικά', δεν υπάρχει το 'θα υπάρχω', δεν υπάρχει το 'θα υπάρχω έτσι', δεν υπάρχει το 'θα υπάρχω τοιουτοτρόπως', δεν υπάρχει το 'θα υπάρχω διαφορετικά'. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός δεν καπνίζει.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός φλέγεται; Όταν υπάρχει, μοναχοί, το 'υπάρχω μέσω αυτού', υπάρχει το 'μέσω αυτού υπάρχω έτσι', υπάρχει το 'μέσω αυτού υπάρχω τοιουτοτρόπως', υπάρχει το 'μέσω αυτού υπάρχω διαφορετικά', υπάρχει το 'μέσω αυτού είμαι μόνιμος', υπάρχει το 'μέσω αυτού είμαι παροδικός', υπάρχει το 'μέσω αυτού μήπως υπάρχω', υπάρχει το 'μέσω αυτού μήπως υπάρχω έτσι', υπάρχει το 'μέσω αυτού μήπως υπάρχω τοιουτοτρόπως', υπάρχει το 'μέσω αυτού μήπως υπάρχω διαφορετικά', υπάρχει το 'μέσω αυτού μακάρι να υπάρχω', υπάρχει το 'μέσω αυτού μακάρι να υπάρχω έτσι', υπάρχει το 'μέσω αυτού μακάρι να υπάρχω τοιουτοτρόπως', υπάρχει το 'μέσω αυτού μακάρι να υπάρχω διαφορετικά', υπάρχει το 'μέσω αυτού θα υπάρχω', υπάρχει το 'μέσω αυτού θα υπάρχω έτσι', υπάρχει το 'μέσω αυτού θα υπάρχω τοιουτοτρόπως', υπάρχει το 'μέσω αυτού θα υπάρχω διαφορετικά'. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός φλέγεται.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός δεν φλέγεται; Όταν δεν υπάρχει, μοναχοί, το 'υπάρχω μέσω αυτού', δεν υπάρχει το 'μέσω αυτού υπάρχω έτσι', δεν υπάρχει το 'μέσω αυτού υπάρχω τοιουτοτρόπως', δεν υπάρχει το 'μέσω αυτού υπάρχω διαφορετικά', δεν υπάρχει το 'μέσω αυτού είμαι μόνιμος', δεν υπάρχει το 'μέσω αυτού είμαι παροδικός', δεν υπάρχει το 'μέσω αυτού μήπως υπάρχω', δεν υπάρχει το 'μέσω αυτού μήπως υπάρχω έτσι', δεν υπάρχει το 'μέσω αυτού μήπως υπάρχω τοιουτοτρόπως', δεν υπάρχει το 'μέσω αυτού μήπως υπάρχω διαφορετικά', δεν υπάρχει το 'μέσω αυτού μακάρι να υπάρχω', δεν υπάρχει το 'μέσω αυτού μακάρι να υπάρχω έτσι', δεν υπάρχει το 'μέσω αυτού μακάρι να υπάρχω τοιουτοτρόπως', δεν υπάρχει το 'μέσω αυτού μακάρι να υπάρχω διαφορετικά', δεν υπάρχει το 'μέσω αυτού θα υπάρχω', δεν υπάρχει το 'μέσω αυτού θα υπάρχω έτσι', δεν υπάρχει το 'μέσω αυτού θα υπάρχω τοιουτοτρόπως', δεν υπάρχει το 'μέσω αυτού θα υπάρχω διαφορετικά'. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός δεν φλέγεται.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός καίγεται εσωτερικά; Εδώ, μοναχοί, σε έναν μοναχό η αλαζονεία του 'εγώ είμαι' δεν έχει εγκαταλειφθεί, η ρίζα της δεν έχει κοπεί, δεν

έχει γίνει σαν κορμός φοίνικα, δεν έχει οδηγηθεί στην εξαφάνιση, δεν έχει τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός καίγεται εσωτερικά.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός δεν καίγεται εσωτερικά; Εδώ, μοναχοί, σε έναν μοναχό η αλαζονεία του 'εγώ είμαι' έχει εγκαταλειφθεί, η ρίζα της έχει κοπεί, έχει γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχει οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχει τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός δεν καίγεται εσωτερικά.» Δέκατη.

Το μεγάλο κεφάλαιο πέμπτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Αυτό που ακολουθεί το ρεύμα, η θέση, Μπάντιγια, Σαμουγκίγια, Βάππα και Σάλχα·

Μαλλικά, αυτοταλαιπωρία, επιθυμία και με αγάπη, αυτές είναι οι δέκα.

Τα τέταρτα μεγάλα πενήντα ολοκληρώθηκαν.



ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Ṭīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Ο Τριμερής Κανόνας. Ο Κανόνας των Ομιλιών. 4. Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών. 04. Το βιβλίο των τεσσάρων. 4. Η τέταρτη πεντηκοντάδα έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org